

Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi

Januar/siječanj – juni/lipanj 2021. godine

Sadržaj:

I.	REALNI SEKTOR	8
	Ekonomski rast u Bosni i Hercegovini	8
	Industrijska proizvodnja	10
	Prerađivačka industrija	11
	Energetski sektor	13
	Maloprodaja	14
	Građevinarstvo	15
	Transport	15
	Tržište rada	16
	Zaposlenost	16
	Nezaposlenost	17
	Plate	20
	Penzije	21
II.	JAVNE FINANSIJE	23
	Indirektni porezi	23
	Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda	26
	Javni dug	28
	Izveštaj o operacijama konsolidovane opšte vlade	30
III.	CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR	33
	Cijene	33
	Monetarni sektor	35
	Bankarski sektor	36
	Tržište kapitala	41
IV.	VANJSKI SEKTOR	46
	Platni bilans	46
	Vanjskotrgovinska robna razmjena	48
	Izvoz roba	49
	Uvoz roba	50
	Vanjskotrgovinski bilans	51
V.	STRANA DIREKTNA ULAGANJA	54
	DODATAK	57

PRILOZI:

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini
Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine
Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj
Tabela 4: Realni sektor- industrija i usluge
Tabela 5: Realni sektor po entitetima
Tabela 6: Tržište rada
Tabela 7: Pregled emitovanih obveznica Vlade Republike Srpske
Tabela 8: Pregled emitovanih obveznica Vlade Federacije Bosne i Hercegovine
Tabela 9: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Republike Srpske
Tabela 10: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Federacije Bosne i Hercegovine
Tabela 11: Rast i struktura monetarnih agregata
Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena
Tabela 13: Rast i sektorska struktura kredita
Tabela 14: Rast i sektorska struktura depozita
Tabela 15: Kamatne stope na kredite stanovništvu
Tabela 16: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima

Tabela 17: Kamatne stope na depozite	
Tabela 18: Uvoz i izvoz roba u Bosni i Hercegovini prema HS klasifikaciji	
Tabela 19: Glavni trgovinski partneri	
Tabela 20: Platni bilans Bosne i Hercegovine	

SPISAK GRAFIKONA:

Grafikon 1: Kretanje BDP-a po zemljama u P1 2021. godine (realni rast g/g)	8
Grafikon 2: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u P1 2021. godine	9
Grafikon 3: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u P1 2021. god. po sektorima	11
Grafikon 4: Prikaz kretanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji po zemljama	12
Grafikon 5: Pregled kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama	12
Grafikon 6: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u P1 2021. godine	13
Grafikon 7: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini u P1 po godinama	14
Grafikon 8: Građevinski radovi u Bosni i Hercegovini u P1 (rast g/g u %)	15
Grafikon 9: Prevoz robe i putnika u Bosni i Hercegovini u P1 (rast g/g u %).....	16
Grafikon 10: Stope rasta i doprinosi rastu ukupnom broju zaposlenih lica u Bosni Hercegovini	17
Grafikon 11: Doprinosi rastu/smanjenju broja registrovanih nezaposlenih lica u Bosni Hercegovini.	18
Grafikon 12: Anketna stopa nezaposlenosti u P1 2021. godine (prosjeak perioda u %) – poređenje ...	18
Grafikon 13: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g.....	20
Grafikon 14: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g.....	22
Grafikon 15: Rast neto prihoda u % i doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza (u p.p.).....	24
Grafikon 16: Raspoređeni prihodi sa JR UIO Bosne i Hercegovine na kraju P1 2021. godine u %	26
Grafikon 17: Rast prihoda poreskih uprava u % i doprinosi rastu istih (u p.p.)	27
Grafikon 18: Stanje javnog duga u milionima KM.....	28
Grafikon 19: Zaduženost sektora opšte vlade kroz komercijalno zaduživanje (u %).....	30
Grafikon 20: Konsolidovani javni prihodi i rashodi, suficit/deficit u % BDP-a.....	31
Grafikon 21: Indeks potrošačkih cijena P1 2021/P1 2020.....	33
Grafikon 22: Kretanje cijena sirove nafte i indeksa hrane na svjetskom tržištu	34
Grafikon 23: Kretanje inflacije, poređenje g/g (u %)	34
Grafikon 24: Monetarni agregati-stope rasta VI 2021/VI 2020.....	35
Grafikon 25: Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH.....	36
Grafikon 26: Ukupne bruto devizne pričuve i stopa rasta VI 2021/ VI 2020	36
Grafikon 27: Sektorska struktura kredita	38
Grafikon 28: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini.....	39
Grafikon 29: Sektorska struktura depozita.....	40
Grafikon 30: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini	40
Grafikon 31: Neto štednja po sektorima (u mil. KM stanje na kraju razdoblja).....	41
Grafikon 32: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu	42
Grafikon 33: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi	42
Grafikon 34: Promet na SASE po mjesecima u 2020. i 2021. godini (u mil. KM)	43
Grafikon 35: Promet na BLSE po mjesecima u 2020. i 2021. godini (u mil. KM)	44
Grafikon 36: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta (u %) na SASE i BLSE.....	44
Grafikon 37: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR	45
Grafikon 38: Kretanje deficita tekućeg računa Bosne i Hercegovine u P1 po godinama	46
Grafikon 39: Kretanje priliva/odliva novca u/iz inostranstva – po godinama u P1	47
Grafikon 40: Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene	49

Grafikon 41: Pregled strukture robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima	50
Grafikon 42: Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima	51
Grafikon 43: Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita u P1 2021. godine.....	52
Grafikon 44: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD	54
Grafikon 45: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od 2019. do P1 2021. god. (u mil. KM)	55
Grafikon 46: Najznačajnija ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po zemljama i godinama (u mil. KM)..	55
Grafikon 47: Ulaganja u Bosni i Hercegovini po djelatnostima, P1 2021. god. (u mil. KM).....	56

SPISAK TABELA:

Tabela 1: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini (u 000).....	19
Tabela 2: Prosječne neto plate u periodu P1 2021. godine, poređenje (g/g).....	21
Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza	24
Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar - juni	27
Tabela 5: Stanje unutrašnjeg duga prema nosiocima u milionima KM	29
Tabela 6: Financijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini	37
Tabela 7: Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima	38
Tabela 8: Razine kreditnog rizika i procjena očekivanog kreditnog gubitka u Bosni i Hercegovini....	39
Tabela 9: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu.....	41
Tabela 10: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE.....	43
Tabela 11: Vanjskotrgovinska robna razmjena za P1 2021. godine po HS klasifikaciji	53
Tabela 12: Strana direktna ulaganja po kvartalima.....	54

LISTA SKRAĆENICA:

ARS	– Anketa o radnoj snazi	OR	– Obavezne rezerve
BATX	– Bosnian Traded Index	PB	– Platni bilans
BD	– Brčko Distrikt	PDV	– Porez na dodanu vrijednost
BDP	– Bruto domaći proizvod	PIF	– Privatizacijski investicijski fond
BDV	– Bruto dodana vrijednost	PJI	– Program javnih investicija
BHAS	– Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine	SASE	– Sarajevska berza
BIFX	– Indeks bosanskih investicijskih fondova	SASX-10	– Indeks rezultata 10 najboljih kompanija listiranih na Sarajevskoj berzi
BiH	– Bosna i Hercegovina	SB	– Svjetska banka
BLSE	– Banjalučka berza	SEE	– Jugoistočna Evropa
CBBiH	– Centralna banka Bosne i Hercegovine	SIPA	– Državna agencija za istrage i zaštitu
CEFTA	– Srednjoevropski sporazum o slobodnoj trgovini	SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
CPI	– Indeks potrošačkih cijena	SOR	– Srednjoročni okvir rashoda
DOB	– Dokument okvirnog budžeta	SRS	– Srednjoročna razvojna strategija
DSU	– Direktna strana ulaganja	SSP	– Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EBRD	– Evropska banka za obnovu i razvoj	SST	– Sporazum o slobodnoj trgovini
EC	– Evropska komisija	SVF	– Statistika vladinih finansija
EKS	– Efektivna kamatna stopa	UIO	– Uprava za indirektno oporezivanje BiH
ERS-10	– Indeks dizajniran za prikaz rezultata 10 kompanija iz sistema Elektroprivrede RS	USAID	– Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
EU	– Evropska unija	P1	– Prva polovina godine
FBiH	– Federacija Bosne i Hercegovine	P2	– Druga polovina godine
FIRS	– Indeks investicijskih fondova RS	K1	– Prvi kvartal godine
FISIM	– Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene	K2	– Drugi kvartal godine
JR UIO	– Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje	K3	– Treći kvartal godine
KM	– Konvertibilna marka (međunarodni standard ISO 4217)	K4	– Četvrti kvartal godine
MMF	– Međunarodni monetarni fond	M0	– Rezervni novac
MVTEO	– Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	M1	– Transakcijski novac
OMA	– Odjel za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje	M2	– Novac u širem smislu
		QM	– Kvazi novac
		mil. KM	– Milioni KM
		g/g	– Stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na isti period prethodne godine
		m/m	– stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na prethodni mjesec tekuće godine

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI godišnji pokazatelji					
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021. (p)
Nominalni BDP (u milionima KM)	33.096	34.921	36.527	35.436	36.806*
Nominalna stopa rasta (u %)	5,0%	5,5%	4,6%	-3,0%	3,9%*
Realna stopa rasta (u %)	3,8%	3,3%	2,8%	-3,2%	3,1%*
Stanovništvo (hiljade) - procjena prema popisu iz 2013. god.	3.504	3.496	3.491	3.475	3.475
BDP per capita (u KM)	9.445	9.989	10.463	10.197	10.592*
Broj registrovanih nezaposlenih lica - prosjek (u hiljadama)	489	452	411	415	401
Prosječna neto plata (u KM)	851	879	921	956	994
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	1,3%	1,4%	0,6%	-1,0%	1,1%
Konsolidirani budžet Bosne i Hercegovine (u % BDP-a)					
Tekući prihodi	40,7%	41,2%	41,1%	40,7%	-
Tekući rashodi	36,0%	36,5%	36,5%	40,8%	-
Štednja (Bruto operativni bilans)	4,7%	4,7%	4,6%	-0,1%	-
Javne investicije (Transakcije u nefinansijskim sredstvima)	2,3%	2,6%	2,8%	5,0%	-
Suficit/Deficit (Neto pozajmljivanje(+)/zaduživanje(-))	2,4%	2,1%	1,9%	-5,1%	-
Vanjski javni dug	23,7%	23,5%	22,3%	24,5%	-
Novac i krediti (u % BDP-a)					
Novac u širem smislu (M2)	66,8%	69,3%	72,1%	79,7%	-
Kreditiranje privatnog sektora ⁽¹⁾	51,5%	51,6%	52,5%	52,6%	-
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa u milionima KM	-1.520	-1.094	-985	-1.286	-844*
U % BDP-a	-4,6%	-3,1%	-2,7%	-3,6%	-2,3%
Trgovinski bilans	-5.088	-4.909	-5.172	-4.781	-4.666
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	12.824	14.250	14.320	11.826	13.928*
(stopa rasta u %)	18,0%	11,1%	0,5%	-17,4%	17,8%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	17.912	19.159	19.492	16.607	18.594*
(stopa rasta u %)	13,1%	7,0%	1,7%	-14,8%	12,0%
Bilans roba i usluga (u % BDP-a)	-15,4%	-14,1%	-14,2%	-13,5%	-12,7%
Bruto devizne rezerve					
U milionima KM	10.556,6	11.623,2	12.597,1	13.868,0	-
U mjesecima uvoza roba i usluga	7,1	7,3	7,8	10,0	-
Servisiranje vanjskog javnog duga					
U milionima KM	995,3	976,4	821,6	771,3	-
U % izvoza roba i usluga	7,8%	6,9%	5,7%	6,5%	-

- Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine: BDP, stanovništvo, zaposlenost, plate i cijene.

- Izvor: Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine: vanjski javni dug i njegovo servisiranje.

- Izvor: Centralna banka Bosne i Hercegovine: konsolidovani budžet opšte vlade; platni bilans Bosne i Hercegovine; novac i krediti; devizne rezerve.

(1) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektoria osim sektora vlade i javnih kompanija.

* Procjena/pretpostavka Direkcije za ekonomsko planiranje (u daljem tekstu DEP).

(p) Projekcija DEP-a

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI u periodu januar - juni 2021. godine					
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Realni sektor					
Industrijska proizvodnja - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	2,1%	3,3%	-4,5%	-9,1%	13,2%
Prerađivačka industrija - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	2,7%	-0,1%	-1,8%	-13,0%	14,8%
Broj registrovanih nezaposlenih lica - prosjek (u hiljadama)	498,6	461,9	418,8	411,6	404,1
Prosječna neto plata (u KM)	848	867	911	945	980
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	1,1%	1,1%	0,8%	-0,6%	0,1%
Javne finansije					
Rast neto prihoda od indirektnih poreza (g/g)	3,1%	9,8%	4,6%	-8,3%	11,7%
Vanjski javni dug - promjena stanja duga	-3,4%	3,1%	-1,5%	5,7%	7,5%
Novac i krediti (stopa rasta g/g)					
Novac u širem smislu (M2)	10,2%	10,2%	8,1%	6,9%	11,1%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽²⁾	6,4%	7,1%	6,2%	-0,2%	2,1%
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa (u milionima KM)	-851	-564	-655	-582	-591
Porast deficita tekućeg računa (u %)	9,6	-33,6	16,1	-11,3	1,6
Bilans roba i usluga	-2.525	-2.431	-2.613	-2.250	-2.283
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	5.892	6.732	6.972	5.613	7.026
(stopa rasta u %)	17,5	14,3	3,6	-19,5	25,2
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	8.418	9.164	9.586	7.863	9.309
(stopa rasta u %)	13,1	8,9	4,6	-18,0	18,4
Bruto devizne rezerve					
Bruto devizne rezerve - rast u %	5,4%	9,2%	2,3%	-20,4%	32,1%
U mjesecima uvoza roba i usluga	6,8	7,1	7,4	8,8	9,4

(1) Pokazatelji rasta industrijske proizvodnje su zvanični podaci Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine koje DEP koristi u izradi svojih analiza na temelju potpisanog protokola o međusobnoj razmjeni podataka.

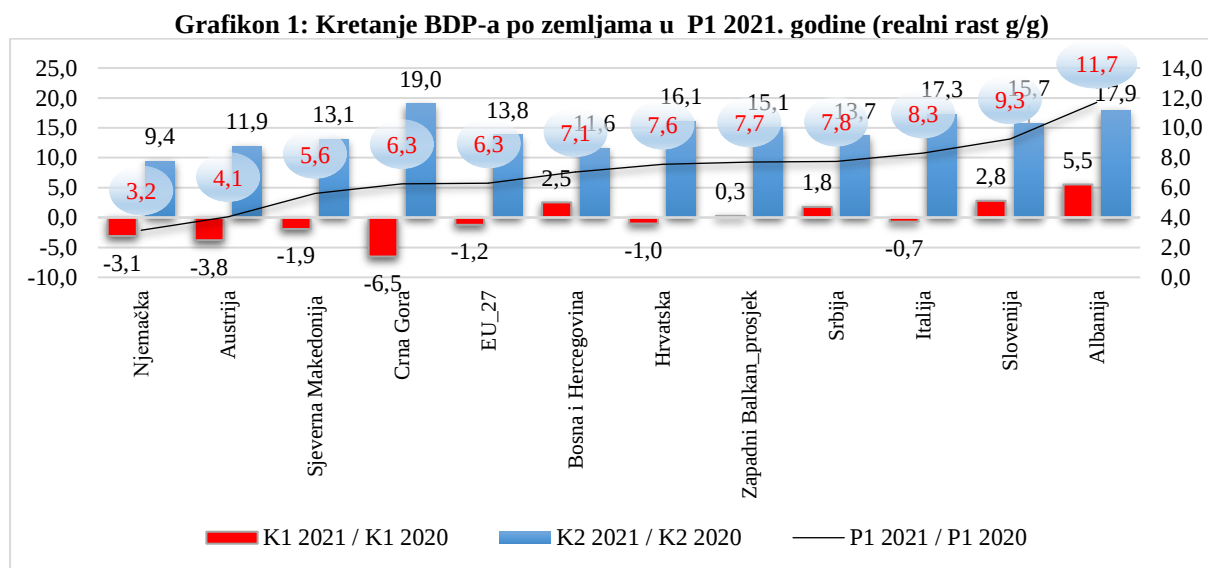
(2) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektoria osim sektora vlade i javnih kompanija.

I REALNI SEKTOR

Ekonomska rast u Bosni i Hercegovini u prvom polugodištu (u tekstu dalje P1) 2021. godine

- *Snažniji oporavak privredne aktivnosti u Bosni i Hercegovini u K2 2021. godine*
- *Nastavak pozitivnog trenda rasta u okviru proizvodnje i izvoza*
- *Postepena stabilizacija domaće tražnje*
- *Privatna potrošnja nosilac ekonomskog rasta*

2020. godinu kako u zdravstvenom tako i u ekonomskom smislu u potpunosti je obilježila globalna pandemija virusa Covid-19 što je rezultiralo realnim padom BDP-a u Bosni i Hercegovini od 3,2% u odnosu na prethodnu godinu.¹ Međutim, već početkom 2021. godine (naročito u K2) poboljšanje epidemiološke situacije dovelo je do poboljšanja privredne aktivnosti kako u vanjskom okruženju (EU i region), tako i u samoj Bosni i Hercegovini. Na grafikonu ispod prikazane su stope rasta BDP-a po zemljama u prvom polugodištu 2021. godine.

Izvor: Eurostat i nacionalni zavodi za statistiku

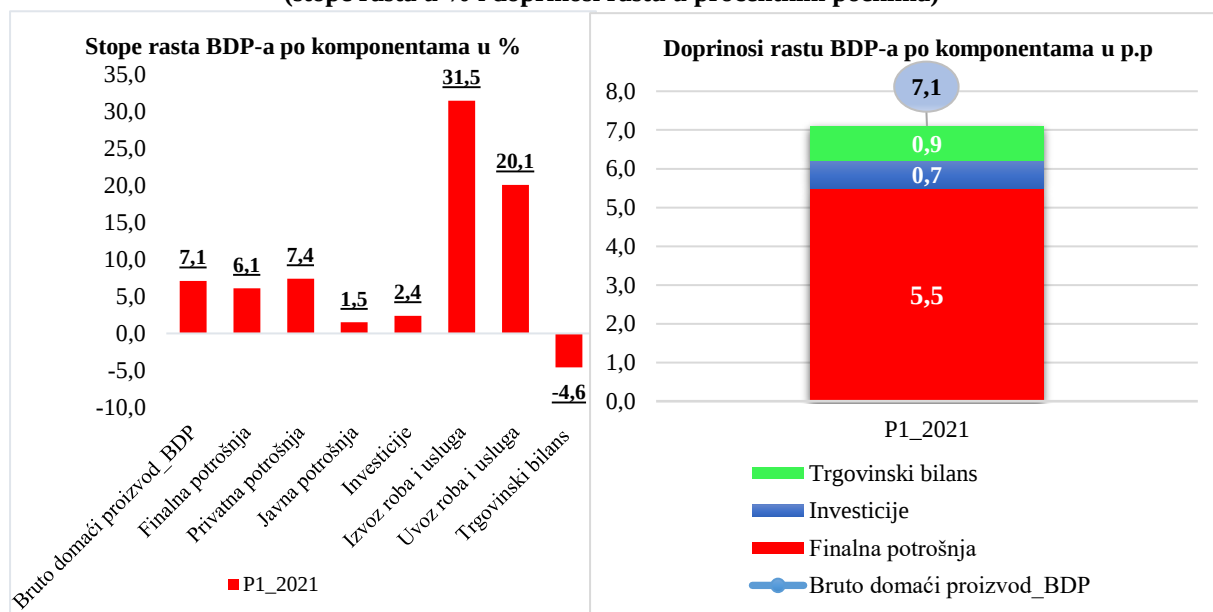
Prema podacima Agencije za statistiku Bosne i Hercegovinu (u daljem tekstu BHAS, statistika nacionalnih računa, rashodovni pristup) već početkom 2021. godine došlo je do blage stabilizacije privredne aktivnosti u Bosni i Hercegovini što je rezultiralo povećanjem BDP-a od 2,5% u prvom kvartalu 2021. godine.² Naime, stabilizacija epidemioloških prilika, kao i poboljšanje privredne aktivnosti u vanjskom okruženju rezultirali su jačanjem izvozne tražnje što se pozitivno odrazilo na proizvodno-izvozni sektor u Bosni i Hercegovini i omogućilo pozitivnu stopu ekonomskog rasta. S druge strane, raspoloživi statistički podaci ukazuju na to da je u K2 2021. godine došlo do dodatnog jačanja privredne aktivnosti kako u vanjskom okruženju tako i u samoj Bosni i Hercegovini. Tako je prema trenutno raspoloživim

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodovni pristup (prvi rezultati) 2020. godina“, 27.07.2021. godine.

² Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci za K1 2021. godine“, 30.06.2021. godine.

preliminarnim podacima BHAS-a za K2 2021. godine Bosna i Hercegovina zabilježila dvocifrenu stopu ekonomskog rasta od 11,6% u odnosu na isti period prethodne godine.³ Na osnovu ovih raspoloživih kvartalnih podataka BHAS-a procjenjuje se da je stopa ekonomskog rasta u P1 2021. godine iznosila oko 7% u odnosu na isti period prethodne godine. Ova relativno visoka stopa ekonomskog rasta je u rang regionalnog prosjeka zemalja Zapadnog Balkana koji je iznosio 7,7%. Međutim, prilikom interpretacije ove stope ekonomskog rasta treba imati u vidu i efekat niske osnovice iz prethodne godine, obzirom da je pad BDP-a u Bosni i Hercegovini u P1 2020. godine iznosio oko 3,5%. Pregled strukture ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini po komponentama u P1 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 2: Struktura ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u P1 2021. godine
(stope rasta u % i doprinosi rastu u procentnim poenima)

Izvor: BHAS

Jačanje ekonomskog rasta u zemlji u posljednjih nekoliko mjeseci pored nastavka trenda rasta u proizvodno-izvoznom sektoru (dvocifrene stope rasta), posljedica je i postepenog oporavka domaće tražnje koja je i tokom prethodnih godina predstavljala ključni generator rasta BDP-a. Naime, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za P1 2021. godine u Bosni i Hercegovini je zabilježeno povećanje fizičkog obima proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od skoro 15%, dok je rast ukupnog izvoza iznosio preko 30%. Ovaj nastavak uzlaznog trenda u okviru proizvodno-izvoznog sektora uglavnom je posljedica ekonomskog oporavka u vanjskom okruženju (zemlje EU) i novonastalih okolnosti poslovanja u post-Covid uslovima. Naime, čini se da su se bosansko-hercegovačke kompanije koje posluju na izvoznim tržištima relativno dobro prilagodile novonastalim okolnostima i iskoristile prekide u globalnim lancima snadbijevanja što je dovelo do ovog povećanja proizvodnje i izvoza roba u prvom polugodištu 2021. godine. S druge strane, stopa rasta ukupnog uvoza roba bila je nešto niža u odnosu na izvozu i iznosila je oko 20% u odnosu na isti period prethodne godine što je posljedica sporijeg oporavka domaće tražnje (potrošnja i investicije) u odnosu na izvozu. Ovakva kretanja uvoza i izvoza u P1 2021. godine rezultirali su smanjenjem

³ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci za K2 2021. godine“, 04.10.2021. godine.

vanjskotrgovinskog deficita za oko 5%, tako da je neto izvoz imao pozitivan doprinos ekonomskom rastu od skoro 1 p.p.

S druge strane, najznačajniji doprinos ekonomskom rastu u P1 2021. godine ostvaren je zahvaljujući postepenom oporavku domaće tražnje (naročito u K2), prije svega u domenu privatne potrošnje i u manjoj mjeri investicija. Naime, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za P1 2021. godine realni rast privatne potrošnje iznosio je 7,4% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je doprinos iste u ekonomskom rastu iznosio preko 5 p.p. Obzirom da privatna potrošnja ima daleko najveću zastupljenost u strukturi BDP-a od oko 75%, može se konstatovati da je snažan rast privatne potrošnje tokom K2 predstavljao ključno uporište ostvarenog ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u P1 2021. godine. Pored ovih pokazatelja (statistika nacionalnih računa), određeni kratkoročni statistički pokazatelji na implicitan način ukazuju na oporavak privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. Naime, pozitivan trend rasta u okviru izvozno orijentirane prerađivačke industrije, praćen povećanjem proizvodnje roba i pružanjem usluga u okviru ostalih privrednih grana na domaćem tržištu⁴ rezultirao je postepenim oporavkom tržišta rada u Bosni i Hercegovini. Tako je prema podacima BHAS-a za period januar-juni 2021. godine došlo do realnog povećanja neto plata od preko 3% uz rast broja zaposlenih lica od K2 2021. godine. Ako se ovim pozitivnim pomacima na tržištu rada pridoda povećan priliv doznaka građana iz inostranstva od 13%, može se konstatovati da je u P1 2021. godine došlo do određenog povećanje raspoloživog dohotka građana kao ključne determinante privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. S druge strane, u okviru javne potrošnje u P1 2021. godine ostvareno je povećanje od 1,5% u odnosu na isti period prethodne godine, tako da je doprinos iste u ekonomskom rastu iznosio 0,3 p.p. Kada je u pitanju kretanje ukupnih investicija u Bosni i Hercegovini vrijedi istaći da oporavak istih u 2021. godini teče dosta sporo obzirom da su iste uvećane za svega 2,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Jedini izuzetak bi mogle predstavljati direktne strane investicije koje su ostvarile zavidnu stopu rasta od preko 60% u odnosu na isti period prethodne godine.⁵ Međutim obzirom da iste imaju skromnu zastupljenost u strukturi ukupnih investicionih ulaganja u Bosni i Hercegovini, ovaj rast direktnih stranih ulaganja nije bio dovoljan da bi se značajnije podstakao rast ukupnih investicija u Bosni i Hercegovini.

Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini u P1 2021. godine

- *Relativno snažan rast industrijske proizvodnje usljed baznog efekta*
- *Povećanje proizvodnje u okviru prerađivačke industrije i sektora za proizvodnju električne energije*
- *Pad proizvodnje u sektoru rudarstva*
- *Zaposlenost u okviru industrije još uvijek je ispod nivoa predkriznog perioda*

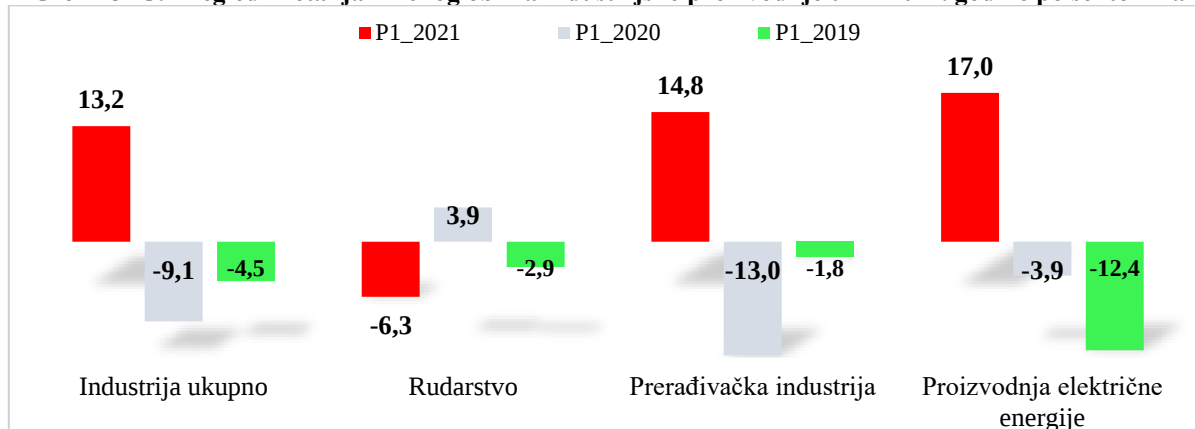
Statistički podaci BHAS-a o kretanju fizičkog obima industrijske proizvodnje za P1 2021. godinu ukazuju da je došlo do zaustavljanja negativnog trenda iz prethodne godine koji je bio uzrokovan širenjem globalne pandemije virusa Covid-19. Naime, prema preliminarnim podacima BHAS-a za P1 2021. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila rast fizičkog obima

⁴ Za detaljniji pregled po granama, Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci za K2 2021. godine“, 04.10.2021. godine.
https://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopstenja/2021/NAC_02_2021_Q2_0_BS.pdf

⁵ Detaljnije pojašnjenje o kretanjima direktnih stranih ulaganja u Bosni i Hercegovini u P1 2021. godine nalazi se u sklopu ovog izvještaja.

industrijske proizvodnje od 13,2% u odnosu na isti period prethodne godine.⁶ S druge strane, posmatrano po kvartalima, registrirane stopa rasta su iznosile 7,3% u K1 i 19,1% u K2 2021. godine u odnosu na isti period prethodne godine. Imajući u vidu prisustvo globalne pandemije virusa Covid-19, ovaj porast fizičkog obima industrijske proizvodnje djeluje ohrabrujuće, međutim isto tako potrebno je imati u vidu efekat niske osnovice iz prethodne godine koji je omogućio ovako visoku stopu rasta. Sektorski posmatrano, najznačajniji rast a samim tim i doprinos ukupnom rastu industrijske proizvodnje tokom ovog perioda ostvaren je u okviru prerađivačke industrije gdje je registrirana stopa rasta iznosila oko 15%. Ovaj oporavak u okviru prerađivačke industrije naročito je važan obzirom da ista čini 2/3 ukupne industrijske proizvodnje i ima visok stepen izvozne orijentacije, te predstavlja važan generator zapošljavanja u Bosni i Hercegovini. Pored prerađivačke industrije, zanačajan doprinos povećanju fizičkog obima industrijske proizvodnje je ostvaren u okviru sektora za proizvodnju električne energije u okviru kojeg je zabilježen rast proizvodnje od 17,0% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, u sektoru rudarstva u P1 2021. godine zabilježen pad proizvodnje od 6,3% u odnosu na isti period prethodne godine. Grafički prikaz kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini po sektorima u P1 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 3: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u P1 2021. godine po sektorima

Izvor: BHAS

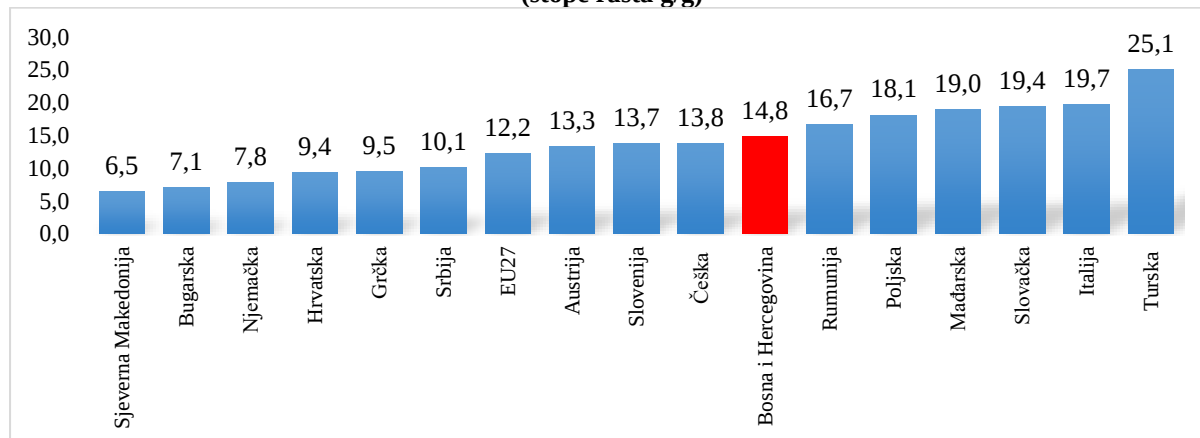
Prerađivačka industrija

Imajući u vidu strukturu proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini koja ima visok stepen izvozne orijentacije može se konstatovati da kretanja u okviru iste skoro u potpunosti zavise od privrednih kretanja u vanjskom okruženju prije svega zemalja EU 27. Trenutno raspoloživi podaci BHAS-a ukazuju na to da je već početkom 2021. godine došlo do postepene stabilizacije proizvodnih procesa kako u zemljama EU tako i u Bosni i Hercegovini, koji su dodatno intenzivirani u K2 2021. godine. Naime, prema podacima BHAS-a za P1 2021. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila povećanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od skoro 15% u odnosu na isti period prethodne godine. Iako je ovo povećanje proizvodnje uglavnom posljedica niske osnovice iz prethodne godine, ono je veoma važno obzirom na centralnu ulogu iste u strukturi bosanskohercegovačke ekonomije. Osim toga, iako je ukupni obim proizvodnje u okviru prerađivačke industrije neuporedivo manji u poređenju sa vodećim evropskim zemljama, u pogledu kratkoročnih kretanja stopa rasta u P1 2021. godine

⁶Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za juni 2021. godine-prethodni podaci“, 26.07.2021. godine.

Bosna i Hercegovina solidno stoji. Komparativni prikaz kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po zemljama u P1 2021. godine u poređenju sa istim periodom prethodne godine po zemljama prikazan je na grafikonu ispod.

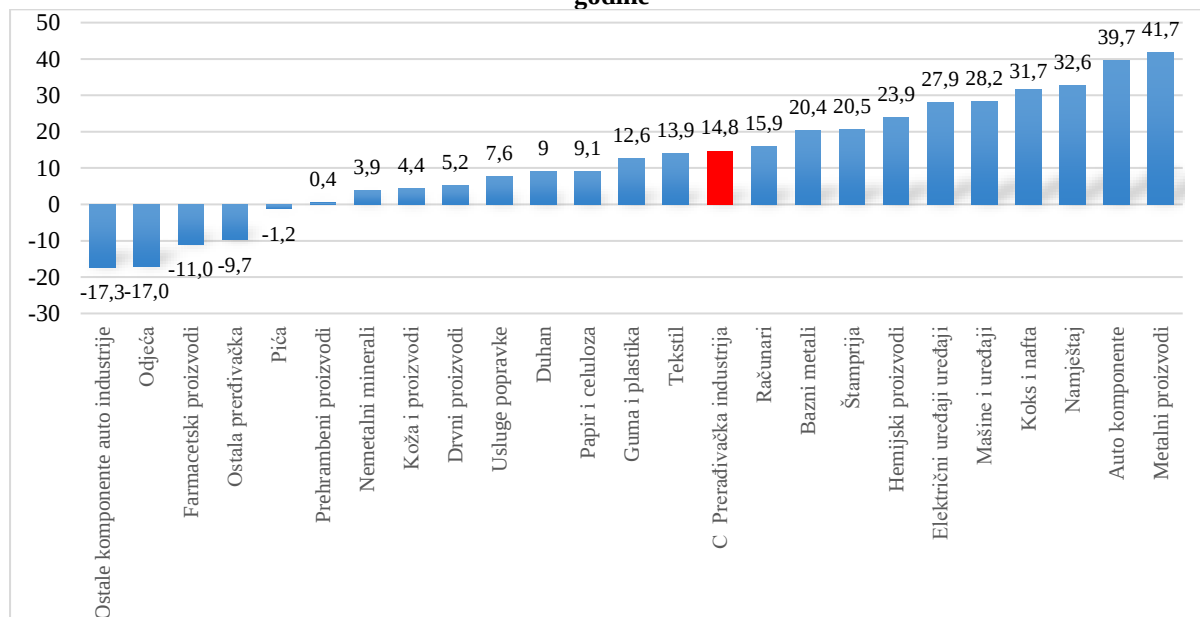
Grafikon 4: Prikaz kretanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji po zemljama u P1 2021. godini (stope rasta g/g)

Izvor: EUROSTAT i BHAS

Ako se kretanje prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini posmatra detaljnije po granama vidljivo je da su izvozno orijentirane grane prerađivačke industrije koje su bile žestoko pogođene krizom Covid-19, tokom P1 2021. godine ostvarile određeni napredak. Tako su prema podacima BHAS-a za P1 2021. godine najznačajnija (dvocifrena) povećanja proizvodnje registrirana u okviru proizvodnje tradicionalno-izvoznih proizvoda kao što su metalni proizvodi, električni, mašinski i hemijski proizvodi, te namještaj i komponente za auto industriju. S druge strane, smanjenja proizvodnje su zabilježene u okviru proizvodnje odjeće, farmaceutskih proizvoda, i dr. Grafički prikaz kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po proizvodima u Bosni i Hercegovini u P1 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 5: Pregled kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama u P1 2021. godine

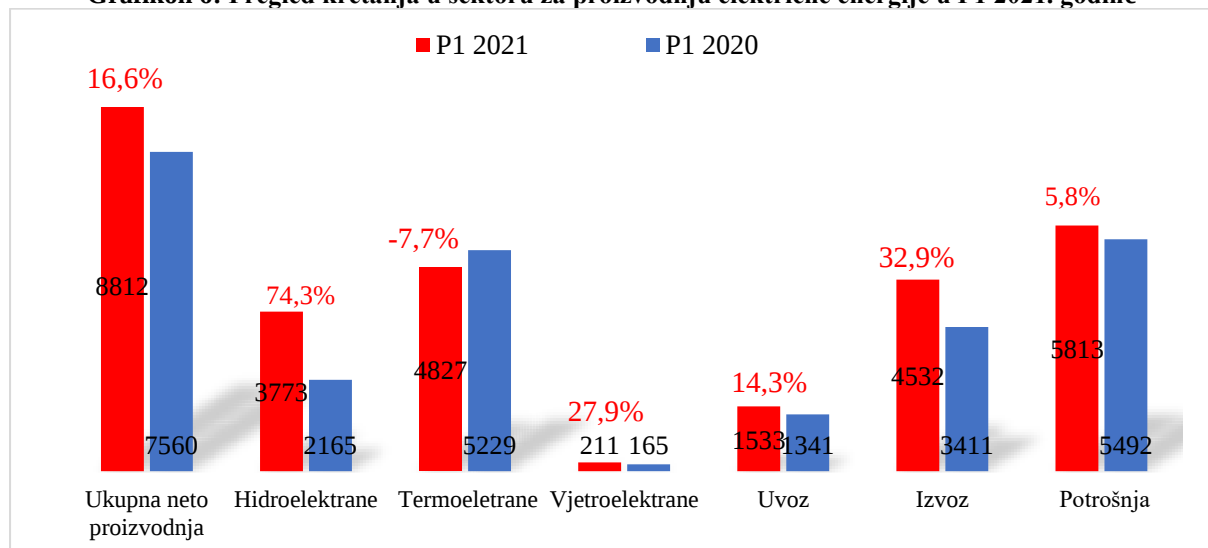
Izvor: BHAS

Energetski sektor

Za razliku od prerađivačke industrije, kretanja u okviru energetskog sektora koji uključuje proizvodnju električne energije i rudnike u većoj mjeri su determinisana kretanjima internih dinamika. Tokom prethodnih godina sektor za proizvodnju električne energije predstavljao važan oslonac stabilnosti ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini, što je bio slučaj i u P1 2021. godine. Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za P1 2021. godine ukupna proizvodnja električne energije u Bosni i Hercegovini iznosila je 8812 GWh⁷ što predstavlja povećanje proizvodnje od 16,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo povećanje proizvodnje električne energije u Bosni i Hercegovini ostvareno je ponajviše zahvaljujući povećanju proizvodnje u okviru hidroelektrana od preko 70% u odnosu na isti period prethodne godine.

S druge strane, u istom vremenskom periodu u okviru termoelektrana zabilježen je pad proizvodnje od oko 7,7%.⁸ Ovo povećanje ukupne proizvodnje električne energije u Bosni i Hercegovini značajno je doprinijelo povećanju fizičkog obima industrijske proizvodnje u P1 2021. godine. S druge strane, tokom posmatranog perioda ukupna potrošnja električne energije uvećana je za 5,8% u odnosu na isti period prethodne godine što je u skladu sa povećanjem privredne aktivnosti u zemlji. Značajan porast proizvodnje električne energije uz ovaj nivo potrošnje rezultirali su povećanjem izvoza električne energije iz Bosne i Hercegovine od skoro 33% (posmatrano u fizičkim jedinicama), dok je uvoz uvećan za oko 15%. S druge strane, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za P1 2021. godine u okviru sektora rudarstva u Bosni i Hercegovini je registriran pad proizvodnje od 6,3% u odnosu na isti period prethodne godine. Pregled kretanja u okviru sektora za proizvodnju električne energije u Bosni i Hercegovini u P1 2021. godine u odnosu na isti period prethodne godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 6: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije u P1 2021. godine

Izvor: BHAS

⁷ Saopštenje, „Statistika Energije- kratkoročni pokazatelji energetske statistike za juni“ 25.07. 2021. godine

⁸ U K1 2021. godine hidroelektrane u ukupnoj proizvodnji električne energije su učestvovala sa 42,8%, termoelektrane 54,8%, dok je učešće vjetroelektrana iznosilo 2,4%.

Maloprodaja

- *Oporavak maloprodaje u P1 2021. godine*

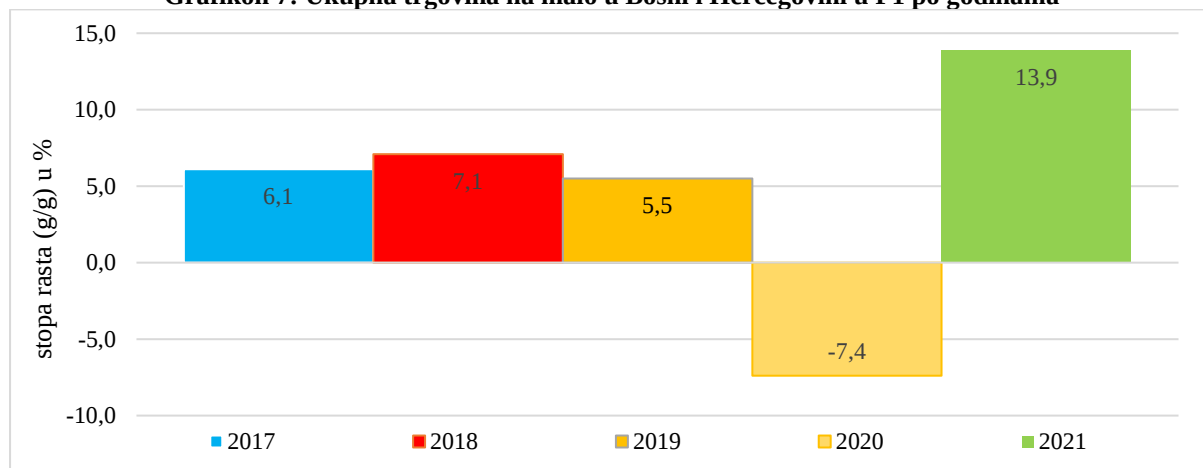
Prema podacima za period januar-juni 2021. godine ukupna trgovina na malo, u odnosu na isti period prethodne godine, zabilježila je značajan oporavak pa je tako realni rast prometa iznosio 13,9%⁹ (g/g). Naime, prethodne godine u P1 maloprodaja je bila pogođena posljedicama koje je donijela pojava pandemije Covid-19 dok je u prvoj polovini 2021. godine došlo do oporavka prometa u maloprodaji usljed značajnijeg popuštanja epidemioloških mjera (vezanih za Covid-19), dozvoljenog dolaska većeg broja stranih gostiju te porasta posjeta rezidenata Bosne i Hercegovine na privremenom radu u inostranstvu. Ukoliko se rast maloprodaje posmatra po mjesecima moglo bi se vidjeti da godina nije počela optimistično, pa je tako u januaru zabilježen realni pad maloprodaje od 1,7% kao i u februaru kada je pad iznosio 0,5%. Od mjeseca marta 2021. godine je počeo postepeni oporavak maloprodaje (ostvaren je rast od 8,4%) koji je nastavljen u aprilu (rast od 46,6%). U mjesecu maju je zabilježen rast prometa u maloprodaji od 26% te u junu rast od 13,5%.

Rastu ukupne trgovine u P1 2021. godine najvećim dijelom doprinio je porast realnog prometa u trgovini motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicima (u daljem tekstu s.p.) gdje je registrovana stopa rasta iznosila 16,3%. Pored ovoga zabilježen je rast trgovine na malo osim trgovine motornim gorivima u s.p. od 13,3%.

Kada se detaljnije posmatra struktura trgovine na malo u s.p. može se primjetiti da je došlo do oporavka u većini kategorija.

Tako je u okviru trgovine na malo ostalom opremom za domaćinstvo u s.p. ostvaren rast od 12,1%, trgovini na malo informacijsko komunikacijskom opremom u s.p. od 67,7%, trgovini na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju u s.p. od 33,1%, trgovini na malo ostalom robom u s.p. od 32,8% te trgovini na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica gdje je zabilježen rast od 11,1%. Izuzetak predstavlja pad prometa na malo na štandovima i tržnicama od 1,9%.

Grafikon 7: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini u P1 po godinama

Izvor: BHAS

Kod trgovine ostalom robom u s.p. najveći rast prometa od 60,4% u P1 2021. godine (u odnosu na isti period prethodne godine) zabilježen je kod trgovine na malo tekstilom, odjećom,

⁹ Izvor podataka: BHAS, Indeksi prometa trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, juni 2021. godine

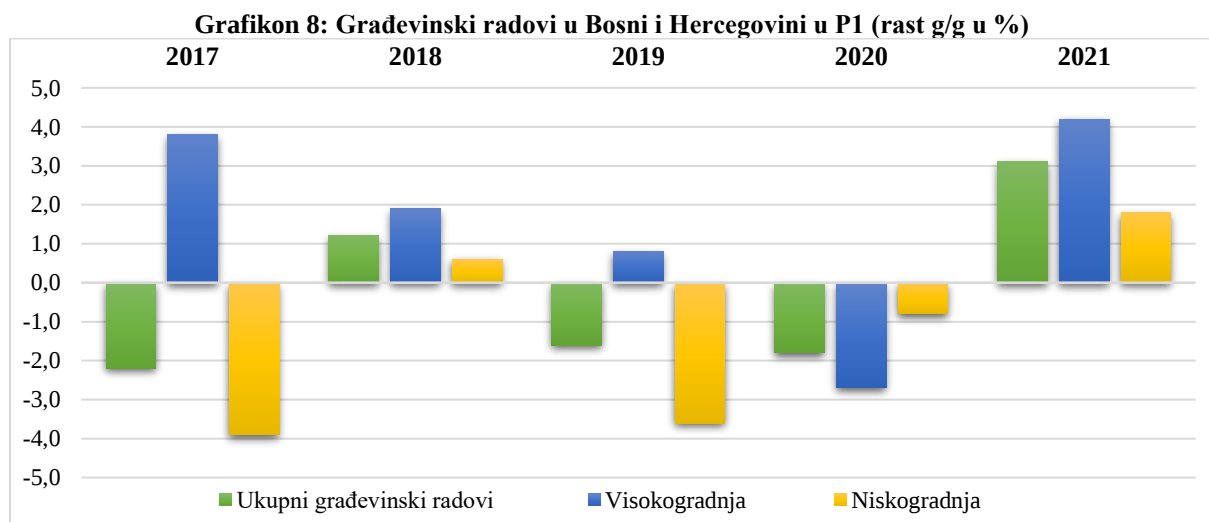
obućom i proizvodima od kože. Pored ove kategorije do značajnijeg rasta prometa je došlo i kod trgovine na malo sportskom opremom, igrama i igračkama gdje je zabilježen rast od 40,6%.

Trgovina na malo namještajem, opremom za rasvjetu i električnim aparatima za domaćinstvo bilježi porast prometa za 17,9%, promet u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima viši je za 9,3% kao i trgovina na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima koja je u posmatranom periodu ostvarila rast od 13,6%.

Gradevinarstvo

- *Porast građevinskih radova*

Raspoloživi podaci za sektor gradevinarstva u Bosni i Hercegovini za P1 2021. godine ukazuju na porast ukupnih građevinskih radova za 3,1% u odnosu na isti period prethodne godine (u K1 je zabilježen porast od 3,5% a u K2 rast od 2,6%). U sektoru visokogradnje u posmatranom periodu zabilježen je rast od 4,2% dok je sektor niskogradnje istovremeno zabilježio rast građevinskih radova od 1,8%.

Izvor: BHAS

Broj izdatih odobrenja za građevinske radove u P1 2021. godine u odnosu na P1 2020. godine veći je za 11,6%. Ovaj porast je ostvaren zahvaljujući izdatim dozvolama za građenje u oblasti niskogradnje gdje je zabilježena stopa rasta od 37,5% te odobrenjima za građenje objekata u sektoru visokogradnje koja su u posmatranom periodu ostvarila rast od 5,6%. U sektoru visokogradnje je povećan broj izdatih dozvola za nestambene zgrade za 14,3% kao i broj izdatih dozvola za građenje stambenih zgrada kojih je u posmatranom periodu više za 1,9%.

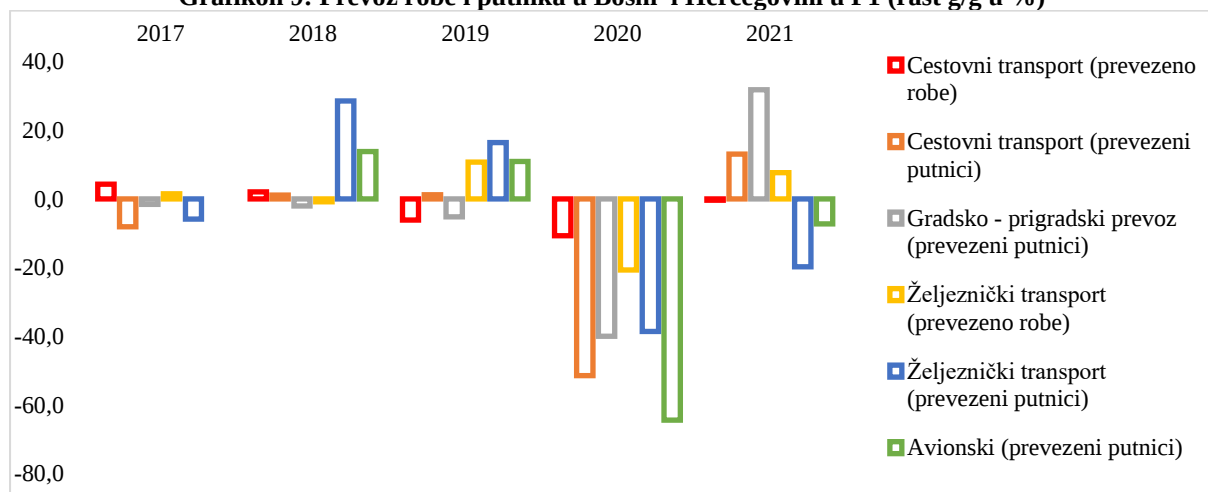
Transport

- *Oporavak prevoza putnika u cestovnomobraćaju*

Podaci za cestovni transport u P1 2021. godine ukazuju na pad transporta roba gdje je zabilježeno smanjenje od 0,4% u odnosu na P1 2020. godine (prvenstveno zahvaljujući padu od 4,9% u K1 dok je u K2 registrovan rast od 5,5%). Broj prevezenih putnika u cestovnom

prevozu bilježi rast od 13,1% (g/g), uz istovremeni porast prevoza putnika u gradsko-prigradskom prevozu od 31,8%. Kada se posmatra promet roba i putnika u željezničkom saobraćaju vidljivo je povećanje opsega prevezene robe za 7,7% te nasuprot tome pad broja prevezenih putnika za 19,8%. Kod avio saobraćaja je u P1 2021. godine također došlo do pada broja prevezenih putnika za 7,3% u odnosu na isti period prošle godine.

Grafikon 9: Prevoz robe i putnika u Bosni i Hercegovini u P1 (rast g/g u %)

Izvor: BHAS

U okviru djelatnosti prometa transporta i skladištenja u P1 2021. godine (u odnosu na isti period prethodne godine) zabilježen je nominalan rast od 19,1%. U oblasti kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta je, u posmatranom kvartalu, ostvaren rast prometa od 21,4%. Skladištenje i pomoćne djelatnosti u prevozu bilježe stopu rasta od 13,9% kao i poštanske i kurirske djelatnosti gdje je u P1 2021. godine (u odnosu na isti period prethodne godine) ostvaren rast od 11,9%.

Tržište rada

- U K2 2021. godine prosječan broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je uvećan. Međutim, zbog smanjenja broja zaposlenih u K1 prosječan broj zaposlenih u P1 2021. godine se nije mijenjao u odnosu na isti period prošle godine
- Smanjenje broja registrovanih nezaposlenih lica
- Rast prosječne neto plate i prosječne penzije u periodu P1 2021. godine

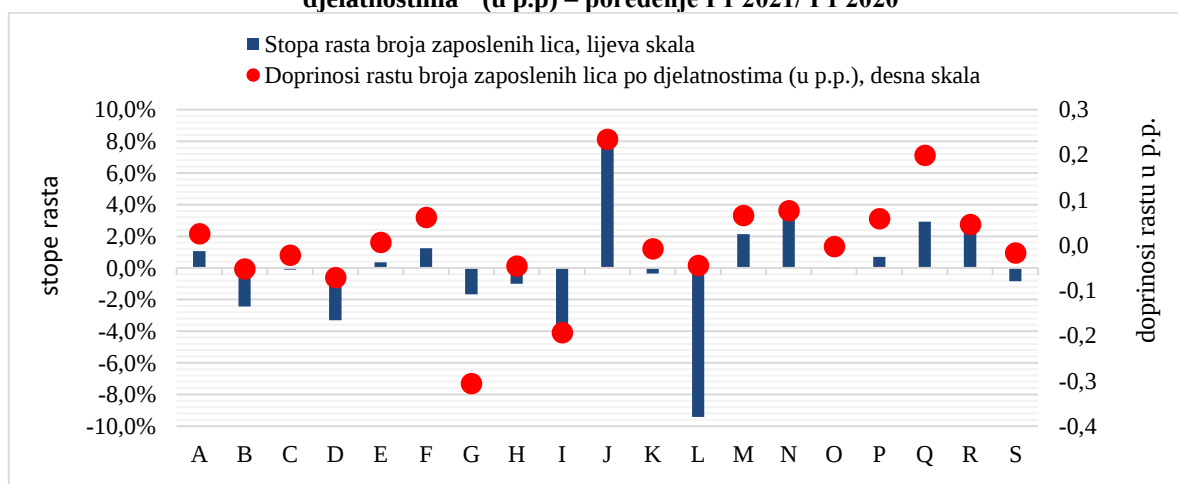
Zaposlenost

U K2 2021. godine prosječan broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je uvećan. Međutim, zbog smanjenja broja zaposlenih u K1 prosječan broj zaposlenih u P1 2021. godine se nije mijenjao u odnosu na isti period prošle godine. U prvom polugodištu 2021. godine prosječan broj zaposlenih lica je iznosio oko 814,5 hiljada. Najznačajnije smanjenje broja zaposlenih lica u prvom polugodištu 2021. godine bilo je u području djelatnosti ugostiteljstva i hotelijerstva i trgovine. S druge strane, najznačajnije povećanje broja zaposlenih lica bilo je u području djelatnosti informacija i komunikacija i djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite. Na stagnaciju broja zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini je uticao skoro nepromijenjen broj zaposlenih lica u Federaciji Bosne i Hercegovine (-0,1% g/g) i iznosio je oko 521 hiljada. U Republici Srpskoj broj zaposlenih lica u martu 2021. godine takođe je ostao skoro

nepromijenjen u odnosu na isti mjesec prethodne godine (uvećanje od 0,1%) i iznosio je oko 275,4 hiljada.¹⁰

U periodu P1 2021/P1 2020 u području djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane broj zaposlenih lica je smanjen za 4% g/g uz negativan doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,2 p.p. U području djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala broj zaposlenih lica u posmatranom periodu je smanjen za 1,7% g/g (negativan doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,3 p.p.). Suprotno, najznačajniji rast broja zaposlenih lica bio je u području djelatnosti informacija i komunikacija sa stopom rasta od 8,5% g/g uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,2 p.p. Pored toga značajan rast broja zaposlenih lica bio je u području djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite 2,9% g/g (doprinos rastu oko 0,2 p.p.). Na grafikonu ispod su predstavljene stope rasta broja zaposlenih prema područjima djelatnosti.

Grafikon 10: Stope rasta i doprinosi rastu ukupnom broju zaposlenih lica u Bosni Hercegovini po djelatnostima¹¹ (u p.p.) – poređenje P1 2021/ P1 2020

Izvor: BHAS, DEP kalkulacije

Nezaposlenost

Prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u P1 2021. godine iznosio je oko 404,1 hiljada što je za 1,8% manje u poređenju sa istim periodom 2020. godine. Nakon što je u prvom kvartalu 2021. godine broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini bio uvećan g/g, od drugog kvartala registrovano je smanjenje broja nezaposlenih lica što se može vidjeti na grafikonu ispod. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u posmatranom periodu je iznosio 317,2 hiljada i ostao je približno isti u odnosu na P1 2020. godine. S druge strane, u Republici Srpskoj prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica iznosio je oko 79,9 hiljada i bio je manji za 8,8% g/g.

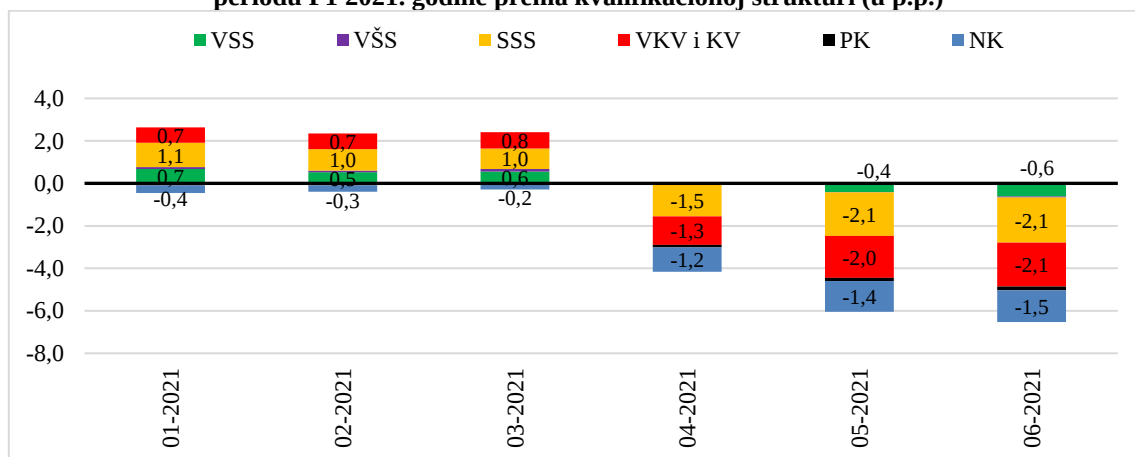
¹⁰ Broj zaposlenih u Republici Srpskoj se objavljuje samo za mjesec mart i septembar.

¹¹ Klasifikacija djelatnosti: A - Poljoprivreda, lov i šumarstvo, B - Vađenje ruda i kamena, C - Prerađivačka industrija, D - Proizv. i snadbijev. el. energijom, gasom, parom i klimatizacija, E - Snadbijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša, F - Građevinarstvo, G - Trgovina na veliko i malo, popravak motor. vozila i motocikala, H - Prevoz i skladištenje, I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo), J - Informacije i komunikacije, K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, L - Poslovanje nekretninama, M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, O - Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje, P - Obrazovanje, Q - Djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite, R - Umjetnost, zabava i rekreacija, S - Ostale uslužne djelatnosti.

Na grafikonu ispod se može vidjeti da je u K2 2020. godine broj registrovanih nezaposlenih lica prema kvalifikacionoj strukturi najviše smanjen u kategorijama SSS, VKV i KV kao i NK radnika, što u K1 2021. godine nije bio slučaj. Od ukupnog broja prijavljenih na evidenciju zavoda za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini najveći broj je zbog prestanka radnog odnosa.¹²

Stopa registrovane nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini u junu 2021. godine je iznosila 32,4%¹³ i smanjena je u odnosu na prethodni mjesec za 0,2 p.p. Anketna stopa nezaposlenosti u K1 2021. godine i iznosila je 19,1% a u K2 je smanjena i iznosila je 18,1%.

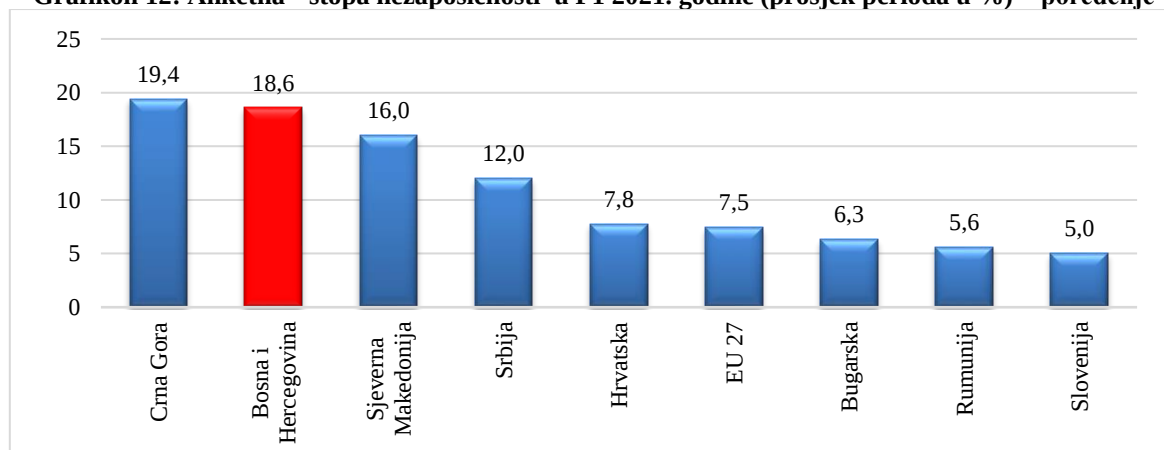
Grafikon 11: Doprinosi rastu/smanjenju broja registrovanih nezaposlenih lica u Bosni Hercegovini u periodu P1 2021. godine prema kvalifikacionoj strukturi (u p.p.)

Izvor: DEP kalkulacije na osnovu podataka BHAS

Na grafikonu ispod je predstavljeno poređenje anketne stope nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini sa odabranim zemljama u regionu i EU. Evidentno je da Bosna i Hercegovina uz Crnu Goru i Sjevernu Makedoniju ima najveće stope nezaposlenosti što je znatno više iznad prosjeka EU 27 koji u P1 2021. godine iznosi 7,5%.

Grafikon 12: Anketna¹⁴ stopa nezaposlenosti u P1 2021. godine (prosjeak perioda u %) – poređenje

Izvor: Eurostat, Agencije za statistiku posmatranih zemalja

¹² Na osnovu podataka entitetskih zavoda za zapošljavanje.

¹³ Izvor: Agencija za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine, mjesečno saopštenje.

¹⁴ Napomena: U periodu izrade Ekonomskih trendova za Crnu Goru su bili raspoloživi podaci samo za K1 2021. godine. Pored toga, od 2021. godine promjenjena je metodologija u Anketi o radnoj snazi pa nije vršeno poređenje sa podacima iz 2020. godine.

Anketa o radnoj snazi

U 2021. godini Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini se provodi kontinuirano prema novoj, redizajniranoj metodologiji¹⁵ usklađenoj sa novom Regulativom Evropskog parlamenta i Vijeća, koja je stupila na snagu 1. januara 2021. godine. Zbog prelaska na novu, redizajniranu metodologiju Ankete o radnoj snazi u 2021. godini došlo je do prekida serije podataka. Rezultati Ankete o radnoj snazi 2021. godine nisu uporedivi sa rezultatima kontinuirane Ankete o radnoj snazi 2020. godine i rezultatima godišnjih anketa o radnoj snazi provedenih u periodu od 2006. do 2019. godine.

U drugom kvartalu 2021. godine stopa aktivnosti je uvećana u odnosu na prvi kvartal i iznosila je 47,7%, kao i stopa zaposlenosti (39,1%). S druge strane, stopa nezaposlenosti u K2 je smanjena u odnosu na K1 i iznosila je 18,1% što je predstavljeno u tabeli ispod.

U drugom kvartalu 2021. godine, u Bosni i Hercegovini radnu snagu činilo je 1,387 miliona lica od kojih je 1,137 miliona (82%) zaposlenih i 250 hiljada (18%) nezaposlenih lica. U odnosu na prethodni kvartal, broj zaposlenih lica se povećao za 2%, dok se broj nezaposlenih lica smanjio za 4,5%. Struktura zaposlenih lica prema djelatnosti u K2 pokazuje da je najveće učešće zaposlenih lica u uslužnim djelatnostima 57,3%, zatim u industriji i građevinarstvu 32,4% i u poljoprivredi, šumarstvu i ribolovu 10,3%.

U drugom kvartalu 2021. godine od ukupnog broja nezaposlenih lica njih 57 hiljada ili 22,7% je tražilo posao kraće od 12 mjeseci, dok je 45 hiljada ili 17,9% lica tražilo posao od 12 mjeseci do dvije godine. Broj nezaposlenih lica koje su tražile posao dvije godine i duže iznosio je 148 hiljada ili 59,4%. Obrazovna struktura nezaposlenih lica u K2 2021. godine pokazuje da 74,2% lica ima završenu srednju školu i specijalizaciju, slijede lica sa završenom osnovnom školom ili nižim obrazovanjem 13,1% i lica sa završenom višom školom, fakultetom, magisterijem, doktoratom 12,7%.

Tabela 1: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini (u 000)¹⁶

	K1 2021	K2 2021
Radno sposobno stanovništvo (15-89)	2.904	2.904
Lica izvan radne snage ¹⁷ (15-89)	1.527	1.517
Radna snaga (15-89)	1.377	1.387
Zaposlena lica (15-89)	1.115	1.137
Nezaposlena lica (15-74)	262	250
Stopa nezaposlenosti ¹⁸ (15-74)	19,1%	18,1%
Stopa aktivnosti ¹⁹ (15-89)	47,4%	47,7%
Stopa zaposlenosti ²⁰ (15-89)	38,4%	39,1%

Izvor: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini za I i II kvartal 2021. godine

¹⁵ Detaljnije u metodološkim objašnjenjima u dokumentu na linku:

https://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopštenja/2021/LAB_00_2021_Q1_1_BS.pdf

¹⁶ Zbog zaokruživanja decimala u nekim slučajevima zbir brojeva nije jednak predstavljenom broju.

¹⁷ Osobe/lica izvan radne snage su osobe starosti od 15 do 89 godina koje nisu svrstane u zaposleno ili nezaposleno stanovništvo, odnosno sve osobe koje u referentnoj sedmici nisu obavljale nijedan plaćeni posao, nisu aktivno tražile posao ili nisu bile u mogućnosti da počnu da rade u roku od dvije sedmice nakon isteka referentne sedmice.

¹⁸ Ukupna stopa nezaposlenosti izračunata je kao omjer nezaposlenih starosti 15-74 godine i ukupnog aktivnog stanovništva starosti 15-74 godine.

¹⁹ Ukupna stopa aktivnosti izračunata je kao omjer aktivnog stanovništva starosti 15-89 godina i radno sposobnog stanovništva starosti 15-89 godina.

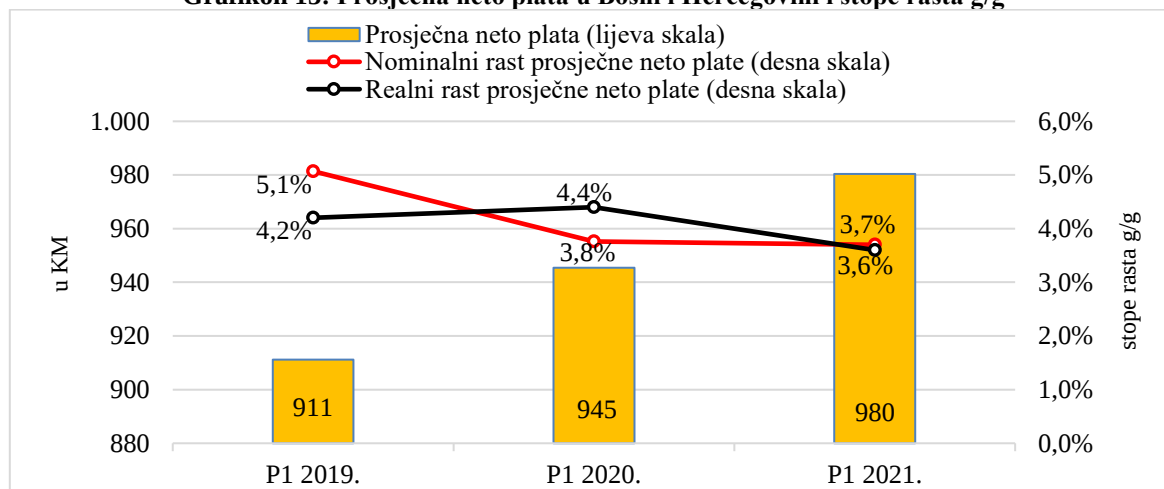
²⁰ Ukupna stopa zaposlenosti izračunata je kao omjer zaposlenih starosti 15-89 godina i ukupnog radno sposobnog stanovništva starosti 15-89 godina.

Plate

U periodu P1 2021/P1 2020 prosječna neto plata nominalno je uvećana za 3,7% i iznosila je 980 KM. Uzimajući u obzir minimalan rast cijena od 0,1% u posmatranom periodu, realni rast neto plate bio je gotovo jednak kao i nominalni rast (3,6%). Prosječne neto plate u oba entiteta su takođe uvećane. Prosječna neto plata u Federaciji Bosne i Hercegovine prosječna neto plata u P1 2021. godine je nominalno uvećana za 3,9% g/g i iznosila je 982 KM, dok je u Republici Srpskoj prosječna plata nakon oporezivanja (neto plata) imala nominalni rast od 3,4% g/g i iznosila je 979 KM.

U posmatranom periodu najmanja prosječna isplaćena neto plata bila je u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (582 KM), a najveća prosječna isplaćena neto plata bila je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.604 KM). Prosječna neto plata je nominlano uvećana u skoro svim područjima djelatnosti u posmatranom periodu. Najveća nominalna stopa rasta neto plate u periodu P1 2021/P1 2020 bila je u području djelatnosti stručnih, naučnih i tehničkih djelatnosti (5,9%), prerađivačke industrije (5,8%), građevinarstva (5,8%), informacija i komunikacija (5,8%), ostalih uslužnih djelatnosti (4,9%). Negativan nominalni rast prosječne neto plate u posmatranom polugodištu zabilježen je samo u području djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (-0,5% g/g). Pored toga, u pojedinim djelatnostima je zabilježen sporiji rast plata (u poređenju sa prethodno navedenim djelatnostima) što je uticalo da prosječan rast neto plate bude 3,7%.

Grafikon 13: Prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g

Izvor: BHAS

U poređenju prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini sa zemljama u regionu u P1 2021. godine nije bilo značajnijih izmjena. Najveća prosječna neto plata bila je u Sloveniji, dok je najniža neto plata i dalje u Sjevernoj Makedoniji što je predstavljeno u tabeli ispod. Realni rast neto plata bio je nešto sporiji zbog rasta ukupnog nivoa cijena.

Tabela 2: Prosječne neto²¹ plate u periodu P1 2021. godine, poređenje (g/g)

	Prosječna neto plata (€)	Nominalni rast neto plata	Realni rast neto plata
Slovenija	1.273	6,7%	6,0%
Hrvatska	946	5,4%	4,2%
Bugarska	764	12,5%	11,2%
Rumunija	704	8,0%	5,2%
Crna Gora	529	1,1%	-0,2%
Srbija	547	8,6%	6,2%
Bosna i Hercegovina	501	3,7%	3,6%
Sjeverna Makedonija	460	6,3%	3,8%

Izvor: Agencije za statistiku posmatranih zemalja

Penzije

Broj penzionera u Bosni i Hercegovini se nastavio postepeno uvećavati i u P1 2021. godine bio je u prosjeku veći za 0,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Prosječan broj penzionera u P1 2021. godine iznosio je 695,6 hiljada.²² S obzirom na to da je istovremeno prosječan broj zaposlenih lica koji uplaćuju doprinose za penzijsko i invalidsko osiguranje stagnirao, odnos broja penzionera i zaposlenih lica i dalje je nepovoljan 1:1,2.

Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini u P1 2021. godine je nominalno uvećana 2,6% u odnosu na isti period prethodne godine, i iznosi oko 420²³ KM uz skoro jednak realni rast (2,5%) zbog inflacije od 0,1%. U P1 2021. godine u Federaciji Bosne i Hercegovine prosječna penzija je iznosila oko 429 KM uz nominalni rast od 2,3% g/g.²⁴ U Republici Srpskoj prosječna penzija je iznosila oko 406 KM uz nominalni rast od 3,1% g/g.²⁵ U skladu sa navedenim najniža penzija je u Federaciji Bosne i Hercegovine u junu 2021. godine iznosila 382,2 KM i nije se mijenjala tokom P1 2021. godine, a u Republici Srpskoj najniža penzija je uvećana na početku godine i iznosila je 207,9 KM za penzijski staž do 15. godina.

Posmatrajući strukturu prosječne penzije u Bosni i Hercegovini nije bilo značajnijih izmjena u odnosu na prethodnu godinu.²⁶

²¹ Prosječne neto plate su konvertovane u EUR u 05.10.2021. godine prema srednjem kursu. Metodologije obračuna neto plata po pojedinim zemljama mogu se razlikovati.

²² Broj penzionera u Bosni i Hercegovini u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije iz Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta (u ili izvan Bosne i Hercegovine).

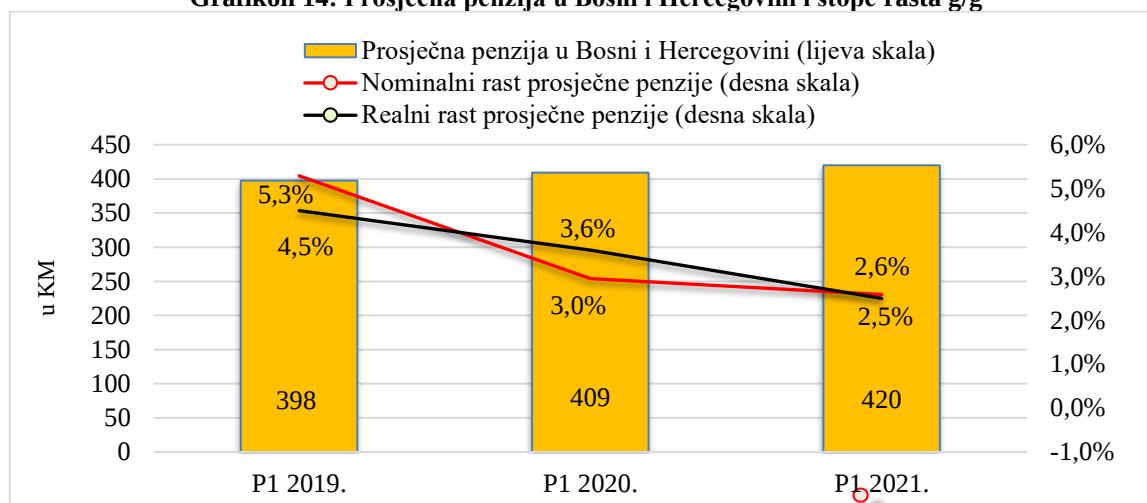
²³ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od entiteta u ukupnom broju penzionera.

²⁴ U P1 2021. godine nije bilo uvećanja penzija u Federaciji Bosne i Hercegovine, a pomenuti rast je rezultat uvećanja penzija iz 2020. godine

²⁵ U Republici Srpskoj u P1 2021. godine penzije su uvećane na početku godine. Detaljnije u Ekonomskim trendovima januar-mart 2021. godine.

²⁶ U Federaciji Bosne i Hercegovine u junu 2021. godine oko 57% penzija su bile strosne, a potom porodične (28%) i invalidske (15%). U Republici Srpskoj oko 59% su bile starosne, porodične 27%, a ostatak pripada invalidskim penzijama

Grafikon 14: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, DEP kalkulacije

II JAVNE FINANSIJE

- *Javni prihodi na kraju prvog polugodišta 2021. godine zabilježili nešto bržu stopu rasta*
- *Stanje javnog duga na kraju prvog polugodišta 2021. godine ostvarilo povećanje*
- *Budžet konsolidovane opšte vlade Bosne i Hercegovine u 2020. godini ostvario deficit*

Glavne karakteristike u oblasti javnih finansija u Bosni i Hercegovini, tokom prvog polugodišta 2021. godine jesu nešto brži rast ukupno prikupljenih javnih prihoda (direktni, indirektni porezi i socijalni doprinosi) za 12,6% g/g, rast javne zaduženosti od 5,3% g/g.

Prema kalendaru objavljivanja statističkih podataka od strane Centralne banke Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu CBBiH), podaci o konsolidovanoj opštoj vladi Bosne i Hercegovine za 2020. godinu, objavljeni su tokom drugog tromjesečja 2021. godine, te će tako biti obuhvaćeni analizom dalje u tekstu. Konsolidovana opšta vlada Bosna i Hercegovina je u 2020. godini, ostvarila budžetski deficit.

Indirektni porezi u Bosni i Hercegovini

Od 01.01.2021. godine počela se primjenjivati Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i duvan za pušenje za 2021. godinu, kao rezultat nastavka harmonizacije akcizne politike sa EU²⁷.

Uprava za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu UIO) je rješenjem Ministarstva transporta i komunikacija od maja mjeseca 2021. godine, akreditovana i upisana kao kvalifikovani ovjerilac u Bosni i Hercegovini. Na taj način je postala sertifikovano tijelo za izdavanje digitalnog kvalifikovanog potpisa, koji će zamijeniti klasični potpis i pečat u službenoj komunikaciji prilikom pružanja elektronskih usluga poslovnoj zajednici. To znači da će poreski obveznici moći podnositi zahtjeve za dobijanje digitalnih kvalifikovanih potvrda, kao i za korištenje elektronskih usluga. Prva elektronska usluga koja će biti ponuđena poslovnoj zajednici u Bosni i Hercegovini jeste NCTS - novi kompjuterizovani tranzitni sistem.

Naplaćeni prihodi. Prema podacima o naplaćenim prihodima od strane UIO Bosne i Hercegovine, evidentiran je značajan rast prihoda od indirektnih poreza, tokom drugog tromjesečja 2021. godine. Navedeni rast se u velikoj mjeri odrazio na rast prihoda, posmatranih u kumulativu. Ovako visoke stope rasta, zabilježene tokom drugog tromjesečja, ukazuju na to da se naplata prihoda, usljed oporavka poslovnih aktivnosti, stabilizuje i vraća na stepen naplate koji je bio ostvaren prije pandemije virusa Covid-19. U prvom polugodištu posmatrane godine UIO ukupno je prikupila oko 3,8 milijardi KM bruto prihoda, što je za 12,0% više nego u istom periodu prethodne godine. Usljed porasta povrata sa Jedinstvenog računa UIO (dalje u tekstu JR UIO) od 13,3% g/g, rast neto prihoda od indirektnih poreza, u istom periodu, je nešto manji i iznosio je oko 11,7%. Na kraju posmatranog perioda 2021. godine, neto prihodi od indirektnih poreza su iznosili oko 3,1 milijarde KM.

²⁷ Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2021. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 78/20), a koja se primjenjuje od 01.01.2021. godine. Odlukom je definisano da se od 01.01.2021. godine, na cigarete i duvan za pušenje plaća sljedeća akciza i to :

1. akciza na cigarete - minimalna akciza (proporcionalna+specifična) iznosi 3,25 KM za pakovanje cigareta od 20 komada: - proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 15. stav (1) tačka b) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17) i

- specifična akciza u iznosu od 82,50 KM za 1.000 komada, odnosno 1,65 KM za pakovanje od 20 komada

2. akciza na duvan za pušenje u iznosu od 130,00 KM po kilogramu.

U strukturi ukupno prikupljenih prihoda od indirektnih poreza i ostalih prihoda, uplaćenih na JR UIO, najviše je prikupljeno prihoda od poreza na dodanu vrijednost (PDV) koji u ukupnim prihodima učestvuju sa 70,2% i od akciza na uvozne proizvode sa 16,4%.

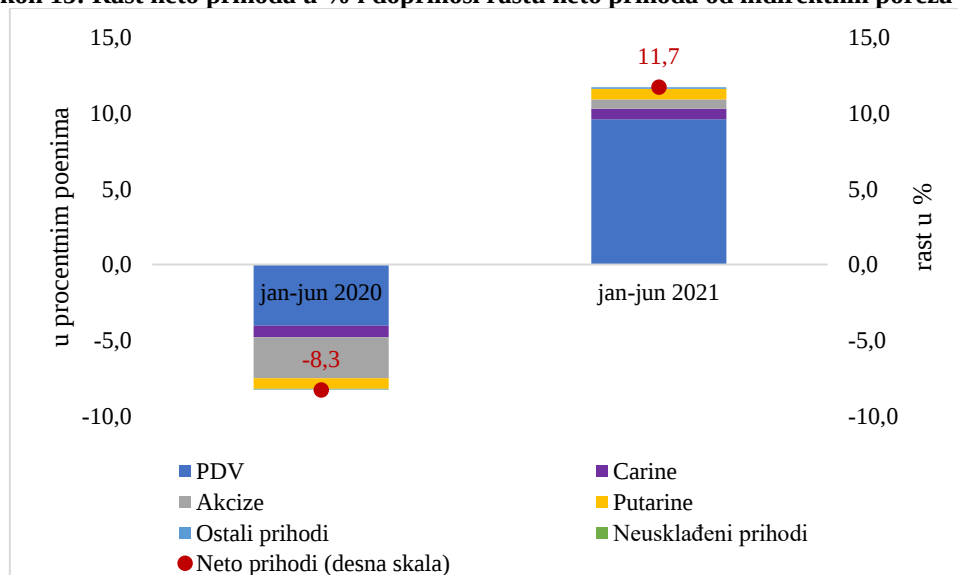
Tabela 3: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	struktura 2021	jan-jun 2020	jan-jun 2021	K1 2021	K2 2021
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	-9,7	12,0	-3,1	30,2
Povrati	19,2	-15,4	13,3	3,2	24,9
<u>Neto prihodi - prikupljeno</u>	<u>80,8</u>	<u>-8,3</u>	<u>11,7</u>	<u>-4,5</u>	<u>31,5</u>
PDV	51,7	-6,7	15,6	-0,3	35,0
Carine	3,8	-15,7	16,0	-3,0	40,1
Akcize	16,9	-11,3	2,6	-16,6	27,6
Putarine	7,7	-7,1	7,2	-3,1	18,0
Ostali prihodi	0,3	-12,5	20,0	6,4	33,7
Neusklađeni prihodi	0,4	-7,7	-4,3	-207,8	698,8
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	-9,6	11,8	-3,5	30,3
Minimalne rezerve	19,8	-15,1	12,9	2,9	24,3
<u>Budžeti</u>	<u>80,2</u>	<u>-8,3</u>	<u>11,5</u>	<u>-5,0</u>	<u>31,8</u>
Servisiranje vanjskog duga	9,8	-18,0	6,0	18,6	-2,9
Federacija Bosne i Hercegovine	6,7	-15,3	8,0	23,7	-2,7
Republika Srpska	3,0	-23,5	3,2	10,2	-1,8
Brčko Distrikt	0,1	2,3	-22,3	-3,1	-89,5
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	70,4	-6,7	12,3	-7,4	38,6
Institucije Bosne i Hercegovine	10,3	0,8	4,0	4,0	4,0
Federacija Bosne i Hercegovine	37,0	-8,4	10,6	-12,5	43,4
Republika Srpska	20,8	-6,6	20,0	-2,8	52,0
Brčko Distrikt	2,3	-10,3	15,0	-6,4	41,1

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Sve kategorije prihoda su dale pozitivan doprinos stopi rasta neto prihoda od indirektnih poreza, gdje posebno treba istaći prihode od PDV-a 9,6 p.p.

Grafikon 15: Rast neto prihoda u % i doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza (u p.p.)

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

PDV. Na kraju prvog polugodišta 2021. godine, bruto prihodi od PDV-a su iznosili oko 2,7 milijardi KM, čime su ostvarili rast od 15,1% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Neto prihodi po osnovu PDV-a, tokom posmatranog perioda, su iznosili oko 2 milijarde KM,

što je za 15,6% g/g više. U strukturi naplaćenih prihoda od PDV-a dominantni su prihodi naplaćeni prilikom uvoza roba koji su ostvarili stopu rasta od oko 16,6% g/g dok je naplaćeni prihod od PDV-a, koji se odnosi na promet domaćih roba ostvario povećanje od oko 12,8% g/g.

Akcize. U prvoj polovini godine, neto prihodi od akciza su iznosili oko 671 milion KM čime su zabilježili pozitivnu stopu rasta od oko 2,6% u odnosu na isti period 2020. godine. Prihodi od akciza po osnovu uvoznih proizvoda su veći za 1,5% g/g, dok su prihodi od akciza na domaće proizvode, rasli stopom od 12,0% g/g. Ako se uvozne akcize posmatraju po vrstama proizvoda, uočava se da prihodi od akciza na duvanske prerađevine još uvijek bilježe negativnu stopu rasta (1,5% g/g). U istom periodu, prihodi od akciza na naftu i naftne prerađevine su ostvarili rast (6,1% g/g). Što se tiče ostalih prihoda od uvoznih akciza jedino prihodi na uvezeni alkohol i alkoholna pića bilježe smanjenje.

Posmatrajući po vrstama akcize na domaće proizvode rast je zabilježen kod prihoda od akciza na domaći duvan i duvanske prerađevine (18,7% g/g). Prihodi po osnovu prometa domaće nafte i nafnih derivata nisu ostvareni.

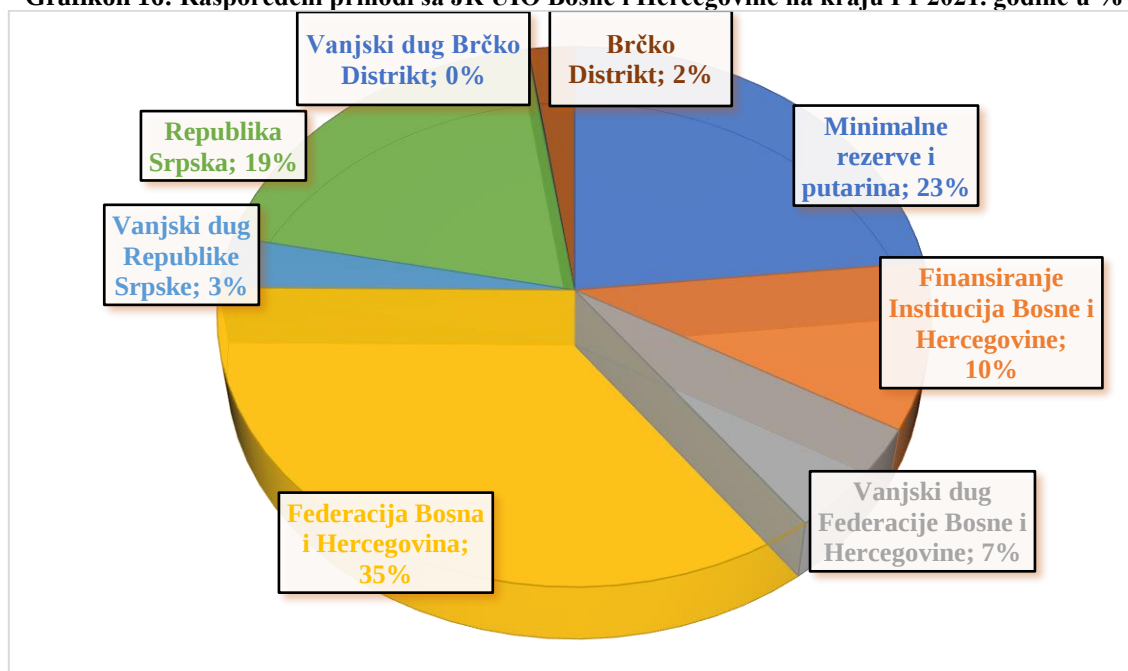
Putarine. Ukupno naplaćeni neto prihodi od putarina u prvoj polovini 2021. godine su iznosili oko 298 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine ovi prihodi su veći za oko 7,2%.

Carine. U prvom polugodištu tekuće godine, naplaćeni neto prihodi po osnovu carinskih dažbina su iznosili oko 143 miliona KM, čime su ostvarili rast od oko 16,0% g/g.

Raspoređeni prihodi. Ukupni prihodi raspoloživi za raspodjelu, u prvom polugodištu 2021. godine, su iznosili oko 3,8 milijardi KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u Bosni i Hercegovini u iznosu od oko 182,3 miliona KM, minimalne rezerve u iznosu od oko 715,6 miliona KM i sredstava za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od 382,5 miliona KM, UIO Bosne i Hercegovine, je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 2,6 milijardi KM krajnjim korisnicima prema važećim koeficijentima²⁸. Od tog iznosa Federaciji Bosne i Hercegovine je doznačeno ukupno oko 1,6 milijardi KM (za servis vanjskog duga oko 251,5 miliona KM), Republici Srpskoj oko 865,1 miliona KM (za servis vanjskog duga oko 119 miliona KM) i Brčko Distriktu oko 91,1 miliona KM (3,5 miliona KM za servis vanjskog duga). U poređenju sa istim periodom prethodne godine raspoređena sredstva sa JR UIO za servisiranje obaveza vanjskog duga su veća za 6,0%, dok su raspoređena sredstva krajnjim korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga veća za 12,3%.

²⁸Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje je na svojoj 51. sjednici održanoj dana 04.05.2021. godine usvojio Odluku, broj: 02-17-01-3-1/21, o utvrđivanju privremenih koeficijenata za raspodjelu sredstava sa Jedininstvenog računa za period april-jun 2021. godine, kojom su utvrđeni privremeni koeficijenti raspodjele sredstava sa Jedininstvenog računa za period april-jun 2021. godine, i to: FBiH 62,95%, RS 33,50% i Brčko Distrikt BiH 3,55%.

Grafikon 16: Raspoređeni prihodi sa JR UIO Bosne i Hercegovine na kraju P1 2021. godine u %

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda

Vlada Republike Srpske je u maju mjesecu 2021. godine, donijela set zakona u cilju realizacije mjera Vlade koji bi trebali da doprinesu privrednom rastu i platama zaposlenih.²⁹ Takođe, s ciljem povećanja plata zaposlenih radnika, utvrđen je i Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o porezu na dohodak,³⁰ Prijedlog Zakona o dopuni Zakona o doprinosima³¹ i donijeta je Odluka o izmjeni odluke o najnižoj plati u Republici Srpskoj, prema kojoj se najniža plata povećava sa 520 KM na 540 KM³².

Za prvih pola godine, entitetske poreske uprave su ukupno naplatile preko 4 milijarde javnih prihoda iz svojih nadležnosti. U poređenju sa istim periodom prethodne godine prihodi od direktnih poreza, doprinosa i ostali prihodi su ostvarili rast od 13,1%. Detalji o naplati prihoda poreskih uprava slijede u tabeli ispod.

²⁹ Vlada Republike Srpske, na 122. sjednici, održanoj 20.05.2021. godine, po hitnom postupku, utvrdila Prijedlog zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva, visokog obrazovanja i studentskog standarda, zaposlenih u osnovnim i srednjim školama i đачkim domovima, zaposlenih u oblasti kulture, zaposlenih u Ministarstvu unutrašnjih poslova i zaposlenih u institucijama pravosuđa Republike Srpske.

³⁰ Ovim zakonom predlaže se povećanje osnovnog ličnog odbitka sa dosadašnjih 6.000 KM na 8.400 KM na godišnjem nivou, odnosno 700 KM na mjesečnom nivou, te povećanje ličnog odbitka za izdržavanje članova porodice sa dosadašnjih 9000 KM na 1.800 KM na godišnjem, odnosno sa 75 KM na 150 KM na mjesečnom nivou po svakom izdržavanom članu porodice. Zakon je objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske“ br. 49/21 i stupa na snagu od 01.07.2021. godine.

³¹ Navedenim zakonom propisano je da osnovica doprinosa za lica u radnom odnosu ne može biti niža od najniže bruto plate u Republici Srpskoj, utvrđenoj u skladu sa propisima kojima se uređuje rad, a koja je važeća u mjesecu za koji se doprinosi obračunavaju. Zakon je objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske“ br. 49/21 i stupa na snagu od 01.07.2021. godine.

³² Ova odluka je objavljena u „Službenom glasniku Republike Srpske“, br. 47/21 i stupa na snagu 01.06.2021. godine.

Tabela 4: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar - juni

Naziv prihoda	Federacija Bosne i Hercegovine			Republika Srpska			Bosna i Hercegovina		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2020	2021		2020	2021		2020	2021	
Direktni porezi	436,9	496,7	13,7	221,2	268,0	21,2	658,0	764,7	16,2
Porez na dohodak	203,2	228,0	12,2	94,9	108,5	14,4	298,1	336,6	12,9
Porez na dobit	185,1	212,4	14,8	112,8	138,5	22,8	297,9	350,9	17,8
Porezi građana	48,3	55,9	15,7	13,5	20,9	55,0	61,9	76,9	24,3
Ostali porezi	0,2	0,3	39,5	0,0	0,0	-	0,2	0,3	39,5
Takse, kazne i naknade	297,7	364,5	22,4	178,9	225,8	26,2	476,6	590,3	23,9
Doprinosi	1.710,3	1.874,3	9,6	774,5	860,0	11,0	2.484,8	2.734,3	10,0
PIO	952,0	1.048,3	10,1	441,9	489,5	10,8	1.393,8	1.537,7	10,3
Zdravstvo	679,3	739,8	8,9	279,0	311,0	11,5	958,3	1.050,7	9,6
Nezaposleni	79,0	86,3	9,2	13,7	15,3	11,1	92,7	101,5	9,5
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	37,2	41,3	11,3	37,2	41,3	11,3
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	2,8	2,9	6,2	2,8	2,9	6,2
Ostali prihodi	1,6	6,5	306,1	0,0	0,0	-	1,6	6,5	306,1
UKUPNO	2.446,4	2.742,0	12,1	1.174,6	1.353,8	15,3	3.621,0	4.095,7	13,1

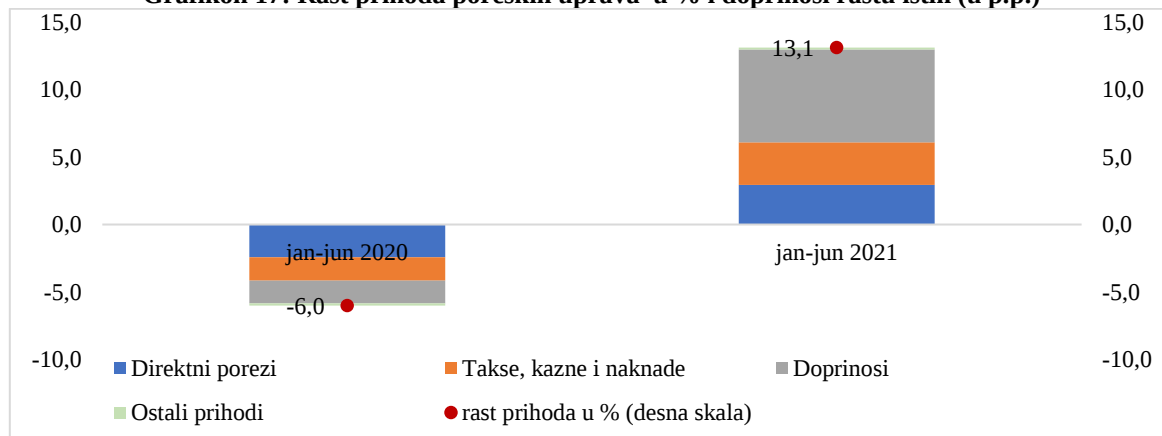
Izvor: entitetske poreske uprave

Socijalni doprinosi. U prvoj polovini 2021. godine, po osnovu socijalnih doprinosa, ukupno je naplaćeno oko 2,7 milijardi KM prihoda. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, isti su veći za 10,0%. Najznačajnija kategorija socijalnih doprinosa su doprinosi za penziono-invalidsko osiguranje (PIO), koji su ostvarili rast od oko 10,3% g/g.

Direktni porezi. U prvom polugodištu 2021. godine, ukupno je naplaćeno oko 765 miliona KM prihoda od direktnih poreza. Ovi prihodi su ostvarili rast od 16,2% u poređenju sa istim periodom 2020. godine. U strukturi navedenih prihoda dominiraju prihodi od poreza na dobit. Porezi na dobit su uvećani za 17,8% g/g, prvenstveno zbog rasta prihoda od poreza na dobit banaka, pravnih lica iz oblasti pošte i telekomunikacija, kao i organizovanja igara na sreću. Prihodi od poreza na dohodak bilježe povećanje od 12,9% g/g i to zahvaljujući rastu prihoda od poreza na dohodak od samostalne i nesamostalne djelatnosti.

Takse, kazne i naknade. Po osnovu neporeskih prihoda (takse, naknade i kazne) u prvom polugodištu tekuće godine, ukupno je naplaćeno oko 590 miliona KM prihoda. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, navedeni prihodi su veći za 23,9%. Na rast prihoda u ovoj kategoriji najviše uticaja je imao porast prihoda po osnovu naknada za priređivanje internet igara na sreću, kao i prihoda po osnovu raznih taksi i kazni.

Grafikon 17: Rast prihoda poreskih uprava u % i doprinosi rastu istih (u p.p.)

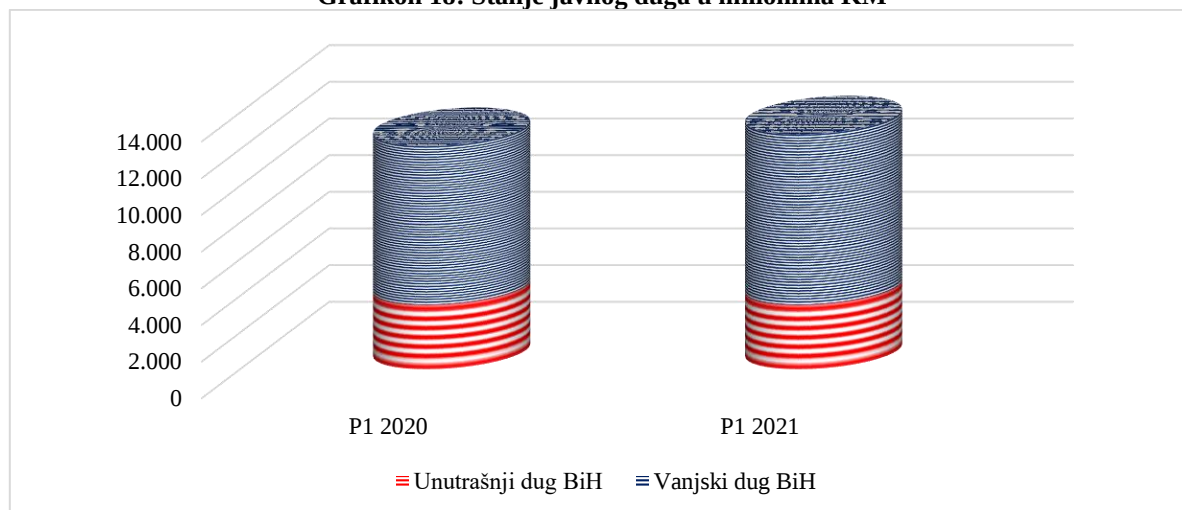

Izvor: entitetske poreske uprave

Javni dug (stanje duga na kraju P1 2021. godine)

Prema podacima Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu MFT), ukupan javni dug (sa javnim dugom entiteta i Brčko Distrikta i vanjskim dugom jedinica lokalne samouprave) na kraju prvog polugodišta 2021. godine je dostigao iznos od oko 12,8 milijardi KM. U poređenju sa istim periodom 2020. godine, stanje javnog duga je poraslo za oko 5,3%. Ovim je javni dug Bosne i Hercegovine mjeran udjelom prema BDP-u povećan za skromnih 0,5 p.p. na 34,8% BDP-a³³. Na kraju posmatranog perioda, stanje vanjskog javnog duga je zabilježilo povećanje od 7,5%, g/g, dok je unutrašnji dug ostao skoro nepromjenjen.

Grafikon 18: Stanje javnog duga u milionima KM

Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

Javni vanjski dug. Prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, stanje javnog vanjskog duga na kraju prvog polugodišta tekuće godine, je iznosilo oko 9,3 milijarde KM, čime je vanjski dug, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, uvećan za oko 7,5%. Vanjski dug mjeran udjelom prema BDP-u, bilježi porast od 0,9 p.p., čime je na kraju posmatranog perioda iznosio 25,3% BDP.

Najveći udio u vanjskom dugu se odnosi na dug Federacije Bosne i Hercegovine (55,1%), zatim slijede Republika Srpska sa učešćem od 43,7%, Institucije Bosne i Hercegovine sa 0,7% i Brčko Distrikt sa 0,5%. U strukturi vanjskog duga, prema kreditorima, najveći udio se odnosi na kredite uzete kod Svjetske banke (29,1%) i Evropske investicione banke (EIB) (21,8%) učešća u ukupnim kreditima. Vlada Republike Srpske je, početkom drugog kvartala 2021. godine, na međunarodnom finansijskom tržištu emitovala petogodišnje obveznice u vrijednosti oko 600 miliona KM po kuponskoj stopi od 4,75%. Ovim je udio evroobveznica Republike Srpske u ukupnom vanjskom dugu povećan na 9,8%. Udio duga prema Međunarodnom monetarnom fondu (MMF) je, zbog odobrenog aranžmana brze finansijske pomoći (RFI) u prethodnoj godini, na kraju posmatranog perioda iznosio oko 9,7%.

U strukturi vanjskog duga prema valutama dominira dug izražen u evrima sa 56,5%. Zatim slijedi dug od 30,0% u SDR. Oko 64,0% vanjskog duga (kredita) je ugovoreno po fiksnoj kamatnoj stopi.

³³ BDP za 2021. godinu mjeran rashodivnim pristupom, prema projekcijama DEP-a iz septembra 2021. godine

Tokom prvog polugodišta 2021. godine, ukupno je servisirano oko 219,4 miliona KM obaveza po osnovu vanjskog duga, što je manje za 4,5% u poređenju istim periodom prethodne godine. Od tog iznosa 84,9% se odnosi na servis glavnice vanjskog duga.

U toku posmatranog perioda, a prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, ukupno je povučeno oko 380,4 miliona KM novih kreditnih sredstava, što je za oko 50% više nego u istom periodu 2020. godine.

U prvom polugodištu 2021. godine, po osnovu odobrenih, a neangažovanih kreditnih sredstava ukupno je plaćeno oko 7,8 miliona KM penala. U poređenju sa istim periodom prethodne godine plaćeno je za skoro 4 puta više novčanih sredstava po ovom osnovu. Najveći iznos je plaćen Evropskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD) (93,2%) od ukupno plaćenih penala.

Javni unutrašnji dug. Unutrašnji dug, prema podacima MFT Bosne i Hercegovine na kraju prvog polugodišta 2021. godine, je dostigao iznos od oko 3,5 milijardi KM, i u poređenju sa istim periodom 2020. godine ostao je nepromijenjen (ostvario stopu od -0,1%). Unutrašnji dug Bosne i Hercegovine mjeran udjelom prema BDP-u u poređenju sa prethodnom godinom, je smanjen za 0,4 p.p. i na kraju posmatranog perioda je iznosio oko 9,5% BDP-a.

Ukupan unutrašnji dug Federacije Bosne i Hercegovine je iznosio oko 1,2 milijarde KM, Republike Srpske oko 2,3 milijarde KM, dok je unutrašnji dug Brčko Distrikta iznosio svega 2,1 miliona KM.

Ako se posmatra unutrašnji dug prema nosiocima, kod svih nivoa, osim duga vlada entiteta i gradova, je zabilježeno smanjenje unutrašnjeg duga. Na povećanje duga vlada entiteta od 0,9% g/g najviše se odrazilo povećanje duga po osnovu hartija od vrijednosti, ali i obaveza po osnovu kredita. Na povećanje duga gradova u Bosni i Hercegovini najviše je uticalo zaduživanje po osnovu kredita. Detalji se mogu vidjeti iz tabele ispod.

Tabela 5: Stanje unutrašnjeg duga prema nosiocima u milionima KM

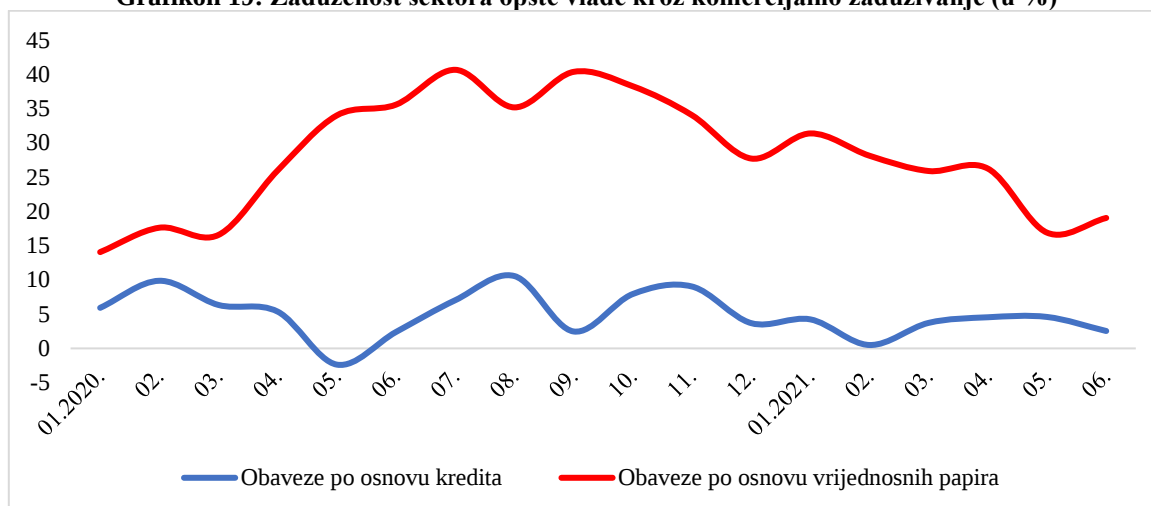
<i>Nosilac obaveza</i>	P1 2020.	P1 2021.	rast u %
<i>Dug vlada entiteta/ Distrikta</i>	2.587,34	2.611,50	0,9%
<i>Dug kantona</i>	203,38	186,14	-8,5%
<i>Dug gradova</i>	217,58	251,13	15,4%
<i>Dug opština</i>	192,83	180,30	-6,5%
<i>Dug fondova socijalne sigurnosti</i>	227,40	225,68	-0,8%
<i>Dug javnih preduzeća</i>	81,94	51,86	-36,7%
UKUPNO UNUTRAŠNJI DUG	3.510,47	3.506,61	-0,1%

Izvor: MFT BiH

Potraživanja od sektora opšte vlade³⁴. Ukupna komercijalna zaduženost sektora opšte vlade Bosne i Hercegovine na kraju prvog polugodišta 2021. godine, a prema podacima CBBiH, je dostigla iznos od oko 3,3 milijardu KM. Time je zaduživanje opšte vlade, kroz kredite uzete kod komercijalnih banaka i emisije hartija od vrijednosti na kraju prvog polugodišta 2021. godine uvećano za oko 12,7% g/g. Obaveze po kreditima su zabilježile povećanje od 2,5% g/g i iznosile su oko 1,2 milijarde KM, dok su obaveze po hartijama od vrijednosti uvećane za oko 19,0% g/g i iznosile su oko 2,0 milijarde KM.

³⁴U skladu sa GFS Priručnikom, sektor opšte vlade definiše se tako da obuhvata sve entitete koji obavljaju funkcije vlade kao njihove osnovne djelatnosti. On ne obuhvata poslovna poduzeća u vlasništvu vlade koja proizvode robe i/ili usluge te ostvaruju profit prodajom istih po ekonomskim cijenama. U opštu vladu uključeni su i fondovi socijalne zaštite, tj. fondovi za penzijsko-invalidsko osiguranje, zapošljavanje, zdravstvo, dječiju zaštitu i za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, te vanbudžetski fondovi za izgradnju puteva odnosno JP direkcije za izgradnju i održavanje cesta svih nivoa vlasti kao i JP autoputevi u oba entiteta.

Grafikon 19: Zaduženost sektora opšte vlade kroz komercijalno zaduživanje (u %)

Izvor: CBBiH

Sa proglašenjem pandemije, usljed virusa Covid-19, smanjenje naplate prihoda i povećanje rashoda, javila se potreba za dodatnim novčanim sredstvima za finansiranje uvećanih izdataka. Na grafikonu iznad se jasno može vidjeti da je rast duga po osnovu emisija hartija od vrijednosti započeo nakon proglašenja pandemije. Dodatna novčana sredstva su bila neophodna prvenstveno radi zaštite ljudi, ali i sprečavanja širenja virusa (nabavka neophodne medicinske opreme, smanjenje ili obustava poslovne aktivnosti, realizacija donesenih mjera za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica).

Tokom posmatranog perioda 2021. godine, a u skladu sa indikativnim kalendarom za 2021. godinu³⁵, obje entitetske vlade su se zadužile u istom iznosu, po 140 miliona KM. Detalji o vrstama hartija od vrijednosti i uslovima zaduživanja mogu se naći u dodatku Ekonomskih trendova.

Izveštaj o operacijama konsolidovane opšte vlade Bosne i Hercegovine za 2020. godinu³⁶

Za 2020. godinu je bio planiran nastavak sprovođenja fiskalne konsolidacije, koja je u prethodnim godinama dala značajne rezultate. Takođe, planirano je raditi na ograničenju javne potrošnje a u dijelu koji se odnosi na tekuće rashode, na svim nivoima vlasti u Bosni i Hercegovini. Vlade oba entiteta su svoje Budžete usvojili na vrijeme, u 2019. godini³⁷. Vlada Brčko Distrikta je kasnila sa usvajanjem, pa je isti usvojen u martu 2020. godine³⁸. Institucije Bosne i Hercegovine, su takođe, kasnile sa usvajanjem Budžeta, pa je u prvih sedam mjeseci

³⁵ Ministarstva finansija zadržavaju pravo da promjene kalendar aukcija u nekim/svim elementima u bilo koje vrijeme.

³⁶ CBBiH podatke o konsolidovanom budžetu Bosne i Hercegovine objavljuje najranije 30. juna tekuće godine, za prethodnu godinu. Zato je konsolidovani budžet opšte vlade za 2018. godinu predmet ove publikacije. Konsolidovana opšta vlada Bosne i Hercegovine uključuje: sve nivoe vlasti (vlade, kantoni, opštine i gradovi), fondove socijalnog osiguranja svih nivoa vlasti i vanbudžetske fondove, entitetske JP Autoceste i JP Ceste svih nivoa vlasti.

³⁷ Narodna skupština Republike Srpske usvojila je na 8. posebnoj sjednici Budžet Republike Srpske za 2020. godinu u iznosu od 3.425 miliona KM, dana 18.12.2019. godine. Usvojeni su i Zakon o izvršenju budžeta, te Program ekonomskih reformi Republike Srpske za period 2020-2022. godina.

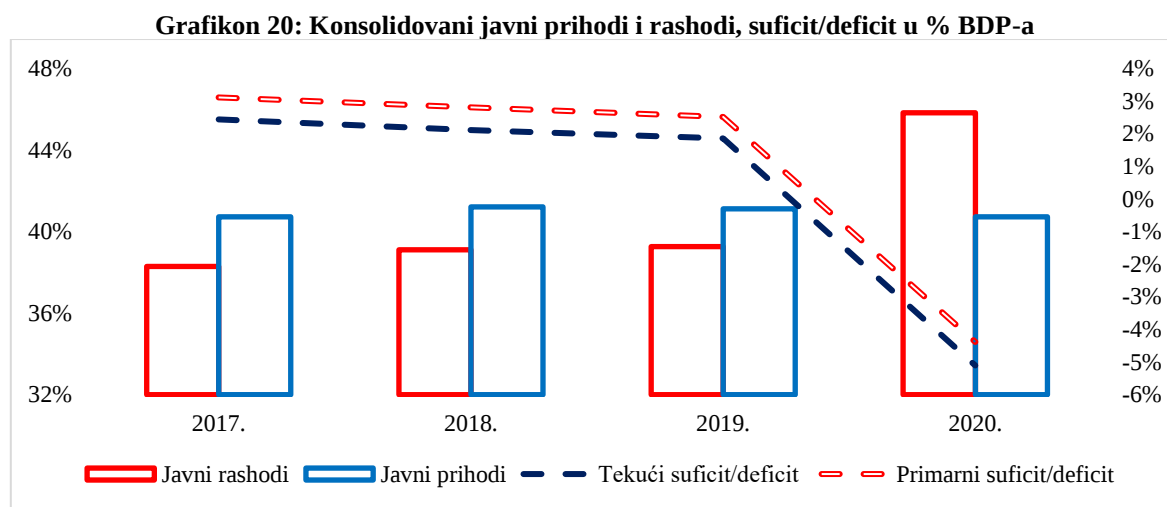
Na 4. sjednici Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, održanoj dana 19.12.2019. godine prihvaćen je Prijedlog budžeta Federacije Bosne i Hercegovine za 2020. godinu u iznosu od 4.954 miliona KM. Dan ranije, isti je potvrđen na Zastupničkom domu.

³⁸ 25.3.2020. Skupština je, na vanrednoj sjednici usvojila Budžet Brčko distrikta BiH za 2020. godinu u iznosu od 256.239.993,00 KM kao i Zakon o izvršenju Budžeta po hitnom postupku.

2020. godine na snazi bilo privremeno finansiranje³⁹. Do ovolikog kašnjenja u usvajanju je došlo usljed novonastale situacije.

Sa početkom 2020. godine proglašena je pandemija izazvana virusom Covid-19, koja je pred sve vlade svijeta postavila velike izazove pri suzbijanju pandemijske, zdravstvene i ekonomske krize. U pogledu početnog odgovora na pandemiju Covid-19 Bosna i Hercegovina je reagovala brzo i slijedila je globalne preporuke uvodeći mjere za prevenciju, usporavanje i kontrolu prenošenja virusa. Svi nivoi vlasti su, takođe, povećali kapacitete zdravstvenog sistema. Dalje, svi nivoi vlasti su donosili privremene, jednokratne ili mjere koje će biti nastavljene i u narednim periodima, a u cilju ublažavanja negativnih posljedica izazvanih pandemijom. Naravno, njihova realizacija značajno uvećava rashode i utiče na fiskalnu politiku. Sprovedenjem navedenih mjera nastojalo se očuvati stabilnost poslovanja privrednih subjekata, uz istovremeno održavanje budžetske stabilnosti. Prema podacima entitetskih ministarstava finansija, entitetske vlade su u 2020. godine za realizaciju jednokratne pomoći (jednokratne novčane isplate radnicima kao vid podrške u borbi protiv virusa Covid-19) isplatile oko 747 miliona KM. Isplate u borbi protiv Covid-19 čine oko 2,2% BDP-a za 2020. godinu. Kao posljedica poremećaja uzrokovanih pandemijom virusa Covid-19, obje entitetske vlade su usvojile rebalanse budžeta za 2020. godinu (Republika Srpska čak dva puta). Razlog za njihovo donošenje i usvajanje svakako leži u smanjenom prilivu ukupnih prihoda i uvećanju rashoda. Čak su i neke jedinice lokalne samouprave usvajali rebalanse budžeta.

Usljed značajnog smanjenja javnih prihoda, i nešto bržeg rasta javnih rashoda, konsolidovana opšta vlada Bosna i Hercegovina je ostvarila tekući deficit u iznosu od 1,8 milijardi KM, odnosno oko 5,1% BDP-a. Primarni deficit je iznosio oko 1,6 milijardi ili 4,4% BDP-a.

Konsolidovani javni prihodi, na kraju 2020. godine, dostigli su nivo od oko 14,4 milijarde KM, čime su u poređenju sa prethodnom godinom, manji za 3,9%. Konsolidovani javni prihodi mjereni u udjelu prema BDP-a, na kraju posmatrane godine su iznosili oko 40,7% BDP-a, gdje se takođe bilježi smanjenje (0,4 p.p.). Do smanjenja prihoda došlo je usljed negativnog uticaja pandemije Covid-19, kroz smanjenje i ograničenje poslovne aktivnosti. Na smanjenje prihoda, najviše uticaja su imali poreski prihodi, koji su u poređenju sa 2019. godinom manji za oko

³⁹ Zakon o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2020. godinu je usvojen od strane Parlamentarne skupština Bosne i Hercegovine 29.07.2020. godine, u iznosu od oko 1 milijardu KM.

8,1%. Naravno, u kategoriji poreskih prihoda, najveći negativni doprinos stopi rasta je imalo smanjenje prihoda od indirektnih poreza. Posmatrajući konsolidovane poreske prihode Bosne i Hercegovine u 2020. godini, uočava se smanjenje prihoda od indirektnih poreza od oko 9,0%, a od direktnih oko 4,1%. Usljed spomenute pandemije entitetske vlade su utvrdile i određene poreske mjere radi ublažavanja ekonomskih posljedica s ciljem smanjenja nelikvidnosti poreskih obveznika izazvanih navedenim stanjem, a koje su se direktno odrazile na smanjenje u naplati prihoda od strane poreskih uprava. Neke od mjera su: produženje rokova za podnošenje godišnjih prijava i izmirenje obaveza po osnovu poreza na dohodak, dobit ali i drugih prihoda, uz mogućnost plaćanja poreskih obaveza u ratama, kao i odgađanje plaćanja poreskog duga. Takođe, treba istaći i isplatu minimalne plate i uplatu doprinosa za zaposlene, čiji poslodavni su prestali sa radom usljed pandemije (izgubljeno tržište, nedostatak sirovina i slično).

Konsolidovani javni rashodi na kraju 2020. godine su bili znatno viši u poređenju sa prethodnom godinom, što se moglo i očekivati. Na kraju posmatrane godine ostvarili su rast od oko 13,2% g/g čime su dostigli nivo od oko 16,2 milijarde KM. Mjereni i u procentima BDP-a, javni rashodi su zabilježili povećanje od 6,6 p.p. čime su na kraju 2020. godine iznosili oko 45,8% BDP-a. Ovakav udio rashoda prema BDP-u, za 5,8 p.p. prelazi cilj fiskalne konsolidacije a koji se odnosi na to da se javni rashodi smanje ispod 40% BDP-a. Međutim, razlog za povećanjem je opravdan: pojačanja izdvajanja u zdravstvenom sektoru za nabavku potrebne medicinske opreme, realizacija donijetih mjera vlade u borbi protiv Covid-19.

Najveća stavka javnih rashoda, jesu izdvajanja za socijalna davanja koja, su na kraju 2020. godine iznosila oko 5,5 milijardi KM i rasla stopom od 5,4% g/g (15,5% BDP-a). I druge dvije, značajnije, kategorije rashoda ostvarile su pozitivne stope rasta (nadoknade zaposlenima 4,9% g/g, a korištenje roba i usluga 0,5% g/g). Uvećanje naknada zaposlenim je rezultat izmjene Posebnog kolektivnog ugovora za zaposlene u oblasti lokalne samouprave Republike Srpske, povećanja najniže plate u Republici Srpskoj sa početkom godine⁴⁰, kao i prelaska Zavoda za penziono i invalidsko osuguranje (PIO/MIO) na budžet Federacije Bosne i Hercegovine⁴¹. Na poziciji subvencija, tokom 2020. godine, došlo je takođe, do značajnog povećanja (71,5% g/g), od oko 363 miliona KM. Ovo povećanje se najvećim dijelom odnosi na pomoć privredi kroz Fond solidarnosti i Kompenzacioni fond u Republici Srpskoj, odnosno Garancijski fond u Federaciji Bosne i Hercegovine. Prema podacima entitetskih ministarstava finansija, entitetske vlade su u 2020. godini za realizaciju jednokratne novčane pomoći (jednokratne novčane isplate radnicima i poslodavcima) isplatile oko 747 miliona KM. Navedene isplate su bile dodatno opterećenje, kako na rashode, tako i na budžet u cjelini, jer su one iznosile čak 2,2% BDP-a.

Na kraju posmatrane godine, tekući rashodi su ostvarili stopu rasta od 8,6% g/g, a kapitalni rashodi dosta većom stopom (neto nabavka nefinansijskih sredstava).

Tekući rashodi, na kraju 2020. godine, su iznosili oko 14,5 milijardi KM, čime su isti mjereni u procentima BDP-a povećani za 4,3 p.p. i iznosili su 40,8% BDP-a u poređenju sa prethodnom godinom.

⁴⁰ „Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 21/20.

⁴¹ „Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 98/19 od 27.12.2019.

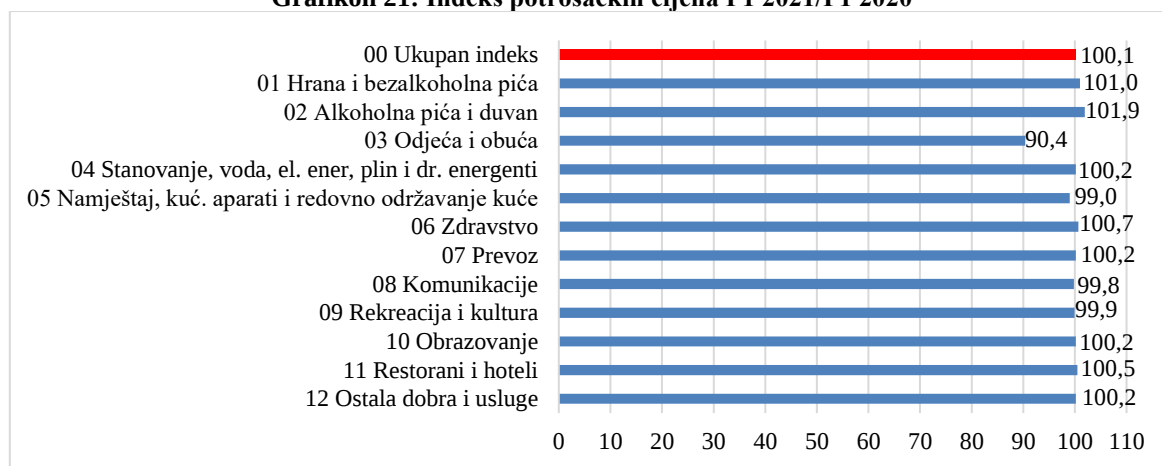
III CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR

Cijene

- *Rast cijena u K2 2021. godine u Bosni i Hercegovini. Međutim, zbog deflacije u K1 u periodu P1 2021. godine registrovana stagnacija ukupnog nivoa cijena.*
- *Najznačajniji rast cijena u odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, alkoholnih pića i duvana u P1 2021. godine.*
- *Cijena sirove nafte na svjetskom tržištu uvećana oko 60% g/g.*

U K2 2021. godine u Bosni i Hercegovini došlo je do rasta ukupnog nivoa cijena. Ipak, zbog deflacije u K1 2021. godine u prosjeku perioda P1 2021. godine je registrovan skroman rast cijena od 0,1% g/g (stagnacija). Najznačajniji rast cijena u posmatranom periodu bio je odjeljcima hrane i bezalkoholnih pića, alkoholnih pića i duvana.

Grafikon 21: Indeks potrošačkih cijena P1 2021/P1 2020

Izvor: BHAS

Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića u periodu P1 2021/P1 2020 su uvećane za 1% na šta je uglavnom uticao rast cijena hrane jer su cijene bezalkoholnih pića ostale nepromijenjene.

Cijene u odjeljku alkoholnih pića i duvana su u periodu P1 2021/P1 2020 uvećane za 1,9% na šta su uticale akcize⁴² na cigarete i duvan u 2021. godini.

U odjeljku prevoza cijene su u P1 2021. godine uvećane za 0,2%. Rast cijena u ovom odjeljku naročito je izražen u K2 2021. godine. Ipak, u K1 2021. godine cijene su smanjene što je uticalo na skroman rast cijena u periodu P1 2021/P1 2020. Sirova nafta na svjetskom tržištu je konstantno poskupljivala od početka godine a naročito u K2 2021. godine. U junu 2021. godine cijena nafte je iznosila 71,8 \$/barelu⁴³ i veća je za čak 32,3 \$/barelu u odnosu na isti mjesec

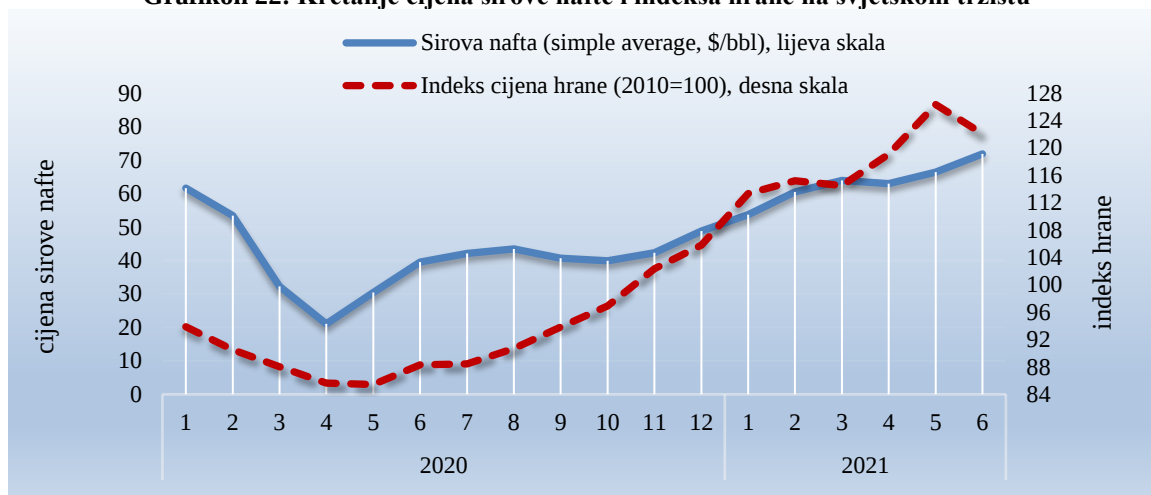
⁴² Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje donio je Odluku o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2021. godinu. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 3,25 KM (u 2020. godini je iznosila 3,04 KM), a specifična akciza iznosi 1,65 KM za pakovanje cigareta od 20 komada. Akciza na duvan za pušenje utvrđuje se u visini od 80% minimalne akcize na cigarete utvrđene u članu 3. stav (3) ove odluke iznosi 130 KM po kilogramu (u 2020. godini je iznosila 121,6 KM po kilogramu). Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2021. godinu.

⁴³ Izvor: Svjetska banka.

2020. godine. Zapaženo poskupljenje ovog energenta je rezultiralo poskupljenjem cijena goriva i maziva u Bosni i Hercegovini u P1 2021. godine što je uticalo na rast cijena odjeljka prevoza.

U odjeljku odjeće i obuće cijene su niže za 9,6% g/g u periodu P1 2021/P1 2020 i na taj način vrše kontinuirani deflatorski pritisak na ukupan nivo cijena u Bosni i Hercegovini.

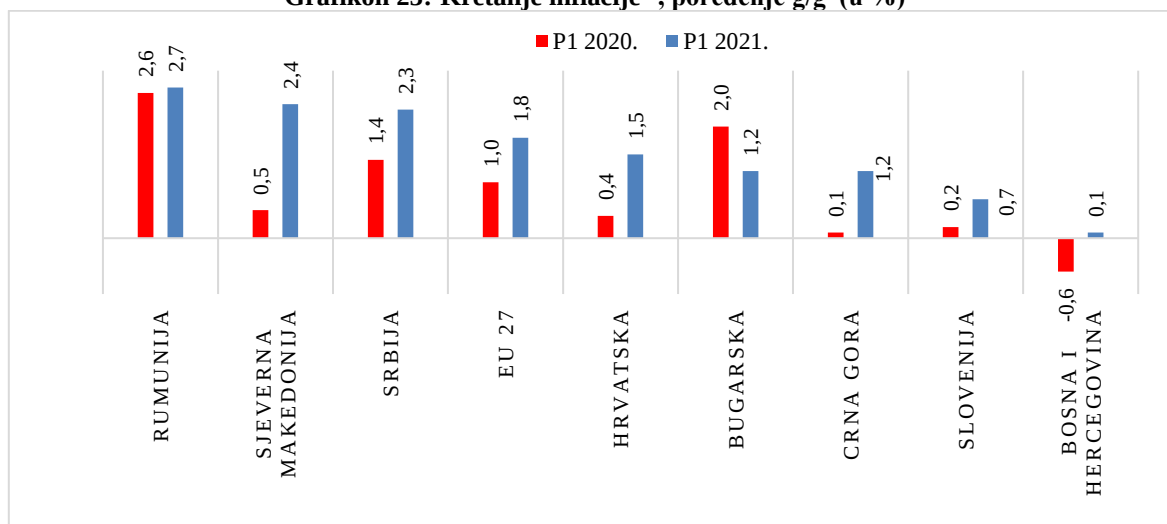
Grafikon 22: Kretanje cijena sirove nafte i indeksa hrane na svjetskom tržištu

Izvor: Svjetska banka

U analizi kretanja inflacije u regionu uglavnom je registrovan brži rast cijena u svim zemljama u P1 2021. godine u odnosu na P1 2020. godine (grafikon ispod). Najveća inflacija je registrovana u Rumuniji, Sjevernoj Makedoniji i Srbiji dok je Bosna i Hercegovina imala najniži rast cijena među zemljama u poređenju što je znatno ispod prosječne inflacije u EU 27.

Grafikon 23: Kretanje inflacije⁴⁴, poređenje g/g (u %)

Izvor: Eurostat i agencije za statistiku posmatranih zemalja

⁴⁴ Inflacija za EU 27, Bugarsku, Rumuniju, Sloveniju i Hrvatsku je mjerena harmonizovanim indesom potrošačkih cijena (HICP). Izvor: Eurostat. Za Bosnu i Hercegovinu, Sjevernu Makedoniju, Crnu Goru i Srbiju inflacija je predstavljena CPI indeksom.

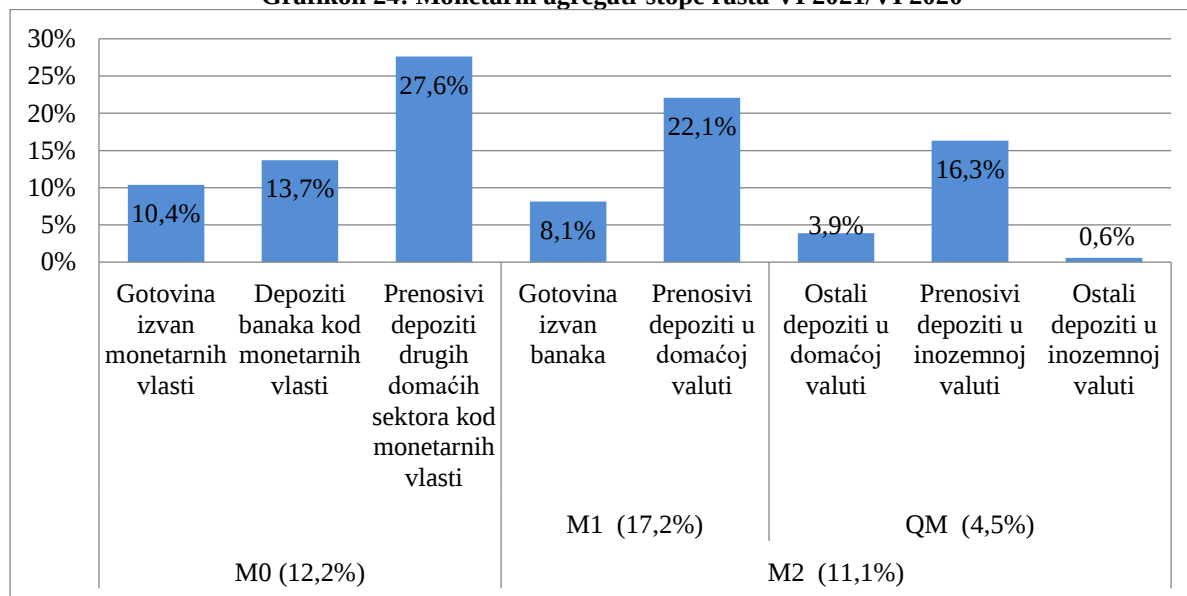
Monetarni sektor

- Ukupna novčana masa na kraju polugodišta 2021. godine uvećana za 11,1% g/g. Transakcijski novac ostvario najveću stopu rasta od 17,2% g/g.
- Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH ostvario stopu rasta od 16,4%.
- Bruto devizne pričuve uvećane za 8,9% g/g.

Ukupna novčana masa (u daljem nastavku M2) na kraju prvog polugodišta 2021. godine iznosila je 29,6 mlrd. KM što je rast od 11,1% u odnosu na isto razdoblje 2020. godine. U okviru M2, transakcijski novac M1 ostvario je rast od 17,2% g/g (16,1 mlrd. KM) dok je rast za kvazi novac (QM) bio 4,5% g/g (13,5 mlrd. KM). Vodeći čimbenici rasta novčane mase u okviru M1 bili su prenosivi depoziti u domaćoj valuti sa 7,4 p.p. i gotovina izvan banaka sa 1,5 p.p. U okviru šireg monetarnog agregata, kvazi novca (QM), najveći doprinos rastu novčane mase imali su prenosivi depoziti u inozemnoj valuti sa 1,6 p.p.

Pričuvni novac (M0) iznosio je 12,6 mlrd. KM na kraju prvog polugodišta 2021. godine uz rast od 12,2% g/g. Najveće učešće u ukupnim M0 pripada gotovini izvan monetarnih vlasti sa 50,9% dok depoziti banaka kod monetarnih vlasti čine 47% a ostatak od 2,1% činili su prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti. Depoziti banaka kod monetarnih vlasti imali su najveći doprinos rastu M0 sa 6,3 p.p. nakon čega slijedi gotovina izvan monetarnih vlasti sa 5,4 p.p.

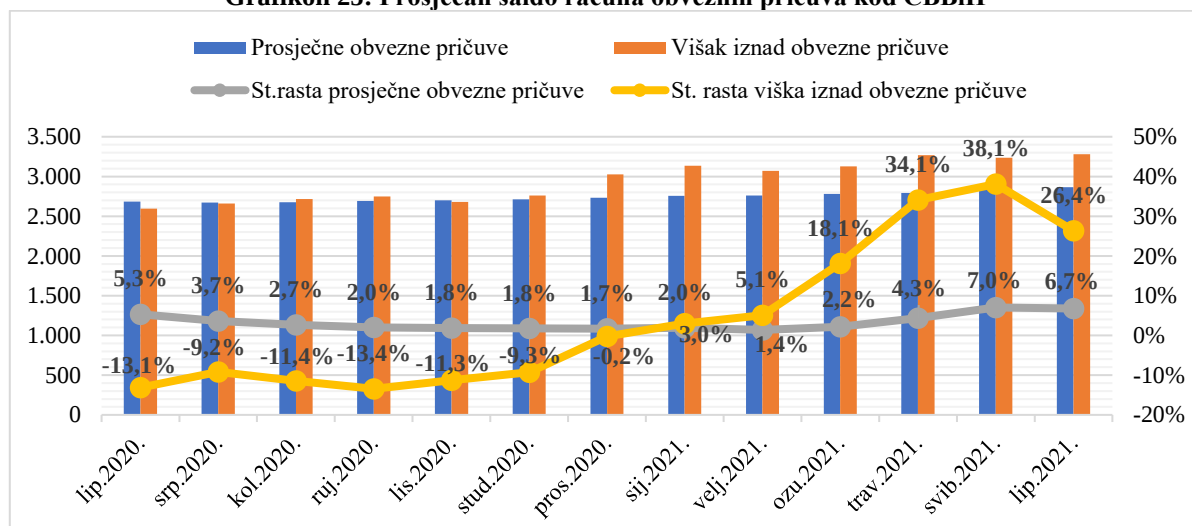
Grafikon 24: Monetarni agregati-stope rasta VI 2021/VI 2020

Izvor: CBBiH

Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH na kraju prvog polugodišta 2021. godine uvećan je za 16,4% u odnosu na isto razdoblje prošle godine i iznosio je 6,1 mlrd. KM. Višak iznad obvezne pričuve bio je 3,3 mlrd. KM što je rast od 26,4% g/g dok su prosječne obvezne pričuve iznosile 2,9 mlrd. KM uz rast od 6,7% g/g. U strukturi prosječnog salda računa obveznih pričuva kod CBBiH, udio prosječnih obveznih pričuva iznosi 46,6% dok je udio viška iznad obvezne pričuve 53,4%. CBBiH je zadržala politiku obvezne pričuve nepromijenjenom sa stopom od 10%. Implicitna stopa iznosila je 21,5%.

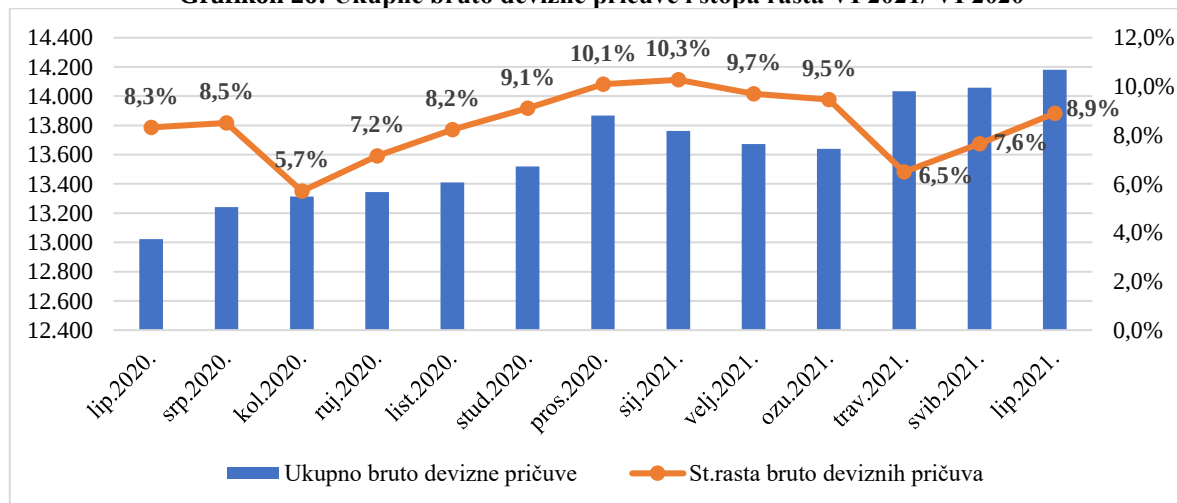
Grafikon 25: Prosječan saldo računa obveznih pričuva kod CBBiH

Izvor: CBBiH

Bruto devizne pričuve na kraju prvog polugodišta 2021. godine iznosile su 14,2 mlrd. KM što predstavlja rast od 8,9% g/g. U strukturi bruto deviznih pričuva, najveće učešće imaju investicije u vrijednosne papire sa 74,3% udjela nakon čega slijede depoziti kod nerezidentnih banaka sa 20,6% učešća. Investicije u vrijednosne papire iznosile su 10,5 mlrd. KM sa stopom rasta od 13,1% g/g dok su depoziti kod nerezidentnih banaka zabilježili pad od 10,6% g/g te su imali iznos od 2,9 mlrd. KM. Pokrivenost pričuvnog novca (M0) bruto deviznim pričuvama iznosila je 112,1%.

Grafikon 26: Ukupne bruto devizne pričuve i stopa rasta VI 2021/ VI 2020

Izvor: CBBiH

Bankarski sektor

- Iznos ukupno plasiranih kredita na kraju drugog polugodišta 2021. godine bio je 20,8 mlrd. KM
- Ukupan iznos depozita ostvario stopu rasta od 11% g/g. Najveći doprinos rastu imali depoziti stanovništva.
- Razlika između ukupno deponovanih depozita i ukupno plasiranih kredita (neto štednja) dostigla iznos od 5,6 mlrd. KM.

Ukupan finansijski rezultat⁴⁵ na razini bankarskog sektora na kraju prvog polugodišta 2021. godine iznosio je 215,1 mil. KM što je rast od 50,8% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Ostvareni su ukupni prihodi u iznosu od 840 mil. KM i u odnosu na prvo polugodište 2020. godine veći su za 5,2%. U strukturi ukupnih prihoda, prihodi od kamata i slični prihodi učestvuju sa 58,8% dok su operativni prihodi ostvarili učešće od 41,2%. Ukupni rashodi iznosili su 618,3 mil. KM i manji su za 5,1% u usporedbi sa prvim polugodištem 2020. godine. U strukturi rashoda najveće učešće imali su ukupni nekamatni rashodi sa 85,6% dok su ukupni rashodi po kamatama i slični rashodi imali 14,4% učešća.

Iznos ukupne aktive bankarskog sektora prema konsolidiranom izvješću CBBiH na kraju prvog polugodišta 2021. godine bio je 35,1 mlrd. KM čime je aktiva uvećana za 7,5% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Na strani aktive najveće učešće zauzela su potraživanja od ostalih domaćih sektora sa 29,1% i rastom od 3,6% g/g. Drugi po učešću su potraživanja od nefinancijskih privatnih poduzeća sa 25,1% učešća i stopom rasta od 0,7% g/g dok su pričuve na trećem sa 20,4% učešća i stopom rasta od 14,3% g/g. U okviru pasive, najveće učešće (30,4%) imali su prenosivi depoziti drugih domaćih sektora⁴⁶ u domaćoj valuti uz rast od 21,9% g/g. Učešće od 20,8% ostvarili su ostali depoziti drugih domaćih sektora u inozemnoj valuti sa stopom rasta od 0,6% g/g dok su dionice i drugi kapital zauzeli učešće od 12,9% i stopu rasta od 8,1% g/g.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala⁴⁷ bio je iznad propisanog minimuma od 12% i na kraju prvog polugodišta 2021. godine iznosio je 19,1%. Pokazatelj efikasnosti kapitala, povrat na prosječnu aktivu⁴⁸ iznosio je 1,3%.⁴⁹

Tabela 6: Finansijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini na kraju razdoblja u 000 KM

R.br.	U milionima KM	P1 2020	P1 2021	promjena g/g
1	<i>Prihodi od kamata i slični prihodi</i>	494.838	494.203	-0,1%
2	<i>Operativni prihodi</i>	303.251	345.752	14,0%
3	Ukupni Prihodi (1+2)	798.089	839.955	5,2%
4	<i>Rashodi po kamatama i slični rashodi</i>	96.390	89.293	-7,4%
5	<i>Nekamatni rashodi</i>	555.130	528.979	-4,7%
6	Ukupni Rashodi (4+5)	651.520	618.272	-5,1%
7	<i>Porezi</i>	4.660	6.094	30,8%
8	Neto dobit	144.012	215.073	49,3%
9	<i>Neto gubitak</i>	1.384	0	
10	Ukupan finansijski rezultat	142.628	215.073	50,8%

Izvor: Entitetske agencije za bankarstvo

⁴⁵ Ukupan finansijski rezultat, ukupni prihodi i rashodi i ostali podaci iz izvještaja o dobitku i gubitku su nekonsolidovani podaci za bankarski sektor u Bosni i Hercegovini, a dobiveni su zbrajanjem podataka za Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku koji su dobiveni od entitetskih agencija za bankarstvo.

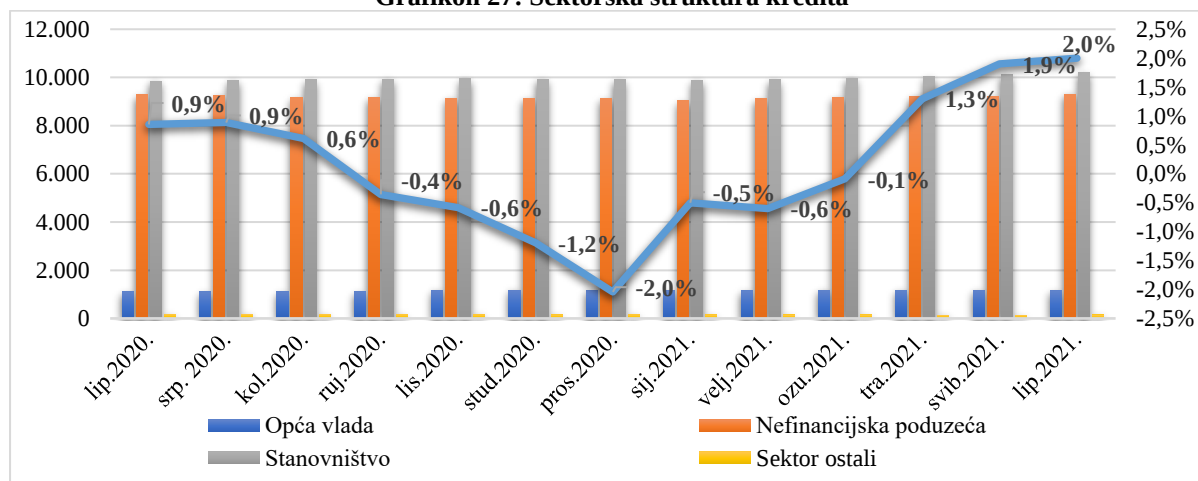
⁴⁶ Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i stranoj valuti predstavljaju obveze banaka prema necentralnoj vladi (kantona i općina), nefinancijskim javnim poduzećima, nefinancijskim privatnim poduzećima, ostalim finansijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasifikovanim sektorima).

⁴⁷ Neto kapital predstavlja razliku između iznosa kapitala (osnovnog i dopunskog) i odbitnih stavki. Stopa adekvatnosti kapitala mjerena ovim pokazateljem izračunava se kao omjer neto kapitala i ukupnog rizika aktive. Minimalna propisana stopa adekvatnosti kapitala u BiH iznosi 12%.

⁴⁸ Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) je iz seta osnovnih pokazatelja finansijskog zdravlja i namijenjen je mjerenju učinkovitosti banaka u korištenju svoje aktive. Ovaj pokazatelj daje procjenu dobiti koja može poslužiti za pokrivanje gubitaka u odnosu na aktivu. Od četvrtog tromjesečja 2016. godine, izračun pokazatelja ROAA računa se kao omjer dobiti prije poreza i prosječne aktive, pri čemu je vrijednost pokazatelja iskazana na godišnjoj razini.

Ukupni krediti na kraju prvog polugodišta 2021. godine iznosili su 20,8 mlrd. KM s rastom od 2% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Najveći rast na godišnjoj razini imali su krediti plasirani sektoru opće vlade sa 4,6% i iznosom od 1,2 mlrd. KM što ipak čini samo 5,5% udjela u ukupnim kreditima. Sektor stanovništva ostvario je stopu rasta od 3,6% g/g i iznos od 10,2 mlrd. KM te udjel od 49% u ukupnim kreditima dok je sektor nefinancijskih poduzeća zabilježio rast od 0,4% g/g (i iznos od 9,3 mlrd. KM) sa učešćem od 44,7%. Najveći doprinos rastu ukupnih kredita ostvarili su krediti stanovništva sa 1,8 p.p. što je i nastavak rasta doprinosa ovog sektora od početka godine. S druge strane, krediti nefinancijskih poduzeća⁵⁰ bilježe doprinos od 0,2 p.p. koji je na kraju prvog polugodišta jednak doprinosu sektora opće vlade.

Grafikon 27: Sektorska struktura kredita

Izvor: CBBiH

Od 01.01.2020. godine, entitetske agencije za bankarstvo u skladu sa novousvojenom regulativom „Međunarodni standard financijskog izvještavanja“ (u daljnjem tekstu MSFI 9) i odgovarajućim odlukama primjenjuju novi način i sistem izvještavanja. Tako se umjesto dosadašnje klasifikacije kredita po kategorijama rizika (A-E) uz rezerve za potencijalne kreditne gubitke uvode novi pojmovi. Novi način izvještavanja uvodi pojmove očekivani kreditni gubitak (expected credit loss-ECL). Prema novim standardima ocjenjuje se izloženost riziku ukupna financijska imovina i ocjenjuje se procentualno očekivani kreditni gubitak za sve tri razine rizika.

Prema podacima CBBiH (indikatora financijskog zdravlja bankarskog sektora) udio nekvalitetnih kredita prema ukupnim kreditima na kraju prvog polugodišta 2021. godine je iznosio 5,7%.

Tabela 7: Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima

Razdoblje	Ukupni krediti ⁵¹	Nekvalitetni krediti	Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima (u %)
K2 2020	20.621.292	1.380.364	6,7
K2 2021	21.665.021	1.228.135	5,7

Izvor: CBBiH

⁵⁰ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i nefinancijska privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine svi nivoi vlade u Bosni i Hercegovini (prema sektorskoj strukturi koju je uradila CBBiH).

⁵¹ Prema metodologiji CBBiH za kompiliranje financijskog zdravlja. Ukupni krediti su prikazani na bruto osnovi.

Ukupna stopa pokrivenosti ECL-om⁵² ukupne izloženosti finansijske imovine (ukupna bilansna + ukupna vanbilansna izloženost) u Federaciji Bosne i Hercegovine je iznosila 4,2% dok je u Republici Srpskoj ta stopa bila 3,6%. Ukupno za banke u Bosni i Hercegovini, stopa ECL-a bila je 4,1% za ukupnu finansijsku imovinu.

U narednoj tablici prikazan je pregled bilansnih i vanbilansnih izloženosti na razini bankarskog sektora Bosne i Hercegovine, raspoređenih prema razinama kreditnog rizika.

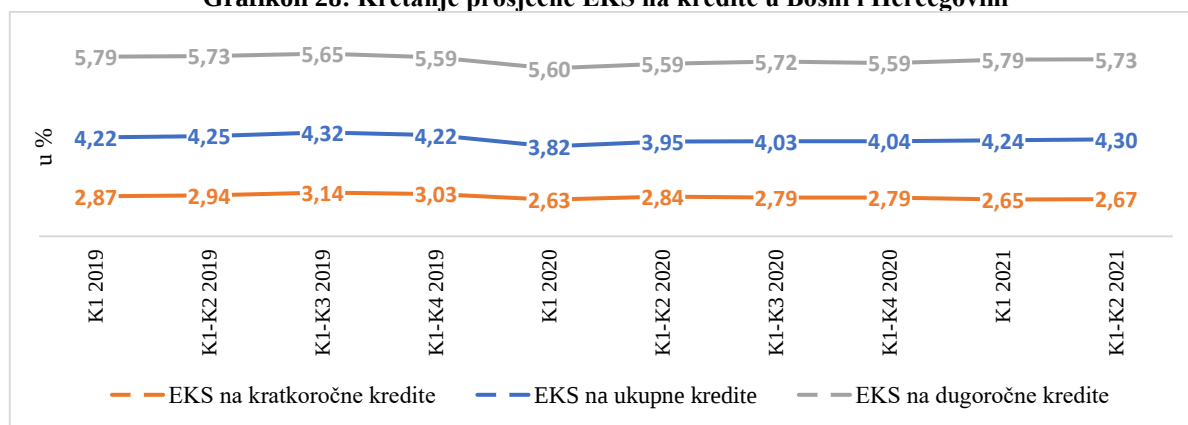
Tabela 8: Razine kreditnog rizika i procjena očekivanog kreditnog gubitka u Bosni i Hercegovini

Nivo kreditnog rizika	31.12.2020.			30.06.2021.		
	Iznos kredita	ECL	% ECL	Iznos kredita	ECL	% ECL
Kreditni rizik 1	30.085.868	246.244	0,8%	31.198.865	227.213	0,7%
Kreditni rizik 2	2.200.695	268.714	12,2%	2.421.090	295.678	12,2%
Kreditni rizik 3	1.323.071	1.044.834	79,0%	1.282.797	1.031.574	80,4%
Ukupno: bilansna izloženost (I)	33.609.634	1.559.792	4,6%	34.902.752	1.554.465	4,5%
Kreditni rizik 1	4.510.847	28.121	0,6%	4.501.911	27.331	0,6%
Kreditni rizik 2	501.131	38.249	7,6%	437.852	32.708	7,5%
Kreditni rizik 3	7.042	3.812	54,1%	7.681	3.811	49,6%
Ukupno: vanbilansna izloženost (II)	5.019.020	70.182	1,4%	4.947.444	63.850	1,3%
Ukupna izloženost (I+II)	38.628.654	1.629.974	4,2%	39.850.196	1.618.315	4,1%

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Prosječna efektivna kamatna stopa (u nastavku EKS⁵³) na ukupno plasirane kredite u Bosni i Hercegovini uvećana je za 0,35 p.p. g/g i iznosila je 4,30% na kraju prvog polugodišta 2021. godine. Kratkoročni krediti imali su EKS umanjenu za 0,18 p.p. g/g koja je na kraju posmatranog razdoblja bila 2,67% dok je EKS na dugoročne kredite uvećana za 0,14 p.p. g/g i iznosila je 5,73%.

Grafikon 28: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini

Izvor: Entitetske agencije za bankarstvo

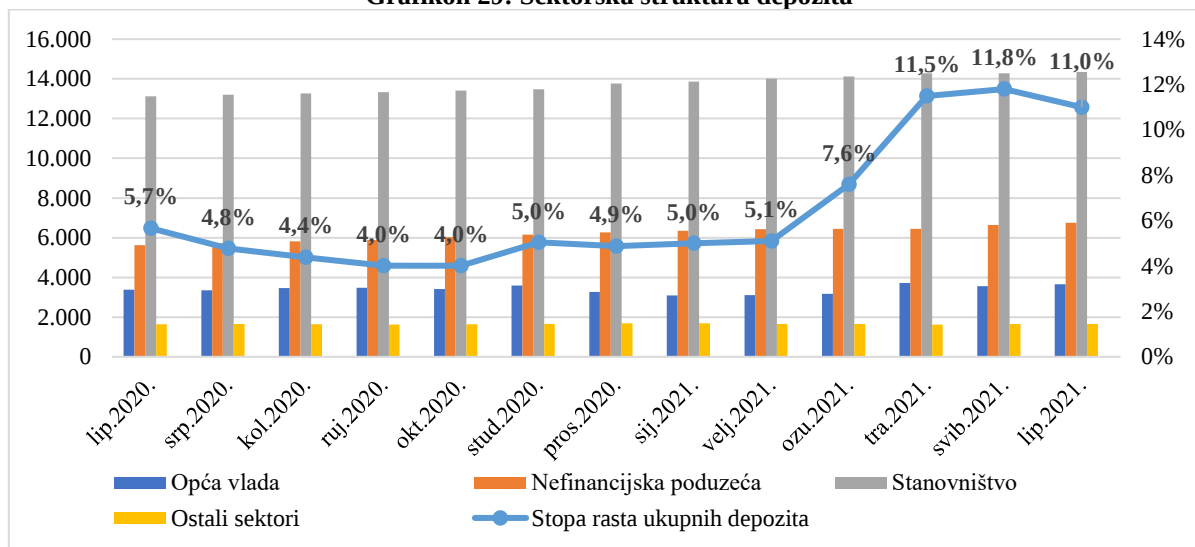
⁵² Nivo kreditnog rizika 1 – nizak nivo kreditnog rizika (engl. performing), nivo kreditnog rizika 2 – povećan nivo kreditnog rizika (engl. underperforming) i nivo kreditnog rizika 3 – izloženosti kod kojih je nastalo umanjeno vrijednosti, odnosno izloženosti u statusu neizmirenja obaveza (engl. non-performing).

⁵³ Ponderisana prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne kredite/depozite za cijelu Bosnu i Hercegovinu dobivena je ponderisanim prosjekom ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite za Republiku Srpsku i ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite u Federaciji Bosne i Hercegovine. Podaci o iznosu kredita/depozita i kamatnih stopa po entitetima dobiveni su od entitetskih agencija za bankarstvo.

Ukupan iznos depozita na kraju prvog polugodišta 2021. godine iznosio je 26,4 mlrd. KM što je rast od 11% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Najveći doprinos rastu imali su depoziti stanovništva sa 5,2 p.p. i stopom rasta od 9,3% g/g te iznosom od 14,4 mlrd. KM. Na drugom mjestu po doprinosu rastu su depoziti nefinancijskih poduzeća sa 4,7 p.p. nakon čega slijede doprinosi sektora opće vlade od 1,1 p.p. Sektor nefinancijskih poduzeća zabilježio je rast depozita od 20% g/g (i iznos od 6,8 mlrd. KM) dok su depoziti opće vlade rasli uz stopu od 7,7% g/g uz ostvareni iznos od 3,6 mlrd. KM.

Najveće učešće u ukupnim depozitima imali su depoziti stanovništva sa 54,3% zatim depoziti nefinancijskih poduzeća sa 25,6% te opća vlada sa 13,8% učešća.

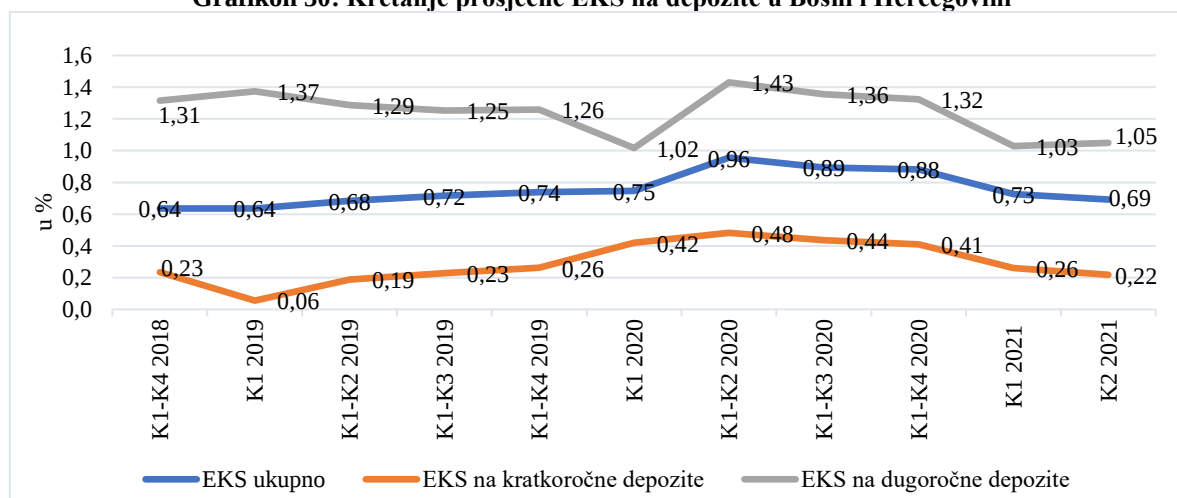
Grafikon 29: Sektorska struktura depozita

Izvor: CBBiH

Prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne depozite na kraju prvog polugodišta 2021. godine iznosila je 0,69% što je smanjenje od 0,26 p.p. u odnosu na isto razdoblje prošle godine. EKS na kratkoročne depozite također je smanjena za 0,26 p.p. i iznosila je 0,22% dok je EKS na dugoročne depozite bila 1,05% što je smanjenje od 0,38 p.p.

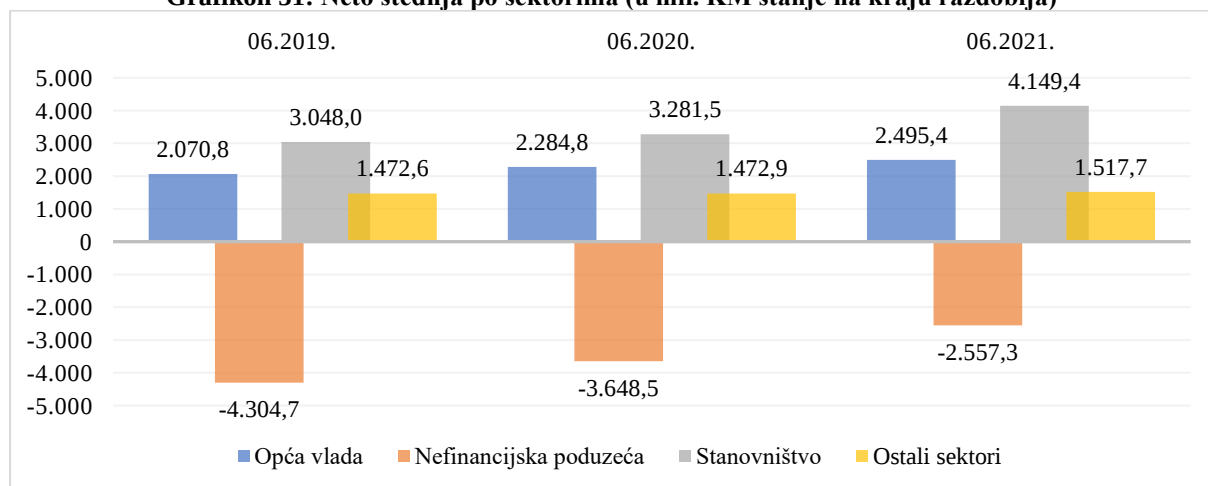
Grafikon 30: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini

Izvor: entitetske agencije za bankarstvo

Neto štednja na kraju posmatranog razdoblja iznosila je 5,6 mlrd. KM. Sektor nefinancijskih poduzeća zabilježio je negativnu štednju od 2,6 mlrd. KM dok je sektor stanovništva zabilježio pozitivan rast sa iznosom od 4,1 mlrd. KM. Neto štednja opće vlade zabilježila je iznos od 2,5 mlrd. KM.

Grafikon 31: Neto štednja po sektorima (u mil. KM stanje na kraju razdoblja)

Izvor: CBBiH

Tržište kapitala

- Značajan rast vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu na kraju prvog polugodišta 2021. godine u odnosu na isti period prošle godine.
- Na kraju prvog polugodišta 2021. godine ukupan promet je dostigao 515,3 miliona KM uz negativnu stopu rasta 29,8 % g/g.
- Ukupna kapitalizacija na kraju prvog polugodišta je dostigla 9,4 mlrd. KM uz negativnu stopu rasta 2,3% g/g.

Indeksi

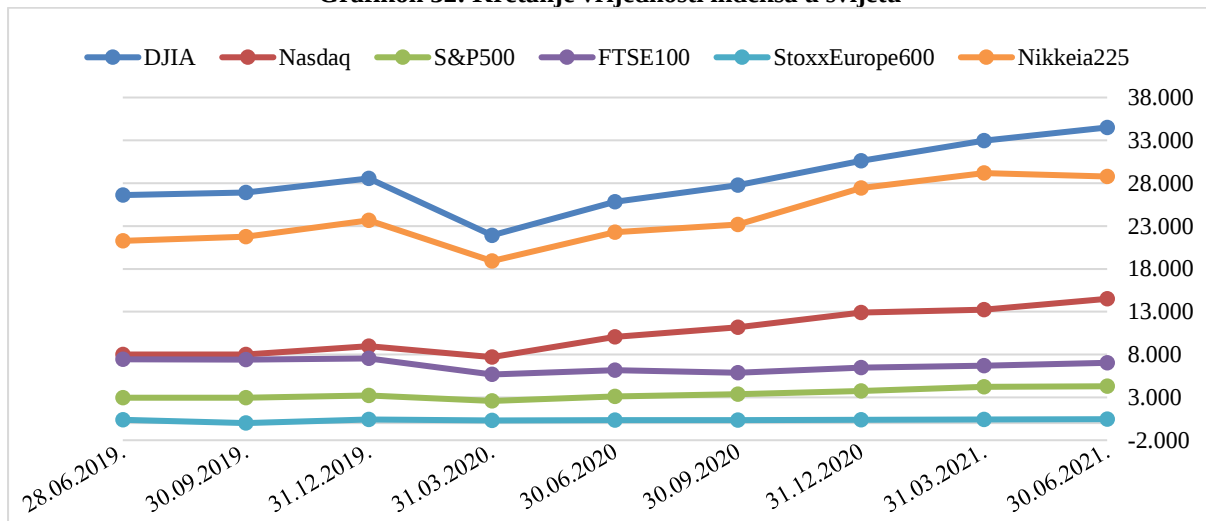
Nakon popuštanja negativnih uticaja pandemije, vrijednosti svih važnijih svjetskih indeksa bilježe značajan rast vrijednosti. Tako je na kraju prvog polugodišta 2021. godine, Dow Jones Indeks (DJIA) zabilježio rast od 33,7% g/g, S&P500 od 38,6% a tehnološki indeks Nasdaq rast od čak 44,2% g/g. Gledajući rast indeksa u samo u prvom polugodištu tj. u odnosu na kraj 2020. godine taj rast je nešto umjereniji. Radi boljeg razumijevanja dinamike kretanja vrijednosti indeksa u tabeli su prikazane vrijednosti u odnosu na kraj 2020. godine kao i u odnosu na isti period prošle godine.

Tabela 9: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu

Period	DJIA	Nasdaq	S&P 500	FTSE 100	Stoxx Europe 600	Nikkei 225
30.06.2021. /31.12.2020.	12,7%	12,5%	14,4%	8,9%	13,5%	4,9%
30.06.2021. /30.06.2020.	33,7%	44,2%	38,6%	14,1%	25,7%	29,2%

Izvor: WSJ, Bloomberg

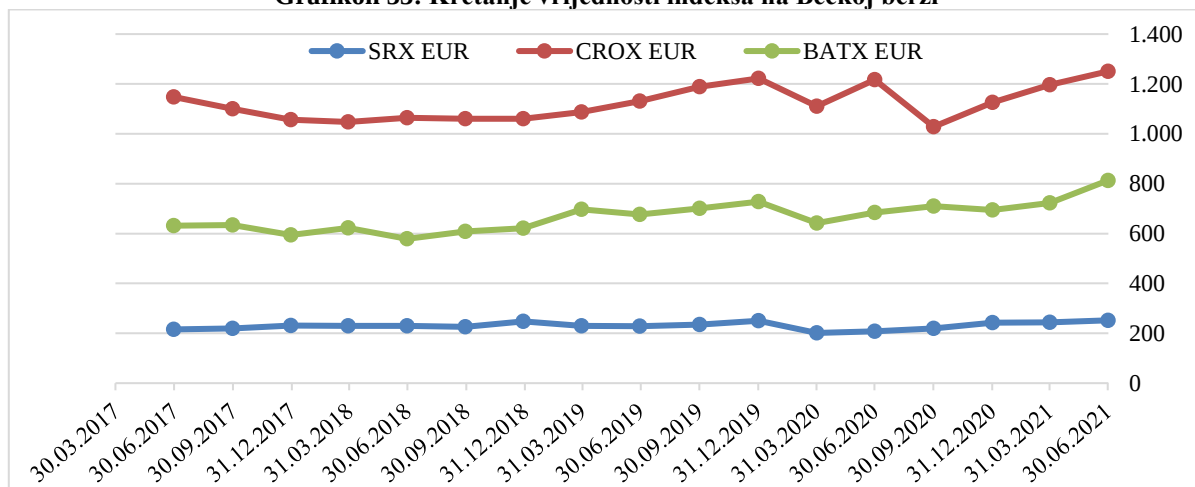
Grafikon 32: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu

Izvor: WSJ, Bloomberg

Regionalni indeksi, listirani na Bečkoj berzi su registrovali takođe značajan rast vrijednosti u odnosu na isti period prošle godine. Najveći rast od 21,2% g/g je ostvario srbijanski SRX indeks dok je hrvatski CROX indeks ostvario nešto skromniji rast vrijednosti od 2,7% g/g. Bosanski BATX⁵⁴ indeks je takođe ostvario značajan rast od 18,8% g/g.

Grafikon 33: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi

Izvor: Wiener Boerse

Vrijednosti indeksa listiranih na Sarajevskoj berzi (u daljnjem tekstu SASE) i Banjalučkoj berzi (u daljnjem tekstu BLSE) su se različito ponašale na kraju prvog polugodišta 2021. godine. Vrijednost Indeksa investicionih fondova BIFX na Sarajevskoj berzi je zabilježila pad za 2,3% g/g. Suprotno tome vrijednost indeksa SASX-10 (koji prati vrijednost dionica prvih 10 kompanija na tržištu u Federaciji Bosne i Hercegovine) je zabilježila rast od 13,6 % g/g, dok je vrijednost indeksa SASX-30 ostvarila rast od 7,9% g/g. U Republici Srpskoj berzanski indeks BIRS zabilježio pad od 7,2 g/g.

⁵⁴ Kompozicija indeksa: Finansije bankarstvo 15,5% (Nova Banka AD Banja Luka), Proizvodnja el. energije 10,1% („JP Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo), Izvor <https://www.wienerbourse.at/en/indices/index>.

Tabela 10: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE

Period	BIFX	SASX-10	SASX-30	BIRS
30.06.2021/ 30.06.2020.	-2,3%	13,6 %	7,9 %	-7,2 %

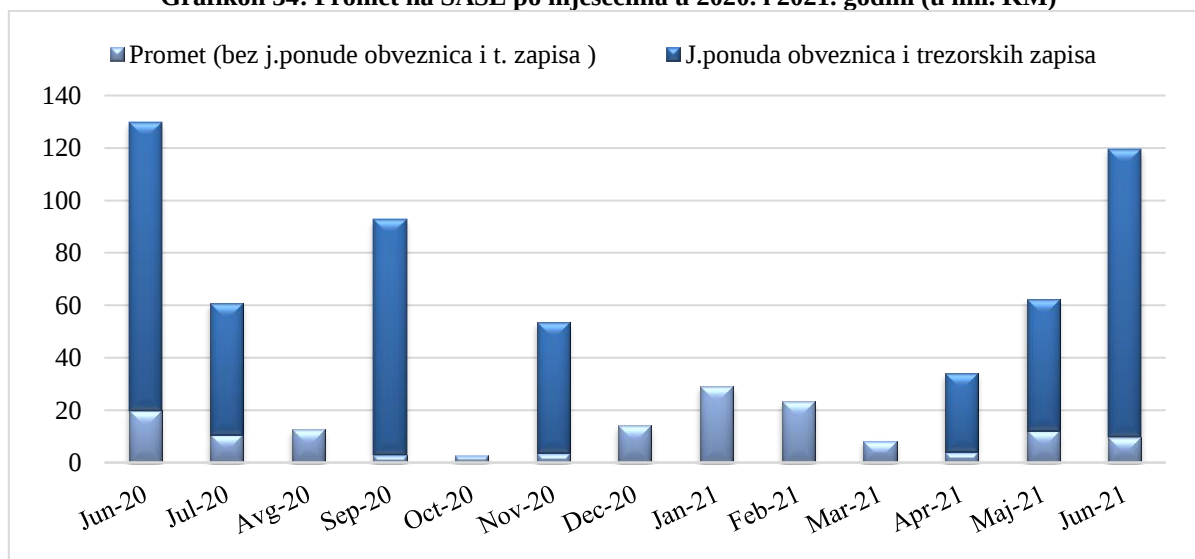
Izvor: SASE i BLSE

Ukupni promet i kapitalizacija

Ukupan ostvareni promet na berzama u Bosni i Hercegovini, na kraju prvog polugodišta 2021. godine je dostigao 515,3 miliona KM, što predstavlja pad od 29,8% g/g u odnosu na promet u istom periodu prošle godine. Ukupan promet obveznicama i trezorskim zapisima na SASE i BLSE je dostigao 364,8 mil. KM što predstavlja pad od 34,1% u odnosu na isti period prošle godine.

Ukupan promet SASE u prvom polugodištu 2021. godine je dostigao 276,6 mil. KM uz negativnu stopu rasta od 9,3% g/g. Time je ostvario učešće od 53,7% u ukupnom prometu na berzama u Bosni i Hercegovini. U ovom periodu je na osnovu emisije obveznica i trezorskih zapisa u Federaciji Bosne i Hercegovine za emitenta prikupljeno 189,8 mil. KM. Najveći promet u ovome periodu ostvaren je dionicama Sarajevo osiguranje dd Sarajevo 8,3 mil. KM, Unioninvestplastika d.d. Sarajevo u iznosu od 4,2 mil. KM, Bosnalijek dd Sarajevo 4,2 mil. KM.

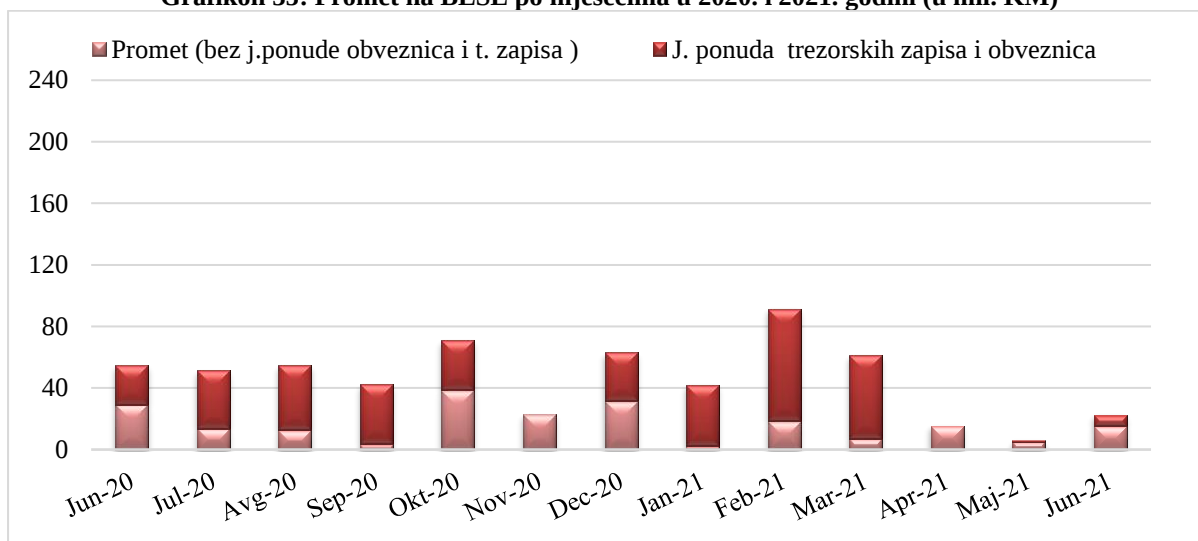
Grafikon 34: Promet na SASE po mjesecima u 2020. i 2021. godini (u mil. KM)

Izvor: SASE

Promet koji je ostvaren na BLSE u prvom polugodištu 2021. godine je dostigao 238,7 mil. KM uz negativnu stopu rasta od 44,4 % g/g. Time je zauzeo 46,3% učešća u ukupnom prometu na berzama u Bosni i Hercegovini. Javnom ponudom obveznica i trezorskih zapisa je skupljeno 174,9 mil. KM i predstavlja čak 73,3% ukupnog ostvarenog prometa na BLSE. Ostvareni promet javnom ponudom obveznica i trezorskih zapisa je manji za 51,9% u odnosu na ostvareni promet u istom periodu prošle godine. Najveći ukupni promet u prvom polugodištu 2021. godine je ostvaren dionicama ZTC Banja Vrućica a.d. Teslić u iznosu 15,3 mil. KM zatim dionicama Telekom Srpske a.d. Banja Luka u iznosu 6,8 mil. KM i obveznica Republika Srpska 3,50% 05/05/22 u iznosu od 5,1 mil. KM.

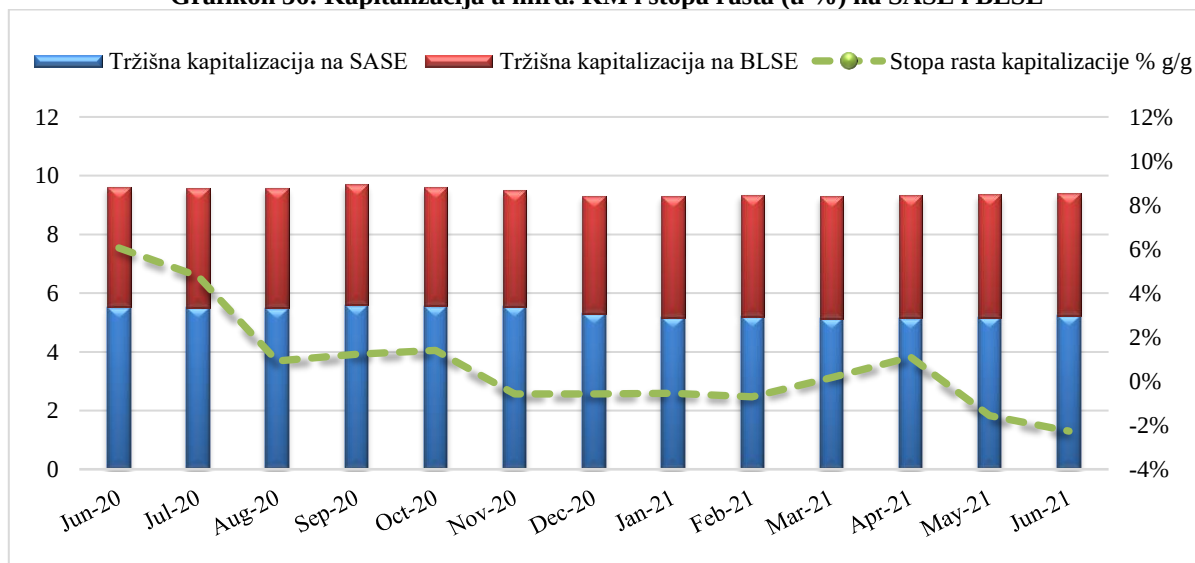
Grafikon 35: Promet na BLSE po mjesecima u 2020. i 2021. godini (u mil. KM)

Izvor: BLSE

Ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) na kraju prvog polugodišta 2021. godine je dostigla 9,4 mlrd. KM uz negativnu stopu rasta od 2,3% g/g. U ovom mjesecu kapitalizacija na SASE je dostigla 5,2 mlrd. KM uz negativnu stopu rasta od 5,3% g/g i time ostvarila 55,6% učešća u ukupnoj kapitalizaciji. U istom periodu kapitalizacija na BLSE je dostigla 4,2 mlrd. KM uz stopu rasta od 1,9% g/g i ostvarila 44,4% učešće u ukupnoj kapitalizaciji.

Grafikon 36: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta (u %) na SASE i BLSE

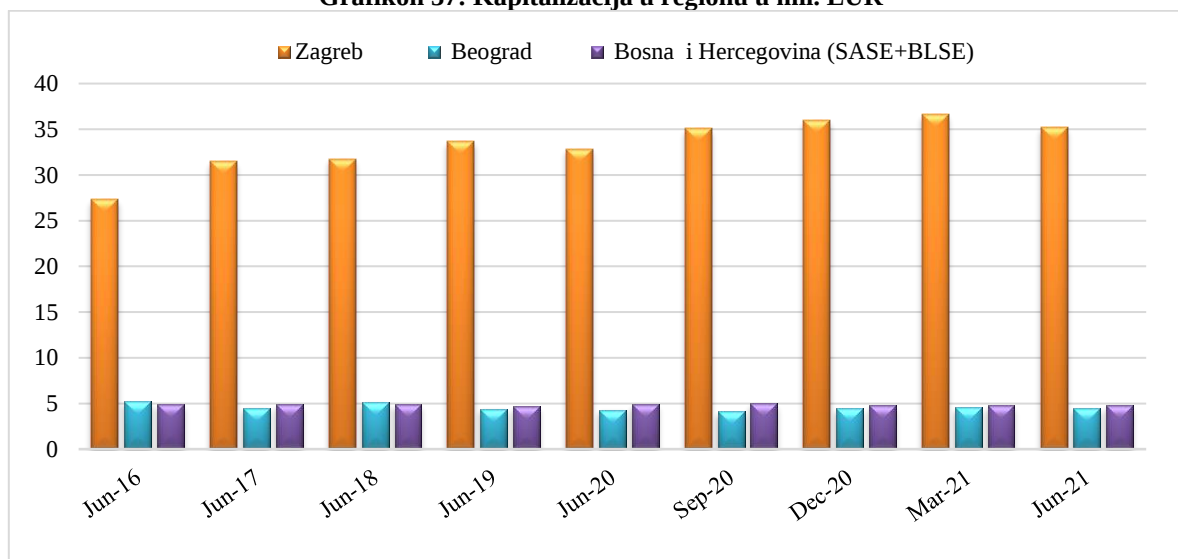

Izvor: SASE i BLSE

Posmatrajući regionalno, vrijednosti kapitalizacije su rasle i na Zagrebačkoj i na Beogradskoj berzi. Na kraju prvog polugodišta 2021. godine kapitalizacija na Zagrebačkoj berzi je uz stopu od 7,2% g/g⁵⁵ dostigla 35,2 mlrd. EUR, dok je vrijednost kapitalizacije na Beogradskoj berzi uz stopu rasta od 4,5% g/g dostigla iznos od 4,5 mlrd. EUR.

⁵⁵ Na osnovu vrijednosti izraženih u Eur.

Grafikon 37: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR

Izvor: SASE, BLSE, BELEX, CROBEX

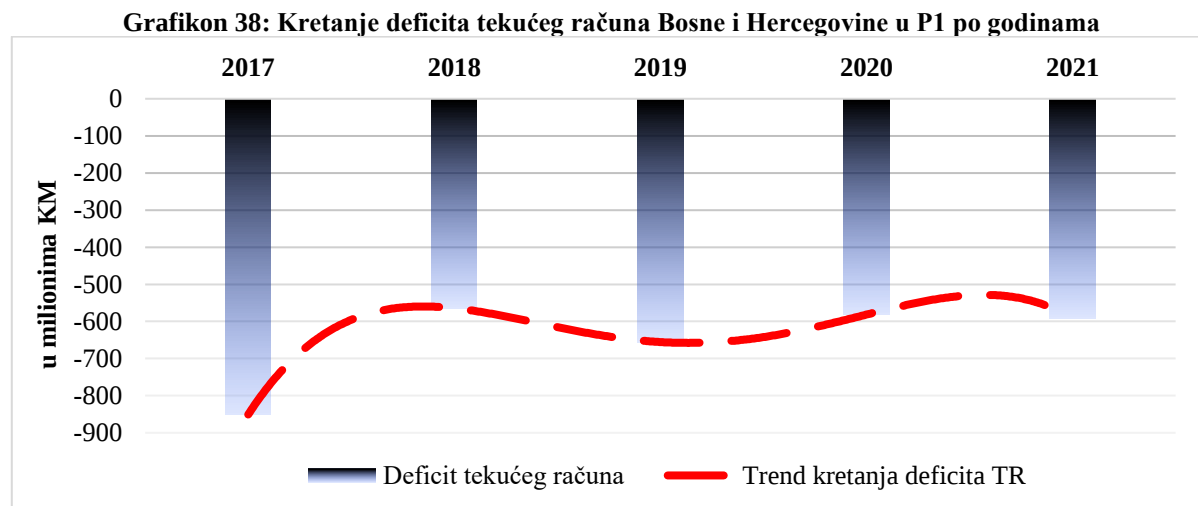
IV VANJSKI SEKTOR

Platni bilans Bosne i Hercegovine

- *Blagi rast deficita tekućeg računa*

Prema zvaničnim podacima CBBiH platni bilans Bosne i Hercegovine je u P1 2021. godine zabilježio deficit koji je iznosio 591 miliona KM (K1 183 miliona KM, K2 408 miliona KM). Ovaj iznos predstavlja neznatno povećanje od 1,6% kada se posmatra isti period prethodne godine (u P1 2020. godine deficit je iznosio 582 miliona KM).

Porast deficita tekućeg računa u okviru platnog bilansa Bosne i Hercegovine i dalje je najvećim dijelom određen kretanjem vanjskotrgovinskog bilansa. Prema dostupnim podacima CBBiH deficit vanjske trgovine je povećan za 1,5%, kao rezultat povećanja uvoza roba i usluga od 18,4% te povećanja izvoza roba i usluga za 25,2% (detaljnije samo o robama⁵⁶ u poglavlju Pregled vanjske trgovine). Ove dvocifrene stope rasta djelimično predstavljaju bazni efekat, u odnosu na rast u prethodnoj godini (u P1 2020. godine je došlo do pada deficita vanjske trgovine za 19,5% g/g) kada je došlo do pojave pandemije Covid-19.

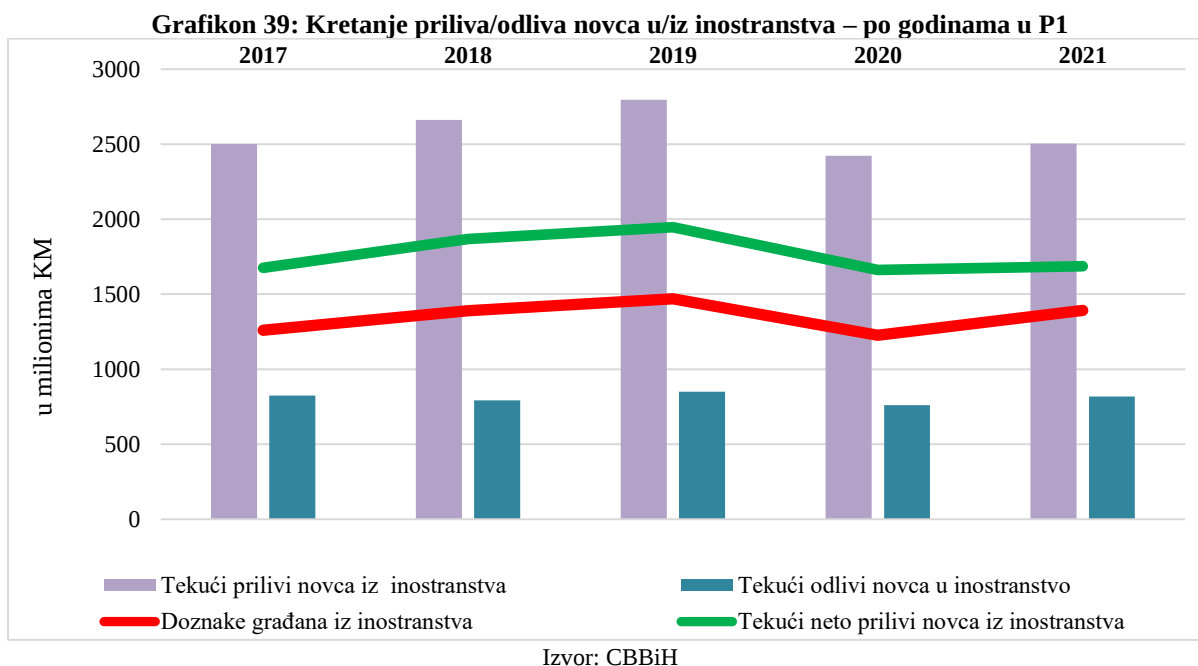

Izvor: CBBiH

Uprkos nastavku rasta priliva novca iz inostranstva od 3,4% ujedno je došlo i do povećanih odliva novca u inostranstvo koji su porasli za 7,5% što je dovelo do umjerenog rasta ukupnih neto priliva za 1,5% (porast za 24 miliona u P1 2021. godine u odnosu na isti period prethodne godine).

Kod tekućih priliva novca iz inostranstva i dalje najveći doprinos je iz kategorije domaćinstava, koji su u posmatranom periodu porasli za 5,9%. U okviru ove kategorije zabilježen je rast doznaka građana iz inostranstva koje su u P1 2021. godine porasle za 13,5% (ovaj rast je opravdan s obzirom da je došlo do djelomičnog oporavka ekonomija u kojima živi i radi najveći dio dijaspor Bosne i Hercegovine). U posmatranom periodu je došlo i do rasta ostalih tekućih transfera iz inostranstva za 37,5%. Nasuprot tome, kompenzacije zaposlenim rezidentima Bosne i Hercegovine u inostranstvu smanjenje su za 8,9% kao i socijalne beneficije koje su zabilježile pad od 3,1%.

⁵⁶ prema podacima BHAS-a.

Kao što je već iznad spomenuto odlivi prema inostranstvu su u P1 2021. godine porasli najviše zahvaljujući rastu odliva kod nefinansijskih preduzeća za 55,5% (po osnovu dohotka na vlasnički kapital i udjele u investicionim fondovima, tačnije rasta odliva reinvestirane dobiti od direktnih investicija za skoro 215 miliona KM). Pored navedene kategorije do rasta je došlo i kod odliva za socijalne beneficije prema inostranstvu koje su u posmatranom periodu porasle za 6,7%.

Finansiranje deficita tekućeg računa⁵⁷ u P1 2021. godine se realizovalo povlačenjem strane aktive od 569 miliona KM. Od toga iznosa 49 miliona KM je iz sektora nefinansijskih preduzeća (najvećim dijelom od kratkoročnih ulaganja u dužničke hartije od vrijednosti) a iz finansijskog sektora 519 miliona KM (najvećim dijelom od kratkoročnih ulaganja u valute i depozite) dok su ulaganja opšte vlade bila zanemarljiva.

Pored toga deficit tekućeg računa se finansirao kroz inostrane obaveze⁵⁸ sa 1,524 milijardi KM (u koje ulaze strana ulaganja u vlasnički kapital od 1,903 milijardi KM, sredstva trgovinskih kredita 334 miliona KM, vanjsko zaduživanje-u koji ulazi otplata duga od -704 miliona KM te ostale obaveze prema nerezidentima u iznosu od -8 miliona KM), sredstvima rezervne aktive od 465 miliona KM⁵⁹, sredstvima sa kapitalnog računa 109 miliona KM uz neto greške i propuste u iznosu od -18 miliona KM.

⁵⁷ Finansiranje deficita tekućeg računa se izračunava na sljedeći način: promjena stanja BiH ulaganja u inostranstvu + promjena stanja inostranih obaveza BiH + sredstva kapitalnog računa + neto greške i propusti - sredstva rezervne aktive

⁵⁸ Promjena stanja inostranih obaveza

⁵⁹ Za razliku od monetarnog sektora gdje se analizira stanje deviznih rezervi na kraju perioda ovdje se prate tokovi novca

Vanjskotrgovinska robna razmjena

- *Oporavak vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom*
- *Vanjskotrgovinski pokazatelji pod utjecajem baznog i cjenovnog efekta*
- *Dvocifren (nominalni rast) rast robnog izvoza i uvoza*
- *Rast izvoznih i uvoznih cijena od skoro 10%*
- *Stagnacija vanjskotrgovinskog robnog deficita*

Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini tokom 2020. godini našla se na direktnom udaru širenja globalne pandemije virusa Covid-19. Posljedice širenja Covid-19 tokom 2020. godine su bile pad ukupne robne razmjene od preko 3,5 milijardi KM (11,6%), pri čemu je pad izvoza roba iznosio oko 1 milijardu KM (8,5%) dok je pad uvoza roba iznosio preko 2,5 milijarde KM (13,4%) u odnosu na isti period prethodne godine.⁶⁰

Međutim, već krajem prethodne i na početku 2021. godine primjetan je određen napredak kada je u pitanju vanjskotrgovinska robna razmjena što se manifestovalo dvocifrenim stopama rasta izvoza i uvoza roba u Bosni i Hercegovini. Naime, prema podacima BHAS-a za P1 2021 godine Bosna i Hercegovina je u odnosu isti period prethodne godine zabilježila povećanje ukupne vanjskotrgovinske robne razmjene za oko 3,1 milijarde KM (oko 25%) što djeluje prilično ohrabrujuće. Ovo povećanje vanjskotrgovinske robne razmjene rezultat je povećanja robnog izvoza od preko 1,5 milijardi KM (31,1%) i povećanja uvoza roba od skoro 1,6 milijardi KM (19,8%) u odnosu na isti period prethodne godine.⁶¹

Na osnovu ovih pokazatelja može se konstatovati da se vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini prilično dobro oporavlja što je i nagovještavano u okviru ranijih izvještaja DEP-a. Naime, već u prvoj polovini godine Bosna i Hercegovina je bar u okviru vanjskotrgovinske robne razmjene uspjela u potpunosti nadoknaditi gubitke iz prethodne godine, pa čak i nadmašiti rezultate vanjskotrgovinske robne razmjene iz 2018. i 2019. godine koje su bile prilično uspješne.⁶² Međutim, prilikom interpretacije ovih prilično visokih stopa rasta uvoza i izvoza roba u Bosni i Hercegovini potrebno je imati u vidu u cijenovna kretanja izvoznih i uvoznih proizvoda. Tako je prema podacima BHAS-a za P1 2021. godine u Bosni i Hercegovini registrirano povećanje izvoznih cijena od 9,3%, dok je porast uvoznih cijena iznosio skoro 10%, tako da se može zaključiti da su realna povećanja uvoza i izvoza bila znatno niža u odnosu na prikazane nominalne stope rasta.⁶³

Pregled kretanja vanjskotrgovinskih indikatora u Bosni i Hercegovini u P1 2021. godini prikazan je na grafikonu ispod.

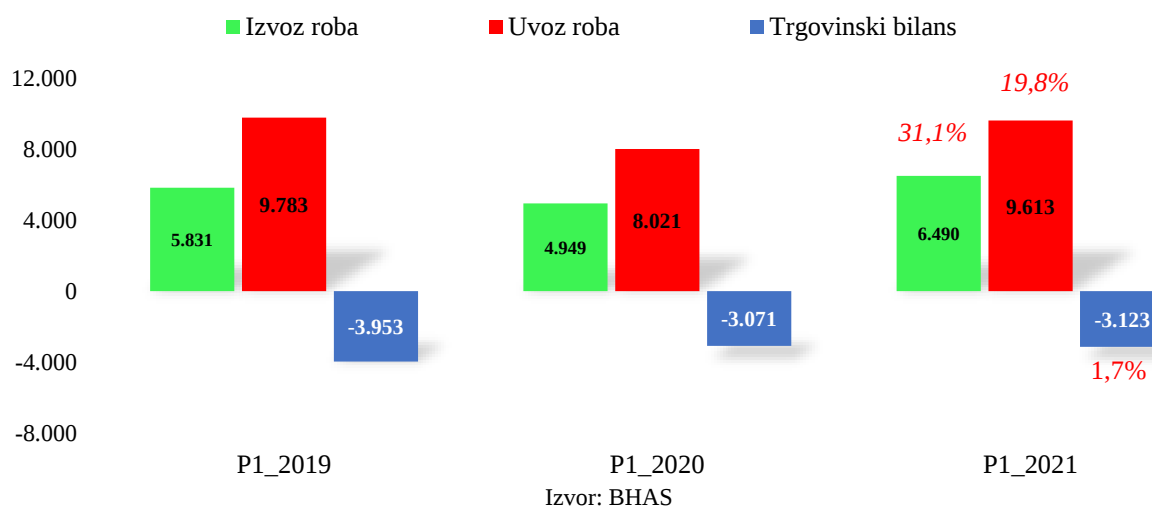
⁶⁰ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za 2020. godinu-prethodni podaci“, 20.01.2021. godine.

⁶¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za juni 2021. godine“, 20.07.2021. godine.

⁶² Vanjskotrgovinska robna razmjena u P1 2018 je iznosila 15,2 milijarde KM, u P1 2019 15,6 milijardi KM, P1 2020 13 milijardi KM i P1 2021 16,1 milijarda KM.

⁶³ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza BiH, drugo tromjesečje“, 20.08.2021. godine.

Grafikon 40: Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene za P1 2021. godinu (nominalni iznosi u KM stope rasta g/g)

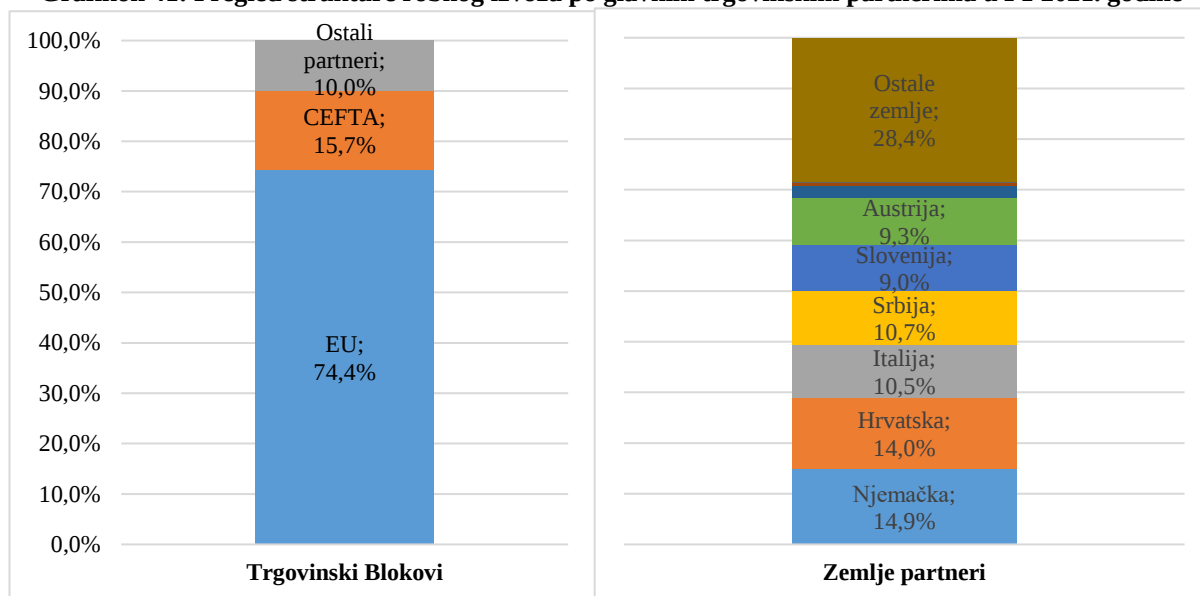
Izvoz roba

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za P1 2021. godine, Bosna i Hercegovina je ostvarila izvoza roba u vrijednosti od oko 6,5 milijardi KM što predstavlja nominalno povećanje od 31,1% (1,5 milijardi KM) u odnosu na isti period prethodne godine.⁶⁴ Posmatrano po kvartalima, nominalni rast robnog izvoza iz Bosne i Hercegovine u K1 2021. godine iznosio je 16,7%, dok je izvoz u K2 2021. godine uvećan za 47,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Međutim, prilikom interpretacije ove stope rasta potrebno je imati u vidu da je porast izvoznih cijena iznosio 9,3% s toga je realno povećanje robnog izvoza bilo nešto skromnije u odnosu na nominalnu stopu rasta. Unatoč baznom efektu (niska osnovica iz prethodne godine) i cjenovnom efektu ovaj rast robnog izvoza predstavlja ohrabrenje kada su privredna kretanja u Bosni i Hercegovini u 2021. godini. Trend rasta robnog izvoza je veoma važan ako se ima u vidu cjelokupni ambijent i prisustvo pandemije virusa Covid-19 kako u svijetu tako i u Bosni i Hercegovini. Ako se rast robnog izvoza iz Bosne i Hercegovine u P1 2021. godine posmatra po proizvodima, vidljivo je da su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru izvoza sirovog željeza i čelika, te metalnog otpada u okviru kojih je izvoz udvostručen a doprinos rastu ukupnog izvoza iznosio po skoro 3 p.p. respektivno. Osim ovih kategorija povećanja izvoza su zabilježena u okviru ostalih kategorija tradicionalno izvoznih proizvoda kao što su bazni metali (aluminij) 95% (2,2 p.p.), električna energija 32,9% (1,9 p.p.), namještaj 32,9% (1,9 p.p.), metalnih proizvoda 34,2% (1,1 p.p.) i dr. S druge strane, najznačajnija smanjenja izvoza roba registrirana su u okviru izvoza tekstila, farmaceutskih aparata, i određenih prehrambenih proizvoda. S druge strane, ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine tokom P1 2021. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe izvezeno na tržište zemalja EU u vrijednosti od 4,8 milijardi KM što predstavlja povećanje od preko 33% u odnosu na isti period prethodne godine. Izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u zemlje CEFTA-e iznosio je skoro 1,2 milijarde KM što predstavlja povećanje od oko 31%. Ako se robni izvoz iz Bosne i Hercegovine tokom navedenog perioda posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja zabilježena prilikom izvoza u Hrvatsku 33,1% (4,5 p.p.), Italiju 48,4% (4,5 p.p.), Njemačku 23,2% (3,7 p.p.), Srbiju 32,9% (3,5 p.p.), Sloveniju 35,7% (3,1 p.p.) i Austriju

⁶⁴ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za juni 2021. godine-prethodni podaci“, 20.04.2021. godine.

23,9% (2,3 p.p.). Pregled strukture robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u P1 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 41: Pregled strukture robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima u P1 2021. godine

Izvor: BHAS

Uvoz roba

Pored povećanja robnog izvoza koji je evidentan od početka godine, tokom K2 2021. godine došlo je i do osjetnijeg oporavka uvoza roba u Bosnu i Hercegovinu. Naime, prema podacima BHAS-a za P1 2021. godine uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu je iznosio oko 9,6 milijardi KM, što predstavlja nominalno povećanje od 1,6 milijardi KM odnosno 19,8% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Posmatrano po kvartalima registrirane stope rasta robnog uvoza su iznosile K1 2021. godine 2,7% i K2 2021. godine 39,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Baš kao što je to bio slučaj kod izvoza roba i u okviru uvoza roba u P1 2021. godine došlo je do povećanja cijena od skoro 10%, tako da su realni rast robnog uvoza bio nešto niži u odnosu na nominalni. S druge strane, ovo povećanje uvoza na implicitan način bi moglo ukazivati da je u K2 2021. godine došlo do osjetnijeg povećanja privredne aktivnosti u zemlji kroz jačanje domaće tražnje, naročito u domenu privatne potrošnje i u dosta manjoj mjeri investicija. Naime, ako se ima u vidu da se dobar dio privatne potrošnje i investicija u Bosni i Hercegovini snadbjeva kroz uvoz roba iz inostranstva, povećanje kako ukupnog uvoza tako i roba široke potrošnje od 20% bi mogli potvrditi ranije navedenu pretpostavku.

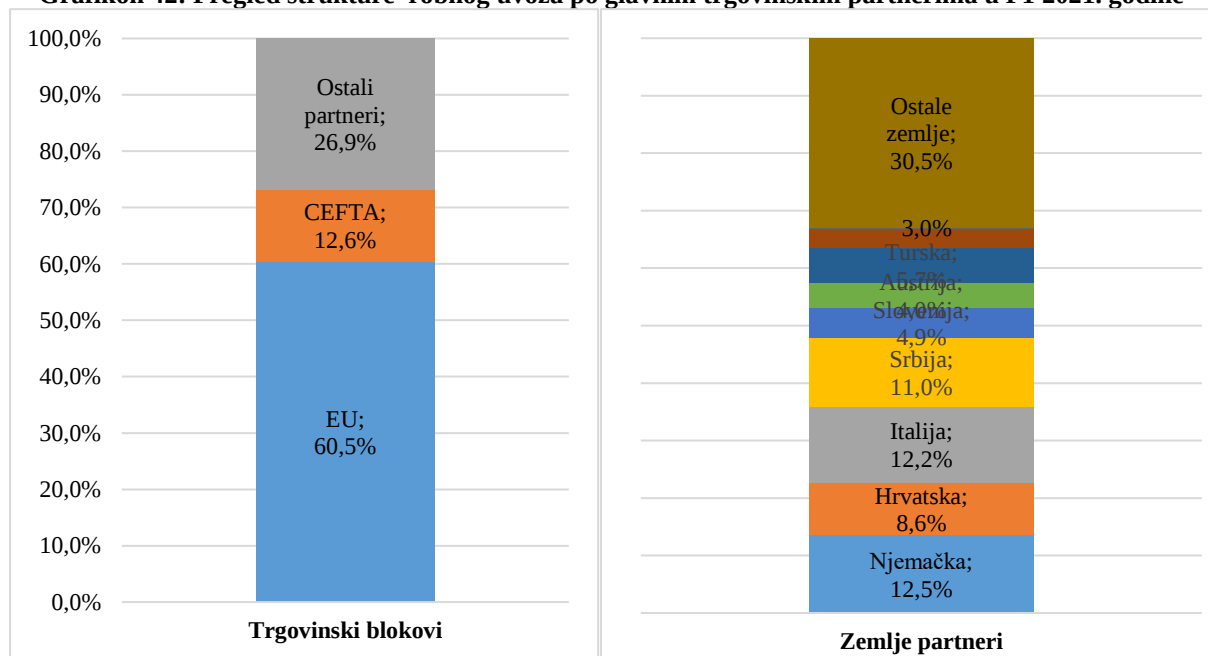
Posmatrano po proizvodima, u prvom polugodištu 2021. godine najznačajnija povećanja uvoza roba su registrirana u okviru uvoza rafinirane nafte i derivata oko 28,6% (1,9 p.p.), sirovog željeza i čelika 60% (1,5 p.p.), motornih vozila 24,3% (1,2 p.p.), hemijskih proizvoda 32,5% (1,1 p.p.), metalnih proizvoda oko 32% (0,6 p.p.) i dr.

Ako se uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u periodu januar-juni 2021. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe uvezeno sa tržišta zemalja EU u vrijednosti od 5,8 milijardi KM što predstavlja povećanje od 19,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz roba iz zemalja CEFTA-e u istom vremenskom periodu iznosio je oko 1,2 milijardi KM što predstavlja povećanje od 21,6%. Ako se robni uvoz u Bosnu i Hercegovinu posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja istog zabilježena prilikom uvoza iz Italije 26,8% (3,1 p.p.), Njemačke 21,7% (2,7 p.p.), Srbije 19,8% (2,2 p.p.),

Turske 35,6% (1,8 p.p.), Hrvatske za 14,2% (1,3 p.p.), Rusije 54,2% (1,2 p.p.), Kine 14% (1,1 p.p.), Slovenije 20,2% (1,0 p.p.) i Austrije 21,5% (0,8 p.p.).

Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u P1 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 42: Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima u P1 2021. godine

Izvor: BHAS

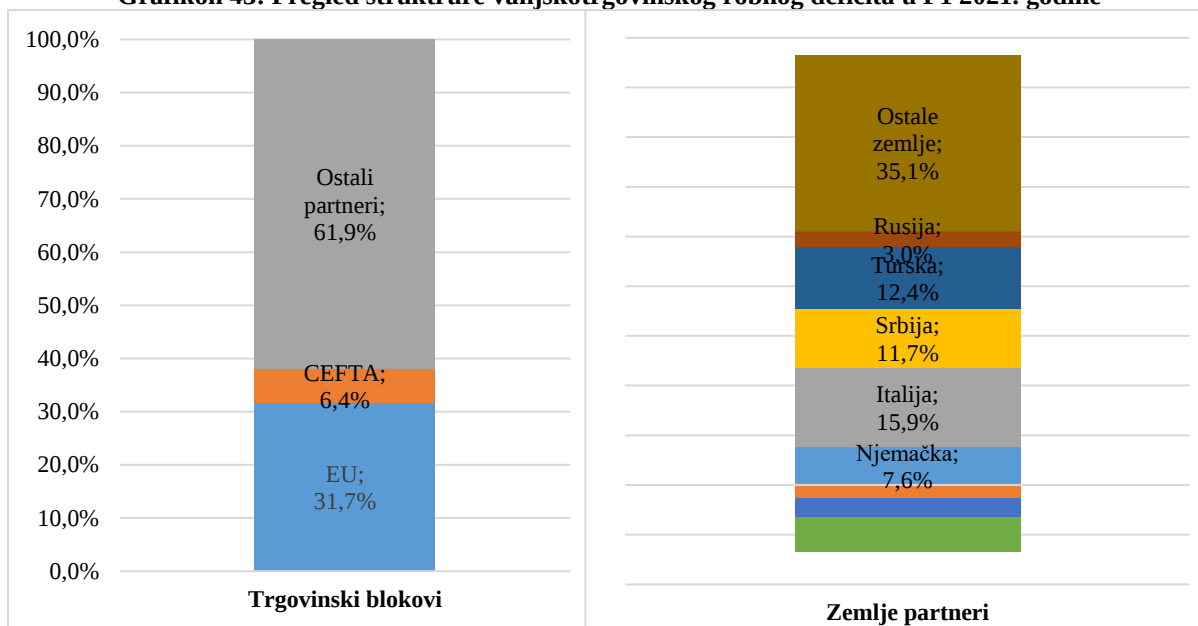
Vanjskotrgovinski bilans

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za P1 2021. godine u Bosni i Hercegovini je registriran vanjskotrgovinski robni deficit od preko 3,1 milijardu KM i uvećan je za 1,7% (50 miliona KM) u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po kvartalima, u K1 2021 godine registrirano je smanjenje robnog deficita od 20%, dok je u K2 2021. godine deficit uvećan za 26,5%. Ako se pažljivije posmatra kretanje vanjskotrgovinskog robnog deficita u Bosni i Hercegovini u posljednjih nekoliko mjeseci može se konstatovati da je došlo do promjene trenda kretanja u okviru istog. Naime, porast robnog deficita u posljednjih nekoliko mjeseci direktna je posljedica povećanja uvoza roba, te na implicitan način ukazuje na postepeni oporavak komponenti domaće potražnje kao što su privatna potrošnja i u manjoj mjeri investicije koje se snadbijevaju uglavnom kroz uvoz. Posmatrano po proizvodima, najznačajniji deficit je zabilježen u okviru kategorija kao što su naftni derivati, motorna vozila, farmaceutski preparati i prehrambeni proizvodi. S druge strane, Bosna i Hercegovina je u P1 2021. godine nastavila da ostvaruje suficit u okviru proizvoda kao što su namještaj, električna energija, pojedini metalni proizvodi i obuća.

Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita po glavnim trgovinskim partnerima za P1 2021. godine⁶⁵ prikazan je na grafikonu ispod.

⁶⁵ Vrijedi istaći da je Bosna i Hercegovina po prvi na nivou polugodišta zabilježila suficit u okviru **vanjskotrgovinske robne razmjene** sa Hrvatskom koji je iznosio 85 miliona KM. Tokom prethodnih nekoliko godina bar kada su u pitanju glavni vanjskotrgovinski partneri, Bosna i Hercegovina je ostvarivala suficit prilikom robne razmjene sa Austrijom, Crnom Gorom i Slovenijom.

Grafikon 43: Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita u P1 2021. godine

Izvor: BHAS

Prema podacima BHAS-a ukupna pokrivenost uvoza izvozom roba u P1 2021. godine iznosila je 67,5% što predstavlja poboljšanje od 5,8 p.p. u odnosu na isti period prethodne godine. Pokrivenost uvoza izvozom sa zemaljama EU iznosila je 83%, dok je pokrivenost sa zemljama CEFTA-e iznosila 83,6%. Detaljniji prikaz vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u P1 2021. godine po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod.

Tabela 11: Vanjskotrgovinska robna razmjena za P1 2021. godine po HS klasifikaciji

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)		IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				
		P1 2020	P1 2021	2021/2020 promjena %		P1 2020	P1 2021	2021/2020 promjena %		P1 2020	P1 2021	2021/2020 promjena %		Pokrivenost uvoza izvozom
		u mil KM	u mil KM	g/g	P-P	u mil KM	u mil KM	g/g	P-P	u mil KM	u mil KM	g/g	P-P	
	UKUPNO	4949	6489	31,1	31,1	8021	9612	19,8	19,8	-3072	-3123	1,7	1,7	67,5%
1	ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	77	68	-11,2	-0,2	247	274	10,9	0,34	-170	-206	20,9	1,16	25,0%
2	PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	90	83	-7,3	-0,13	413	356	-13,8	-0,71	-323	-273	-15,6	-1,64	23,4%
3	MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	46	40	-12,2	-0,11	71	85	19,0	0,17	-25	-44	76,4	0,62	47,8%
4	PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	154	178	15,5	0,48	744	812	9,1	0,85	-590	-634	7,5	1,44	21,9%
5	PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	460	607	31,9	2,97	900	1085	20,6	2,31	-440	-478	8,7	1,24	55,9%
6	PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	378	441	16,7	1,28	823	915	11,2	1,15	-445	-474	6,4	0,93	48,2%
7	PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUKČUK	244	317	30,0	1,48	570	745	30,7	2,18	-326	-428	31,2	3,31	42,6%
8	KOŽA I KRZNO	46	59	27,4	0,25	142	152	7,0	0,12	-96	-93	-2,7	-0,08	38,6%
9	DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	325	426	31,0	2,04	129	172	33,3	0,54	196	254	29,5	-1,88	247,6%
10	CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	142	172	21,3	0,61	203	220	8,4	0,21	-61	-48	-21,8	-0,43	78,3%
11	TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	294	323	9,9	0,59	513	618	20,5	1,31	-219	-295	34,7	2,47	52,3%
12	OBUĆA, SEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	316	355	12,3	0,79	149	156	4,7	0,09	167	199	19,2	-1,04	227,6%
13	PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	55	68	23,6	0,26	163	190	16,6	0,34	-108	-122	13,0	0,46	35,8%
14	BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	15	31	106,0	0,32	15	28	86,7	0,16	3	3	-3,3	0,00	110,4%
15	BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	802	1310	63,3	10,26	923	1382	49,7	5,72	-121	-72	-40,5	-1,60	94,8%
16	MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREDAJI	744	1001	34,5	5,19	1111	1364	22,8	3,15	-367	-363	-1,1	-0,13	73,4%
17	TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	149	193	29,5	0,89	538	667	24,0	1,61	-389	-474	21,9	2,77	28,9%
18	SATOVII, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	14	25	75,0	0,21	158	142	-10,1	-0,20	-144	-118	-18,4	-0,86	17,3%
19	ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	96	112	16,5	0,32	5	6	28,0	0,02	91	105	15,8	-0,47	1746,9%
20	RAZNI PROIZVODI	491	677	37,9	3,76	196	234	19,4	0,48	295	443	50,1	-4,81	289,2%
21	UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98	NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: BHAS

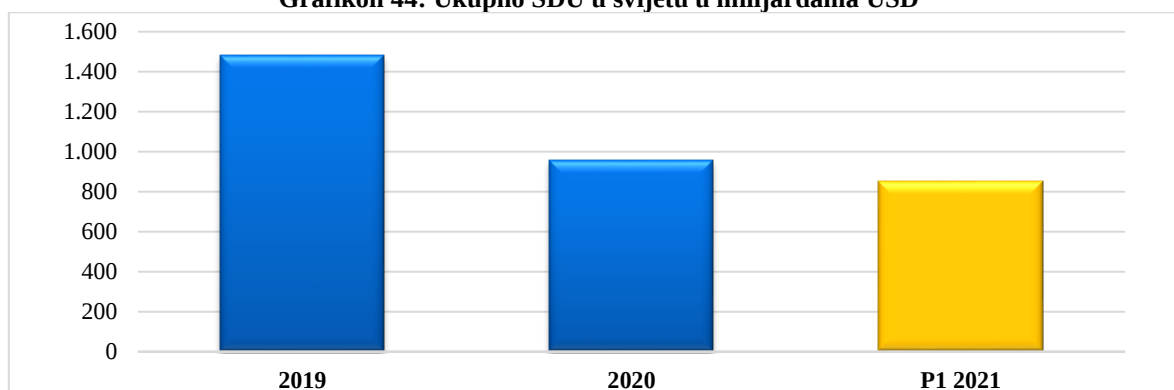
V STRANA DIREKTNA ULAGANJA

- Prema zadnjem izvještaju *G.I.T. Monitor Br.39 UNCTAD-a* (engl. *Global Investment Trend Monitor, No. 39*) u prvom polugodištu 2021. god. evidentiran je rast stranih direktnih ulaganja od 78% g/g.
- Strana direktna ulaganja (neto finansijska pasiva) u Bosni i Hercegovini su prema platnom bilansu CBBiH u prvom polugodištu 2021. godine iznosila 773,6 mil. KM mil. i veća su za 64,4 % g/g.

Ulaganja u svijetu i regionu

Slabljenje pandemije Covid-19 uz popuštanje restriktivnih mjera iz prošle godine se odrazilo i na rast stranih direktnih ulaganja u prvom polugodištu 2021. godine. Prema posljednjem izvještaju *G.I.T. Monitor* ukupna strana direktna ulaganja (u daljem tekstu SDU) u prvom polugodištu 2021. godine bilježe rast od 78% g/g. U okviru toga najveći rast ulaganja od 193% g/g je evidentiran prema razvijenim zemljama dok zemlje u razvoju bilježe nešto umjereniji rast od 28% g/g.

Grafikon 44: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD

Izvor: Unctad, FDI/MNE database

Ulaganja u Bosni i Hercegovini

Ukupna SDU u prvom polugodištu 2021. god. su prema posljednjim dostupnim podacima u platnom bilansu CBBiH⁶⁶ iznosila 773,6 mil. KM (neto finansijska pasiva) što je više za 64,4% u odnosu na dostignuti iznos u istom periodu prošle godine. Reinvestirane zarade su iznosile 429,7 mil. KM što znači da su zabilježile povećanje od 25,2% g/g i time ostvarile učešće u ukupnim SDU od 55,5%, što je manje za 17,4 p.p. u odnosu na isti period prošle godine. Neto finansijska aktiva je iznosila 40 mil. KM.

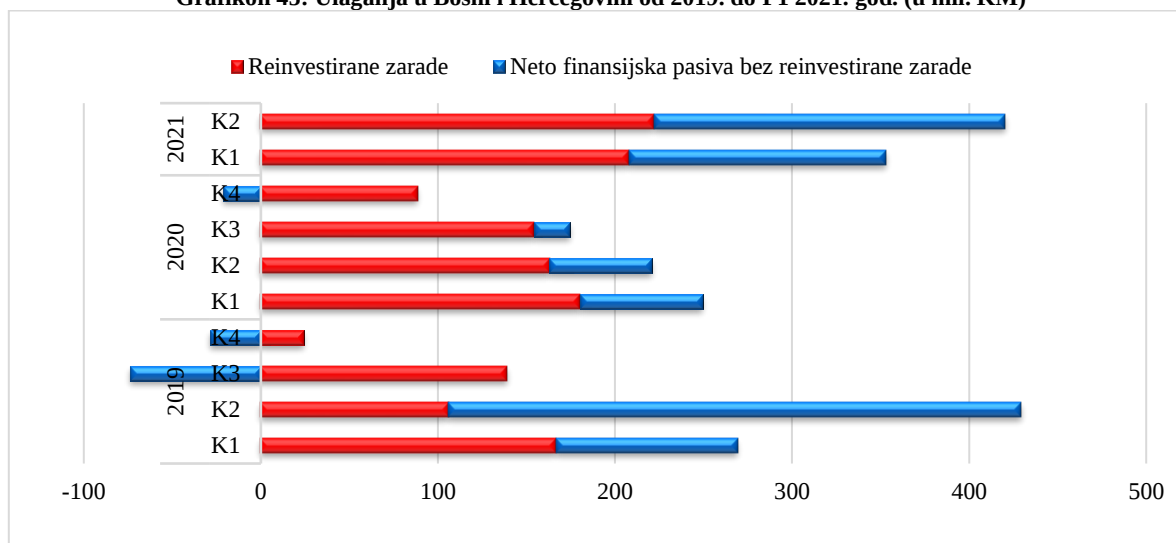
Tabela 12: Strana direktna ulaganja po kvartalima

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2017	343,8	160,1	242,1	144,3	890,3
2018	321,4	189,8	306,2	175,1	992,4
2019	269,0	429,4	65,2	-4,1	759,6
2020	249,7	220,9	174,7	67,4	712,7
2021	353,2	420,4			

Izvor: CBBiH

⁶⁶ BPM6_for_users_Q1_2015_Q2_2021_detailed

Grafikon 45: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od 2019. do P1 2021. god. (u mil. KM)

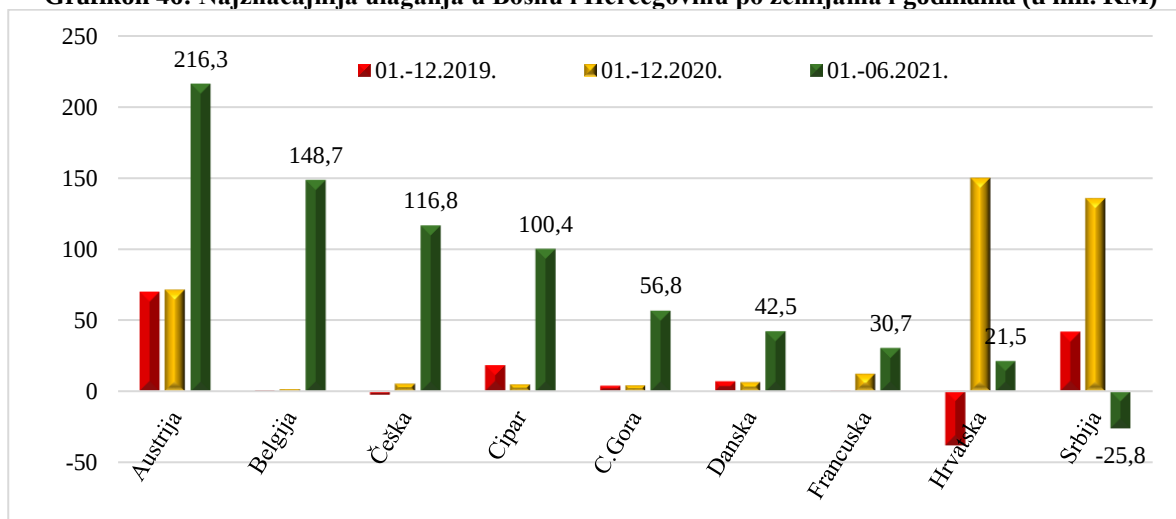
Izvor: CBBiH

Ulaganje prema zemlji porijekla i djelatnostima

Posmatrajući strukturu SDU u P1 2021. godine (prema drugoj metodologiji CBBiH⁶⁷) najveći udio je bio u formi vlasničkih udjela 1.472,9 mil. KM ostali kapitali su imali negativan predznak i iznosili su 1136,4 mil. KM dok su zadržane zarade bile 429,7 mil. KM.

Posmatrajući veličinu ulaganja prema zemlji porijekla⁶⁸ najveće ulaganje prema Bosni i Hercegovini je bilo iz Austrije 216,3 mil. KM, a zatim slijede Belgija 148,7 mil. KM i Češka R. 116,8 mil. KM. U isto vrijeme najveće povlačenje kapitala u ovom periodu je bilo iz Srbije 25,8 mil. KM.

Grafikon 46: Najznačajnija ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po zemljama i godinama (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

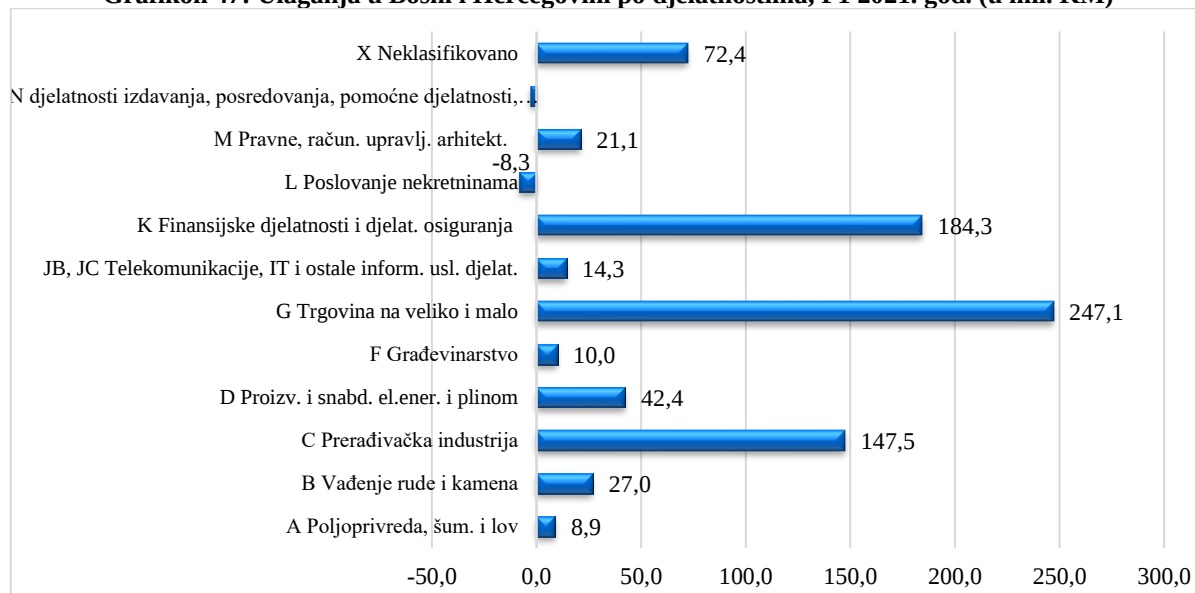
⁶⁷ Ovi podaci se prikupljaju po drugoj metodologiji za razliku od podataka u platnom bilansu. Izvor: Tokovi direktnih investicija u Bosni i Hercegovini klasifikovani po zemlji stranog investitora i prema djelatnostima NACE Rev 2.

⁶⁸ Prema posljednjim dostupnim podacima od strane CBBiH za P1 2021. godine.

Posmatrajući SDU prema vrsti djelatnosti⁶⁹ u Bosni i Hercegovini se u P1 2021. godine najviše ulagalo u trgovinu na veliko i malo 247,1 mil. KM (u okviru toga najviše u dio trgovine na malo 175,3 mil. KM). Prema visini ulaganja slijedi finansijska djelatnost 184,3 mil. KM (u okviru toga najviše u finansijske uslužne djelatnosti u iznosu od 182,2 mil. KM). Još je značajno i ulaganje u prerađivačku industriju u iznosu od 147,5 mil. KM.

Najveće ukupno povlačenje kapitala je bilo iz poslovanja nekretninama u iznosu od 8,3 mil. KM. Najznačajnija ulaganja po djelatnostima prikazana su na grafikonu ispod.

Grafikon 47: Ulaganja u Bosni i Hercegovini po djelatnostima, P1 2021. god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Kreditni rejting Bosne i Hercegovine

U prvom polugodištu 2021. godine nije bilo promjene kreditnog rejtinga Bosne i Hercegovine. Agencija Standard and Poor's (S&P) je u vanrednoj procjeni (30.04.2020. godine) zbog negativnog učinka izazvanog pandemijom Bosni i Hercegovini promjenila izgled sa „pozitivni“ na „stabilni“ te tu ocjenu potvrdila 28.08.2020. god.

Takođe kreditna agencija Moody's Investors Service je 28.02.2020. godine potvrdila prethodno ustanovljenu ocjenu „B3 stabilni izgledi“.

⁶⁹ Ovi podaci se u CBBiH prikupljaju po drugoj metodologiji za razliku od podataka u platnom bilansu. Izvor: Tokovi direktnih investicija u Bosni i Hercegovini klasifikovani po djelatnostima NACE Rev 2.

DODATAK

Januar/siječanj – juni/lipanj 2021. godine

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2019	2020	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021
		Jan-Dec.	Jan-Dec.	Januar	Februar	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	P1
Industrija ukupno	100,0	-5,5	-6,2	0,1	6,6	15,1	7,3	25,5	15,2	18,0	19,6	13,2
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,5	-3,4	-6,2	-1,4	7,0	18,1	8,2	20,1	19,0	19,8	19,6	14,1
Energija	28,8	-11,6	-4,1	2,9	15,7	5,6	7,8	11,5	10,4	14,4	12,1	9,6
Kapitalni proizvodi	12,8	-1,4	-4,7	11,8	17,3	52,2	27,0	89,6	53,6	36,0	59,7	42,0
Trajni proizvodi za široku potrošnju	4,2	-3,8	-14,6	0,4	10,6	52,4	18,7	132,2	42,7	26,3	67,1	34,7
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	21,8	-0,5	-9,3	-9,0	-8,3	4,5	-4,1	15,0	-5,0	4,3	4,8	0,2
B Vađenje ruda i kamena	10,5	-3,7	-1,1	16,6	-9,0	-0,3	-8,2	-14,5	-5,1	8,4	-3,7	-6,3
C Prerađivačka industrija	69,2	-5,0	-7,6	-0,9	2,6	20,2	7,4	33,5	16,9	17,6	22,7	14,8
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	20,5	-8,2	-4,9	8,6	23,9	9,3	13,5	24,8	19,4	21,4	21,9	17,0
B05 Vađenje ugljena i lignita	7,8	-7,3	0,3	-19,1	-9,5	-3,9	-10,9	-19,1	-10,0	-2,2	-10,4	-10,8
B07 Vađenje metalnih ruda	1,2	5,8	-14,2	18,4	11,3	20,0	16,0	-5,2	-4,2	59,3	16,6	13,9
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,5	2,5	11,8	-28,8	-21,4	3,4	-13,9	3,0	25,8	28,3	19,0	3,0
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	9,2	4,7	-5,0	-5,0	0,9	-2,4	-2,1	1,7	-4,4	11,3	2,9	0,4
C11 Proizvodnja pica	2,8	-1,1	-17,7	-13,1	5,4	7,7	0,6	14,3	-4,5	-12,0	-0,7	-1,2
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,0	-24,1	-45,0	-19,8	-20,1	5,7	-6,2	159,1	-39,3	127,0	82,3	9,0
C13 Proizvodnja tekstila	1,7	-36,5	2,4	-15,7	13,9	52,2	3,2	33,4	-4,6	58,6	29,1	13,9
C14 Proizvodnja odjeće	2,6	11,8	-14,5	-3,6	-24,8	-12,7	-14,0	-5,1	-31,9	-20,8	-19,3	-17,0
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	3,7	-10,4	-13,8	-14,0	-17,7	3,4	-9,8	62,9	5,4	9,1	25,8	4,4
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	4,8	-7,5	0,4	-20,6	-5,2	13,8	-3,8	24,1	6,4	12,5	14,3	5,2
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,5	-8,4	9,6	9,0	2,9	14,4	-8,2	14,2	8,6	7,6	10,1	9,1
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,2	-3,6	-13,7	-15,4	9,3	24,1	5,7	49,6	42,4	25,2	39,1	20,5
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,5	-68,9	-17,1	21,7	16,2	12,6	16,7	43,0	51,4	55,8	50,1	31,7
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	3,4	-8,2	-4,0	6,5	30,6	32,1	22,4	31,4	16,1	28,4	25,3	23,9
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,4	1,6	-3,4	-52,7	-30,4	3,6	-26,3	-1,3	6,6	7,0	4,1	-11,0
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	4,2	5,4	-1,7	-1,2	-2,8	15,5	4,0	43,2	18,3	8,0	23,2	12,6
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	3,5	6,2	0,5	-16,5	-18,3	17,4	-3,5	4,2	12,9	10,7	9,3	3,9
C24 Proizvodnja baznih metala	2,7	-12,7	-25,0	-1,2	10,2	31,4	12,5	27,3	46,3	19,5	31,0	20,4
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	12,8	-2,4	1,9	15,6	28,1	48,6	31,2	72,0	44,7	41,8	52,8	41,7
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	26,1	18,3	7,7	9,5	45,4	19,8	67,5	-7,9	-8,8	16,9	15,9
C27 Proizvodnja električne opreme	2,1	-1,6	6,9	16,2	23,9	31,7	24,3	35,7	36,2	22,9	31,6	27,9
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,2	0,7	-10,9	3,2	10,2	52,3	20,8	49,0	28,1	32,1	36,4	28,2
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,4	1,8	-23,6	0,5	4,2	29,8	11,2	106,4	98,2	52,0	85,5	39,7
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	1,5	-23,8	12,1	-13,0	10,6	2,8	-23,8	-25,8	-58,6	-36,1	-17,3
C31 Proizvodnja namještaja	4,0	-3,9	-16,4	-3,5	9,3	48,0	15,5	141,9	43,0	23,4	69,4	32,6
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,8	19,0	-4,2	-0,4	-8,2	-12,5	-8,9	20,4	-23,1	-20,1	-7,6	-9,7
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,3	-10,9	-12,1	-13,8	-8,7	7,6	-5,0	23,4	20,8	19,2	21,1	7,6
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	20,5	-8,2	-4,9	8,6	23,9	9,3	13,5	24,8	19,4	21,4	21,9	17,0

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2019	2020	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2022
		Jan-Dec.	Jan-Dec.	Januar	Februar	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	P1
Industrija ukupno	100,0	-2,8	-5,9	-0,5	1,7	17,1	5,9	25,4	13,6	15,4	18,2	11,7
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,6	-4,6	-4,4	0,6	1,9	18,6	7,1	20,1	22,8	18,6	20,5	13,7
Energija	26,3	-4,9	-5,8	-0,6	5,8	12,7	5,5	8,4	2,4	3,4	4,7	5,2
Kapitalni proizvodi	13,2	-1,8	-2,1	18,8	20,4	49,1	29,5	87,2	49,1	38,0	58,1	42,8
Trajni proizvodi za široku potrošnju	3,2	6,1	-20,9	-5,0	5,5	43,6	12,6	116,1	48,7	31,3	65,3	31,9
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	24,7	0,3	-7,8	-12,8	-14,1	0,7	-8,7	12,6	-7,8	4,7	3,2	-2,9
B Vađenje ruda i kamena	10,8	-3,3	-1,5	-21,6	-16,7	0,8	12,4	-10,4	-2,7	-3,3	-5,5	-9,0
C Prerađivačka industrija	73,2	-2,2	-6,6	0,4	1,0	19,1	6,8	32,8	17,1	19,2	23,1	14,7
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 5.3) 1	16,0	-5,1	-5,7	4,2	12,8	18,3	11,0	19,3	9,7	10,4	13,1	11,9
B05 Vađenje ugljena i lignita	8,9	-4,6	-4,4	-20,4	-14,4	1,8	-11,1	-11,6	-10,5	-11,1	-11,1	-11,1
B07 Vađenje metalnih ruda	0,3	0,9	13,8	-55,2	-19,1	40,6	-9,7	-34,3	33,6	82,9	27,4	5,9
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	1,6	3,2	11,4	-22,4	-27,6	-9,1	-19,8	-1,7	34,2	24,0	18,8	-1,5
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	7,6	4,1	-1,4	-4,8	-6,1	-6,0	-5,6	7,8	-3,2	22,0	8,9	1,3
C11 Proizvodnja pića	3,7	-0,1	-14,7	-10,7	5,1	-2,9	-2,9	-5,2	-7,9	-19,2	-10,8	-8,0
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,1	-23,1	-45,9	-19,8	-20,1	5,7	-6,2	159,1	-39,3	127,0	82,3	9,0
C13 Proizvodnja tekstila	2,5	-38,7	3,9	-18,5	-18,6	58,8	1,0	25,3	-11,3	64,8	26,3	11,0
C14 Proizvodnja odjeće	4,0	16,5	-10,5	-2,9	-25,4	-13,8	-14,4	-4,7	-32,1	-20,2	-19,0	-16,9
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,8	-7,2	-18,5	-30,2	-30,7	-13,7	-25,4	43,1	-2,0	5,9	15,7	-8,4
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	3,4	-10,1	-10,0	-0,9	0,0	16,5	5,2	42,2	20,7	21,0	28,0	16,1
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,9	9,1	13,4	12,2	6,9	29,6	14,3	24,2	14,0	10,4	16,2	15,1
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,5	-0,1	-16,9	-19,8	14,0	34,7	8,4	56,0	54,9	24,1	45,0	23,9
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	1,4	-4,4	-14,0	22,8	16,3	10,9	16,5	41,3	48,3	55,1	48,2	30,7
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	4,1	-6,7	3,5	5,9	27,2	35,0	21,9	31,6	14,8	27,6	24,6	23,4
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih reparata	2,4	-2,0	-3,3	-52,9	-32,6	24,4	-23,3	3,1	1,3	2,6	2,3	-9,3
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	3,9	2,3	-9,0	-1,7	-1,0	19,4	5,5	44,1	33,8	21,0	33,0	18,4
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,0	7,9	-0,6	-15,8	-21,8	12,0	-6,5	1,7	13,8	8,2	7,9	1,6
C24 Proizvodnja baznih metala	5,6	-13,0	-19,4	7,8	4,2	19,5	10,5	13,1	46,3	15,4	24,9	16,0
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	11,5	-4,3	3,6	23,5	31,9	52,9	36,3	79,7	35,9	38,0	51,2	43,0
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	17,0	-9,7	6,9	18,7	32,2	19,9	61,4	-10,5	2,7	17,8	18,7
C27 Proizvodnja električne opreme	1,4	3,7	12,0	8,5	20,5	21,9	17,1	31,0	20,1	12,1	21,1	19,0
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,1	-2,9	-8,8	12,4	-0,9	43,2	17,9	45,4	31,2	31,8	36,1	26,8
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	3,4	3,0	-27,8	-1,2	4,0	28,1	9,9	106,0	100,6	81,2	95,9	42,5
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,0	1,0	58,4	237,6	112,4	228,1	189,1	208,7	-13,1	-95,2	33,4	76,9
C31 Proizvodnja namještaja	3,1	6,4	-21,1	-6,5	5,8	43,2	12,1	113,8	49,7	29,5	64,4	31,2
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,8	25,1	-2,0	-1,1	-5,8	-15,7	-10,0	19,7	-28,9	-18,1	-9,1	-11,2
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	0,7	-9,8	-0,7	-10,6	-4,5	0,4	-4,9	4,7	5,8	-1,3	3,1	-1,0
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	16,0	-5,1	-5,7	4,2	12,8	18,3	11,0	19,3	9,7	10,4	13,1	11,9

Izvor: Federalni zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine

Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura	2019	2020	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2021	2022
	2015=100	Jan-Dec.	Jan-Dec.	Januar	Februar	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	P1
Industrija ukupno	100,0	-11,4	-6,7	1,5	18,2	11,4	10,4	25,4	13,6	15,4	18,2	11,7
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,9	-1,2	-10,9	-3,5	18,8	18,1	12,1	20,1	22,8	18,6	20,5	13,7
Energija	39,8	-21,5	-1,2	9,9	36,4	-4,7	12,0	8,4	2,4	3,4	4,7	5,2
Kapitalni proizvodi	5,9	0,7	-13,3	-16,9	5,8	71,0	17,8	87,2	49,1	38,0	58,1	42,8
Trajni proizvodi za široku potrošnju	2,0	-26,0	5,7	16,0	29,6	76,4	37,4	116,1	48,7	31,3	65,3	31,9
Netrajni proizvodi za široku potrošnju	19,3	-4,8	-12,3	-1,7	3,6	13,6	5,5	12,6	-7,8	4,7	3,2	-2,9
B Vađenje ruda i kamena	13,3	-4,4	-0,4	-4,2	6,6	-2,1	0,3	-10,4	-2,7	-3,3	-5,5	-9,0
C Prerađivačka industrija	53,8	-12,3	-10,3	-4,6	5,9	24,4	8,8	32,8	17,1	19,2	23,1	14,7
D Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom (izuzev grane 35.3) 1	32,9	-12,8	-3,9	17,0	45,3	-1,7	18,1	19,3	9,7	10,4	13,1	11,9
B05 Vađenje ugljena i lignita	6,8	-13,4	11,8	-16,4	3,5	-15,2	-10,3	-11,6	-10,5	-11,1	-11,1	-11,1
B07 Vađenje metalnih ruda	5,5	6,5	-17,8	89,9	17,4	16,5	22,2	-34,3	33,6	82,9	27,4	5,9
B08 Vađenje ostalih ruda i kamena	0,9	0,4	13,3	-59,5	9,8	54,0	15,8	-1,7	34,2	24,0	18,8	-1,5
C10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	8,8	1,0	-8,2	-9,5	8,1	2,4	0,5	7,8	-3,2	22,0	8,9	1,3
C11 Proizvodnja pića	2,5	-3,4	-20,8	-19,5	6,3	46,8	11,0	-5,2	-7,9	-19,2	-10,8	-8,0
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	159,1	-39,3	127,0	82,3	9,0
C13 Proizvodnja tekstila	0,8	-17,4	-12,5	6,4	16,7	24,7	16,6	25,3	-11,3	64,8	26,3	11,0
C14 Proizvodnja odjeće	1,5	-13,9	-44,7	-12,5	-16,7	1,1	-9,5	-4,7	-32,1	-20,2	-19,0	-16,9
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	5,7	-14,0	-10,3	10,1	-0,5	23,9	11,1	43,1	-2,0	5,9	15,7	-8,4
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	6,0	-5,3	-1,9	-20,8	-14,7	14,2	-5,8	42,2	20,7	21,0	28,0	16,1
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	0,6	-6,1	0,9	-2,2	-10,2	-16,0	-9,7	24,2	14,0	10,4	16,2	15,1
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	0,6	-16,4	-13,7	12,2	-10,8	-15,3	-6,6	56,0	54,9	24,1	45,0	23,9
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,0	-95,8	-55,2	0,1	13,6	39,7	19,9	41,3	48,3	55,1	48,2	30,7
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,1	-14,7	-45,1	11,4	58,8	14,7	25,9	31,6	14,8	27,6	24,6	23,4
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	0,6	15,7	1,8	-52,5	-22,0	-25,3	-33,1	3,1	1,3	2,6	2,3	-9,3
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,9	14,7	19,6	13,4	-12,6	5,5	0,8	44,1	33,8	21,0	33,0	18,4
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	2,6	1,7	4,7	-20,2	-5,6	40,8	7,7	1,7	13,8	8,2	7,9	1,6
C24 Proizvodnja baznih metala	3,6	-11,7	-47,4	-31,5	42,2	223,7	23,2	13,1	46,3	15,4	24,9	16,0
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	7,0	4,8	-13,8	-12,7	15,2	35,6	14,1	79,7	35,9	38,0	51,2	43,0
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	41,5	61,2	8,5	1,2	68,8	19,6	61,4	-10,5	2,7	17,8	18,7
C27 Proizvodnja električne opreme	1,3	-11,0	-11,7	39,5	31,5	54,0	42,0	31,0	20,1	12,1	21,1	19,0
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,3	6,8	-20,6	-11,9	29,9	76,5	26,5	45,4	31,2	31,8	36,1	26,8
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	0,7	-5,0	-5,2	10,3	5,7	38,3	18,1	106,0	100,6	81,2	95,9	42,5
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,5	1,5	-30,0	6,9	-15,4	7,5	-0,7	208,7	-13,1	-95,2	33,4	76,9
C31 Proizvodnja namještaja	1,9	-27,1	-12,7	6,9	24,3	61,5	27,5	113,8	49,7	29,5	64,4	31,2
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,5	-18,4	-27,7	12,6	-41,8	69,4	13,3	19,7	-28,9	-18,1	-9,1	-11,2
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,3	-12,6	-31,3	-21,2	-17,1	24,4	-5,3	4,7	5,8	-1,3	3,1	-1,0
D35 Proizvodnja i snabdjevanje električnom energijom i plinom	32,9	-12,8	-4,9	17,0	45,3	-1,7	18,1	19,3	9,7	10,4	13,1	11,9

Izvor: Republički zavod za statistiku Republike Srpske

Tabela 4: Realni sektor - industrija i usluge (rast g/g u %)

		2019	2020	2019				2020				2021	
				K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Industrija	Industrijska proizvodnja - fizički obim	-5,5	-6,2	-5,1	-3,9	-6,0	-6,8	-3,8	-14,1	-6,5	-0,1	7,3	19,6
	<i>Intermedijarni proizvodi</i>	-3,4	-6,3	-3,1	3,5	-4,8	-8,8	-5,4	-14,6	-8,1	4,4	8,2	19,6
	<i>Energija</i>	-11,6	-4,1	-14,8	-15,6	-10,8	-5,3	2,3	-7,8	-8,3	-2,7	7,8	12,1
	<i>Kapitalni proizvodi</i>	-1,4	-4,5	12,2	6,5	-6,2	-13,1	-12,1	-21,1	2,3	14,1	27,0	59,7
	<i>Trajni proizvodi za široku potrošnju</i>	-3,8	-14,6	3,0	0,2	-2,3	-14,6	-21,2	-40,8	3,9	7,1	18,7	67,1
	<i>Netrajni proizvodi za široku potrošnju</i>	-0,5	-9,3	0,1	-0,7	-0,6	-0,6	-5,1	-14,1	-8,3	-9,5	-4,1	4,8
Građevinarstvo	Obim građevinskih radova - Ukupno	-2,0	0,3	-1,0	-2,2	-3,1	-1,5	-2,6	-0,9	2,7	1,9	3,5	2,6
	<i>Visokogradnja</i>	-1,3	0,0	2,6	-1,0	-3,7	-2,8	-5,0	-0,5	3,4	1,7	2,9	6,2
	<i>Niskogradnja</i>	-2,6	0,7	-4,0	-3,2	-2,6	-0,5	-0,4	-1,2	2,0	2,0	4,2	-0,5
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	-7,3	-5,2	-1,1	-11,1	0,1	-1,2	-8,6	-13,0	-12,8	-4,5	-4,9	5,5
	Cestovni (prevezeni putnici)	-15,2	-53,9	-10,1	12,5	-24,1	-12,1	-15,9	-82,9	-60,8	-47,2	-37,4	221,3
	Gradsko - Prigradski prevoz (prevezeni putnici)	-4,3	-33,6	-5,5	-5,0	-3,5	-4,2	-13,4	-66,4	-25,4	-21,9	-10,6	120,4
	Željeznički (prevezeno robe)	1,3	-15,9	7,3	14,1	-8,9	-13,5	-14,3	-26,5	-16,3	-5,6	-2,3	18,4
	Željeznički (prevezeni putnici)	19,5	-72,5	13,3	19,6	22,6	14,6	-18,9	-91,8	-79,6	-77,7	-59,3	242,8
	Avionski (prevezeni putnici)	-	-72,7	-	-	-	-	-14,3	-94,9	-80,1	-76,4	-70,8	643,5
Maloprodaja	Realni rast prometa	5,0	-8,3	8,1	3,4	3,9	5,3	3,8	-16,9	-11,1	-6,9	2,0	26,5
	<i>Motorna goriva u s.p.</i>	-2,2	-21,0	9,8	-1,5	-6,9	-6,8	-11,8	-31,9	-22,1	-16,8	-1,9	37,0
	<i>Trgovina na malo, osim motornih goriva u s.p.</i>	7,3	-4,6	7,6	5,0	7,5	9,1	8,6	-12,5	-7,9	-4,2	3,0	24,1
Turizam	Dolasci turista - ukupno	12,0	-69,7	9,3	12,9*	10,4*	14,2*	-	-	-	-	-19,9	1162,5*
	<i>Domaći turisti</i>	7,3	-31,8	4,7	7,4*	7,8*	9,7*	-18,6	-80,3*	11,6*	-31,8*	29	811,8*
	<i>Strani turisti</i>	13,8	-83,6	12,2	15,0*	11,1*	17,1*	-19,9	-98,1*	-90,1*	-83,7*	-51,9	3750,0*

Izvori: BHAS zvanična saopštenja

* prosjek mjesečnih stopa

Tabela 5: Realni sektor po entitetima (rast g/g u %)

(u zaglavlju tabele ispod: Federacija Bosne i Hercegovine - FBiH, Republika Srpska - RS)

			2019	2020	2019				2020				2021	
					K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Proizvodnja i građevinarstvo	Industrijska proizvodnja - fizički obim	FBiH	-2,8	-5,9	-1,1*	1,9*	-6,5*	-4,9*	-3,8*	-14,8*	-4,1*	-1,9*	5,9	18,1
		RS	-11,4	-6,6	-13,5*	-14,4*	-8,8*	-11,0*	-3,4*	-12,6*	-10,9*	0,7*	10,4	23,9
	Građevinarstvo (vrijednost radova)	FBiH	0,5	1,6	0,2^	0,6^	0,5^	0,4^	0,4^	0,8^	2,2^	2,9^	3,0^	4,1^
		RS	-5,8	-1,9*	-2,9^	-6,6^	-8,6^	-4,5^	-8,0^	-3,8^	3,8^	0,4^	4,8^	0,2^
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	FBiH	0,8	-9,0	11,1	-9,6	0,2	1,6	-8,2	-8,0	-14,2	-6,7	-5,5	4,0
		RS	-30,0	-15,5*	-8,1	-34,0	-30,0	-27,2	-25,5	-24,2	-10,7	-1,4	-5,4	7,8
	Cestovni (prevezeni putnici)	FBiH	-6,8	-46,7	-14,4	30,4	-0,4	-3,7	-19,8	-82,3	-50,0	-37,5	-34,9	158,8
		RS	-19,8	-62,8	3,7	35,5	20,1	-19,3	-51,1	-82,5	-73,4	-61,8	-44,4	291,0
	Gradsko - prigradski prijevoz (prevezeni putnici)	FBiH	-3,4	-31,8	-3,3	-3,9	-3,4	-3,0	-21,0	-63,7	-22,3	-19,7	-8,2	114,2
		RS	-10,0	-41,9	-14,3	-5,8	-4,7	-10,0	-30,0	-80,2	-37,3	-34,2	-23,7	169,6
	Željeznički (prevezeno robe)	FBiH	0,3	-15,1	5,5	15,8	-8,0	-9,1	-11,9	-22,8	-15,1	-10,0	-3,4	13,0
		RS	0,0	-16,8	6,8	27,7	-9,9	-17,5	-18,4	-33,4	-17,8	5,3	3,5	34,0
Ugostiteljstvo	Željeznički (prevezeni putnici)	FBiH	20,2	-75,3	16,9	25,4	22,8	14,3	-31,2	-93,8	-82,6	-81,5	-64,6	311,8
		RS	16,7	-63,7	3,3	25,0	23,0	13,8	-19,4	-85,0	-70,8	-68,3	-52,0	150,0
	Nominalni rast prometa	FBiH	24,0	-46,2	17,0	23,9	28,5	24,1	-8,2	-70,3	-50,5	-42,7	-9,8	142,2
	Nominalni rast prometa	RS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Turizam	Dolasci domaćih turista	FBiH	12,1*	-30,8*	9,7*	10,7*	14,5*	13,6*	-19,3	-81,0	16,3	-39,2	46,8	-
		RS	1,0	-52,5	-3,3	1,9*	0,7*	5,0*	-15,3	-79,5	6,1	-28,9	25,0	719,9
	Dolasci stranih turista	FBiH	15,2*	-74,8*	15,9*	16,2*	10,6*	18,2*	-22,7	-98,9	-93,0	-84,5	-40,8	-
		RS	8,3	-69,7	6,4	10,7*	2,8*	15,3*	-11,6	-94,9	-74,4	-79,8	-43,4	3357,5

Izvor: Zvanična saopštenja entitetskih zavoda za statistiku

^ Realni rast proizvodnje u građevinarstvu

* prosjek mjesečnih/kvartalnih stopa

Tabela 6: Tržište rada

(u zaglavlju tabele ispod: Bosna i Hercegovina - BiH, Federacija Bosne i Hercegovine - FBiH, Republika Srpska - RS, Brčko Distrikt - BD)

Period	Broj zaposlenih lica*				Broj registrovanih nezaposlenih lica				Stopa registrovane nezaposlenosti**				Prosječne neto plate				Prosječne penzije***			
	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD
	osobe								%				KM							
I-VI 2019.	818.236	528.884	269.313	17.753	418.816	317.918	92.609	8.290	33,9	37,5	25,6	31,8	911	918	896	895	398	412	374	355
I-VI 2020.	814.464	521.667	275.059	17.871	411.614	317.188	87.609	6.817	33,6	37,8	24,2	27,6	945	945	947	950	409	419	393	366
I-VI 2021.	814.522	521.012	275.358	17.786	404.075	317.223	79.867	6.985	33,2	37,8	22,5	28,2	980	982	979	950	420	429	406	374
I 2020.	811.317	516.137		17.873	415.027	324.862	82.898	7.267	33,8	38,6		28,9	969	974	962	942	419	428	406	375
II 2020.	810.406	517.693		17.840	410.776	321.668	81.984	7.124	33,6	38,3		28,5	961	951	984	944	419	428	406	374
III 2020.	812.437	519.334	275.358	17.745	406.718	318.648	81.053	7.017	33,4	38,0	22,7	28,3	989	996	978	950	421	431	406	374
IV 2020.	814.924	522.139		17.739	402.146	315.019	80.129	6.998	33,0	37,6		28,3	985	990	978	953	420	429	406	374
V 2020.	817.067	523.852		17.768	395.999	311.752	77.455	6.792	32,6	37,3		27,7	981	982	981	949	420	429	406	373
VI 2020.	820.979	526.919		17.752	393.781	311.389	75.681	6.711	32,4	37,1		27,4	997	999	994	961	420	429	406	373

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za statistiku, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta, Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

* U Republici Srpskoj broj zaposlenih lica se objavljuje samo za mart i septembar.

** Stopa registrovane nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja registrovanih nezaposlenih lica i ukupne radne snage (zaposlena i nezaposlena lica).

*** Prosječne penzije u Bosni i Hercegovini su izračunate na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom entitetu (bez obzira na mjesto prebivališta).

Tabela 7: Pregled emitovanih obveznica Vlade Republike Srpske

Redni broj	Oznaka obveznice	Iznos u KM	Datum emisije	Rok dospijeca	Kamatna stopa
1.	RSBD-O24	25.000.000	22-23.03.2021.	10 godina	2,500%
2.	RSBD-O25	20.000.000	24.03.2021.	7 godina	1,990%
UKUPNO		45.000.000			

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srpske

Tabela 8: Pregled emitovanih obveznica Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

Redni broj	Oznaka obveznice	Iznos u KM	Datum emisije	Rok dospijeca	Kamatna stopa
1.	FBH7O121	30.000.000	27.04.2021	7 godina	1,066%
2.	FBH1O221	30.000.000	08.06.2021.	10 godina	1,077%
3.	FBH3O321	30.000.000	29.06.2021.	6 godina	0,750%
UKUPNO		90.000.000			

Izvor: Ministarstvo finansija Federacije Bosne i Hercegovine

Tabela 9: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Republike Srpske

Redni broj	Oznaka	Datum aukcije	Rok dospijeca /mjeseci	Vrijednost emisije (u KM)	Kamatna stopa %
1.	RS21-T01	12.01.2021.	6 mjeseci	30.000.000	0,3589%
2.	RS21-T02	04.02.2021.	6 mjeseci	25.000.000	0,5001%
3.	RS21-T03	17.02.2021.	6 mjeseci	20.000.000	0,6000%
4.	RS21-T04	11.03.2021.	6 mjeseci	20.000.000	0,5631%
UKUPNO				95.000.000	

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srpske

Tabela 10: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

Redni broj	Oznaka	Datum aukcije	Rok dospijeca /mjeseci	Vrijednost emisije (u KM)	Kamatna stopa %
1.	FBHTZ121	11.05.2021.	6 mjeseci	50.000.000	0,0140%
UKUPNO				50.000.000	

Izvor: Ministarstvo finansija Federacije Bosne i Hercegovine

Tabela 11: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj perioda)

u mil. KM

Period	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	Pričuvni (primarni) novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	M2 ukupno
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
I-III 2019.	4.782,7	5.214,4	135,8	4.007,7	7.920,8	2.699,6	2.300,4	7.460,6	10.132,9	11.928,5	12.460,6	24.389,1
I-VI 2019.	4.924,0	5.495,8	149,8	4.126,6	8.208,0	2.786,6	2.387,5	7.440,0	10.569,6	12.334,6	12.614,1	24.948,6
I-IX 2019.	5.114,2	5.683,8	162,0	4.268,5	8.628,2	2.907,6	2.481,7	7.481,8	10.960,0	12.896,7	12.871,1	25.767,8
2019.	5.199,9	5.743,6	176,6	4.330,1	8.921,1	2.998,0	2.490,3	7.593,2	11.120,2	13.251,2	13.081,5	26.332,7
I-III 2020.	5.684,0	5.172,4	186,4	4.683,9	8.790,1	3.023,2	2.564,2	7.476,0	11.042,7	13.474,0	13.063,5	26.537,5
I-VI 2020.	5.834,8	5.226,8	204,8	4.818,9	8.954,6	2.995,8	2.617,3	7.283,6	11.266,4	13.773,5	12.896,7	26.670,2
I-IX 2020.	6.033,0	5.314,8	219,4	4.896,9	9.479,6	2.984,9	2.766,2	7.263,8	11.567,2	14.376,5	13.014,9	27.391,4
2020.	6.172,5	5.901,1	231,8	5.043,4	10.011,8	3.034,7	2.902,5	7.256,6	12.305,4	15.055,2	13.193,8	28.249,0
I-III 2021.	6.222,3	5.654,8	244,7	5.053,8	10.367,4	3.035,0	3.033,2	7.336,5	12.121,7	15.421,2	13.404,7	28.825,9
I-VI 2021.	6.441,3	5.941,7	261,3	5.211,3	10.931,2	3.111,9	3.043,9	7.326,3	12.644,3	16.142,5	13.482,1	29.624,6
Stope rasta g/g												
I-III 2019.	10,1%	0,2%	58,3%	10,2%	11,8%	-34,0%	21,8%	31,3%	5,2%	11,2%	6,9%	9,0%
I-VI 2019.	9,1%	9,4%	52,8%	9,9%	9,9%	-32,7%	17,6%	30,8%	9,7%	9,9%	6,3%	8,1%
I-IX 2019.	8,4%	4,5%	43,9%	8,2%	7,2%	-29,8%	26,2%	30,3%	6,7%	7,5%	8,6%	8,1%
2019.	9,5%	4,0%	40,7%	8,8%	9,2%	-30,3%	27,0%	31,3%	6,9%	9,1%	8,6%	8,9%
I-III 2020.	18,8%	-0,8%	37,2%	16,9%	11,0%	12,0%	11,5%	0,2%	9,0%	13,0%	4,8%	8,8%
I-VI 2020.	18,5%	-4,9%	36,7%	16,8%	9,1%	7,5%	9,6%	-2,1%	6,6%	11,7%	2,2%	6,9%
I-IX 2020.	18,0%	-6,5%	35,4%	14,7%	9,9%	2,7%	11,5%	-2,9%	5,5%	11,5%	1,1%	6,3%
2020.	18,7%	2,7%	31,2%	16,5%	12,2%	1,2%	16,6%	-4,4%	10,7%	13,6%	0,9%	7,3%
I-III 2021.	9,5%	9,3%	31,3%	7,9%	17,9%	0,4%	18,3%	-1,9%	9,8%	14,5%	2,6%	8,6%
I-VI 2021.	10,4%	13,7%	27,6%	8,1%	22,1%	3,9%	16,3%	0,6%	12,2%	17,2%	4,5%	11,1%

Izvor: CBBiH

Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Kod	00			01			02			03			04			05			06		
Opis koda	UKUPAN INDEKS			Hrana i bezalkoholna pića			Alkoholna pića i duvan			Odjeća i obuća			Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti			Namještaj, kućanski aparati i redovno održavanje kuće			Zdravstvo		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
I-VI 2019.	-	-	100,8	-	-	101,1	-	-	104,2	-	-	89,1	-	-	102,9	-	-	99,6	-	-	101,8
I-VI 2020.	-	-	99,4	-	-	101,0	-	-	105,5	-	-	90,0	-	-	100,2	-	-	99,0	-	-	101,0
I-VI 2021.	-	-	100,1	-	-	101,0	-	-	101,9	-	-	90,4	-	-	100,2	-	-	99,0	-	-	100,7
I 2021.	100,1	100,4	98,3	102,8	101,1	100,1	131,6	102,0	101,9	53,8	93,9	89,1	108,6	99,9	99,0	95,0	100,7	98,6	106,3	100,1	100,9
II 2021.	100,6	100,5	98,7	103,8	100,9	100,4	131,8	100,2	102,1	53,6	99,5	88,5	108,9	100,3	99,5	94,6	99,5	98,8	106,4	100,1	100,8
III 2021.	101,4	100,8	99,5	105,0	101,2	101,1	131,7	99,9	101,9	54,9	102,4	89,7	108,9	100,1	100,0	94,0	99,4	98,0	106,4	100,0	100,7
IV 2021.	101,1	99,7	100,9	105,5	100,6	101,0	132,0	100,2	102,0	55,6	101,4	91,2	104,7	96,1	100,9	94,9	100,9	99,0	106,5	100,1	100,6
V 2021.	101,1	100,0	101,7	105,6	100,0	101,5	132,1	100,1	101,9	55,6	100,0	91,7	104,1	99,4	101,2	94,8	100,0	99,7	106,5	100,0	100,6
VI 2021.	101,2	100,1	101,7	105,5	100,0	101,9	131,9	99,9	101,9	55,0	98,9	92,5	104,1	100,1	100,9	95,3	100,5	99,7	106,6	100,1	100,6

Izvor: BHAS

Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena - nastavak

Kod	07			08			09			10			11			12		
Opis koda	Prevoz			Komunikacije			Rekreacija i kultura			Obrazovanje			Restorani i hoteli			Ostala dobra i usluge		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
I-VI 2019.	-	-	102,9	-	-	99,3	-	-	101,3	-	-	100,7	-	-	100,7	-	-	99,3
I-VI 2020.	-	-	93,5	-	-	100,5	-	-	101,0	-	-	100,1	-	-	102,3	-	-	100,0
I-VI 2021.	-	-	100,2	-	-	99,8	-	-	99,9	-	-	100,2	-	-	100,5	-	-	100,2
I 2021.	98,5	101,1	90,6	96,7	100,0	100,1	105,2	100,0	100,0	102,2	100,0	100,3	104,3	100,1	100,6	98,8	100,3	100,6
II 2021.	100,2	101,7	92,6	96,7	100,0	99,9	105,1	100,0	99,9	102,2	100,0	100,3	104,3	100,0	100,4	98,1	99,2	99,9
III 2021.	102,3	102,1	96,4	96,7	100,0	99,8	105,1	99,9	99,8	102,2	100,0	100,3	104,3	100,0	100,4	98,6	100,5	100,4
IV 2021.	102,3	100,0	105,8	96,6	99,9	99,7	105,0	99,9	99,8	102,2	100,0	100,3	104,4	100,1	100,4	98,5	100,0	100,0
V 2021.	102,6	100,3	110,2	96,7	100,1	99,8	105,2	100,2	100,0	102,2	99,9	100,2	104,6	100,1	100,5	98,8	100,2	100,0
VI 2021.	103,6	100,9	108,6	96,5	99,9	99,6	105,5	100,3	100,3	102,2	100,0	100,2	104,7	100,1	100,6	99,0	100,2	100,4

Tabela 13: Rast i sektorska struktura kredita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Kreditni općoj vladi	Kreditni nefinancijskim javnim poduzećima	Kreditni nefinancijskim privatnim poduzećima	Kreditni stanovništvu	Ostali krediti*	Ukupni krediti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2017.	1.020,9	376,4	7.898,7	8.186,8	97,0	17.579,8
K1-K2 2017.	1.018,9	371,5	8.032,2	8.393,5	114,1	17.930,1
K1-K3. 2017.	973,9	382,3	8.122,4	8.522,0	118,7	18.119,3
K1-K4 2017.	966,5	401,6	8.319,8	8.613,7	120,9	18.422,5
K1 2018.	917,3	385,4	8.510,8	8.749,5	121,9	18.695,1
K1-K2 2018.	1.061,2	410,8	8.565,6	8.993,9	146,5	19.178,0
K1-K3 2018.	1.078,1	411,0	8.537,3	9.154,1	150,9	19.331,4
K1-K4 2018.	1.045,3	421,3	8.623,0	9.241,3	158,4	19.489,3
K1 2019.	1.042,1	415,3	8.755,6	9.405,7	135,5	19.754,1
K1-K2 2019.	1.002,5	417,6	8.973,9	9.661,9	167,4	20.223,3
K1-K3 2019.	1.081,9	416,3	8.922,4	9.858,0	163,5	20.442,0
K1-K4 2019.	1.098,1	497,6	9.034,0	9.975,5	167,5	20.772,8
K1 2020.	1.109,5	475,1	8.841,8	9.902,0	162,0	20.490,5
K1-K2 2020.	1.101,9	535,9	8.740,9	9.844,5	172,8	20.396,0
K1-K3 2020.	1.109,2	526,8	8.639,7	9.924,9	168,8	20.369,4
K1-K4 2020.	1.161,2	535,7	8.588,4	9.894,8	167,30	20.347,4
K1 2021.	1.178,1	513,9	8.657,0	9.971,0	152,56	20.472,6
K1-K2 2021.	1.152,2	505,3	8.805,1	10.203,1	142,86	20.808,5
Stopa rasta (g/g)						
K1 2017.	-7,1%	-1,3%	5,2%	4,6%	-39,0%	3,9%
K1-K2 2017.	-0,3%	-0,8%	6,8%	6,0%	5,9%	5,8%
K1-K3. 2017.	-9,2%	-0,9%	8,3%	6,8%	35,9%	6,4%
K1-K4 2017.	0,4%	8,0%	8,0%	6,7%	39,1%	7,1%
K1 2018.	-10,2%	2,4%	7,7%	6,9%	25,6%	6,3%
K1-K2 2018.	4,2%	10,6%	6,6%	7,2%	28,4%	7,0%
K1-K3 2018.	10,7%	7,5%	5,1%	7,4%	27,1%	6,7%
K1-K4 2018.	8,2%	4,9%	3,6%	7,3%	31,0%	5,8%
K1 2019.	13,6%	4,9%	2,9%	7,5%	11,1%	5,7%
K1-K2 2019.	-5,5%	1,7%	4,8%	7,4%	14,3%	5,5%
K1-K3 2019.	0,4%	1,3%	4,5%	7,7%	8,3%	5,7%
K1-K4 2019.	5,4%	18,1%	4,8%	7,9%	5,7%	6,6%
K1 2020.	6,5%	14,4%	1,0%	5,3%	19,6%	3,7%
K1-K2 2020.	9,9%	28,3%	-2,6%	1,9%	3,2%	0,9%
K1-K3 2020.	2,5%	26,6%	-3,2%	0,7%	3,2%	-0,4%
K1-K4 2020.	5,7%	7,7%	-4,9%	-0,8%	-0,1%	-2,0%
K1 2021.	6,2%	8,2%	-2,1%	0,7%	-5,8%	-0,1%
K1-K2 2021.	4,6%	-5,7%	0,7%	3,6%	-21,5%	2,0%

Izvor: CBBiH

*U ostalim kreditima su krediti dani ostalim financijskim institucijama, neprofitnim organizacijama i ostali krediti.

Tabela 14: Rast i sektorska struktura depozita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Depoziti opće vlade	Depoziti nefinancijskih javnih poduzeća	Depoziti nefinancijskih privatnih poduzeća	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti*	Ukupni depoziti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2017.	1.773,3	1.300,1	2.749,8	10.875,0	1.403,2	18.104,9
K1-K2 2017.	1.903,7	1.326,4	2.836,3	10.948,5	1.442,8	18.460,7
K1-K3. 2017.	2.167,1	1.325,0	3.096,7	11.024,2	1.512,5	19.128,5
K1-K4 2017.	2.216,8	1.384,7	3.329,9	11.271,0	1.466,5	19.668,8
K1 2018.	2.489,5	1.492,0	3.183,8	11.459,0	1.520,8	20.145,0
K1-K2 2018.	2.729,2	1.517,1	3.429,3	11.651,8	1.544,3	20.871,7
K1-K3 2018.	2.799,7	1.482,4	3.723,2	12.146,4	1.598,1	21.749,8
K1-K4 2018.	2.799,7	1.482,4	3.723,2	12.146,4	1.598,1	21.749,8
K1 2019.	2.976,5	1.512,3	3.408,6	12.508,5	1.607,8	22.013,7
K1-K2 2019.	3.073,3	1.499,2	3.587,7	12.709,9	1.640,0	22.510,0
K1-K3 2019.	3.392,4	1.544,3	3.864,8	12.892,4	1.676,0	23.369,9
K1-K4 2019.	3.355,3	1.510,7	4.052,6	13.240,9	1.660,9	23.820,4
K1-2020.	3.334,4	1.646,8	3.862,4	13.090,7	1.671,9	23.606,2
K1-K2-2020.	3.386,7	1.488,2	4.140,1	13.126,0	1.645,7	23.786,7
K1-K3 2020.	3.475,9	1.531,5	4.350,5	13.336,4	1.615,3	24.309,8
K1-K4 2020.	3.264,0	1.556,0	4.706,9	13.760,7	1.694,6	24.982,2
K1 2021.	3.164,7	1.719,8	4.732,4	14.118,6	1.657,2	25.392,7
K1-K2 2021.	3.647,6	1.733,6	5.019,5	14.352,5	1.660,6	26.413,8
Stopa rasta g/g						
K1 2017.	23,2%	8,0%	10,4%	7,9%	6,0%	9,5%
K1-K2 2017.	28,3%	12,0%	11,9%	8,1%	6,7%	10,6%
K1-K3. 2017.	32,7%	12,9%	12,4%	7,5%	8,5%	11,1%
K1-K4 2017.	29,5%	13,5%	19,4%	5,7%	6,9%	10,8%
K1 2018.	40,1%	14,8%	15,8%	5,4%	8,4%	11,3%
K1-K2 2018.	43,1%	14,4%	20,9%	6,4%	7,0%	13,1%
K1-K3 2018.	27,4%	21,8%	14,2%	7,3%	5,4%	11,6%
K1-K4 2018.	26,3%	7,1%	11,8%	7,8%	9,0%	10,6%
K1 2019.	19,6%	1,4%	7,1%	9,2%	5,7%	9,3%
K1-K2 2019.	12,6%	-1,2%	4,6%	9,1%	6,2%	7,8%
K1-K3 2019.	22,7%	-4,3%	9,3%	9,0%	5,1%	9,5%
K1-K4 2019.	19,8%	1,9%	8,8%	9,0%	3,9%	9,5%
K1 2020.	12,0%	8,9%	13,3%	4,7%	4,0%	7,2%
K1-K2 2020.	10,2%	-0,7%	15,4%	3,3%	0,3%	5,7%
K1-K3 2020.	2,5%	-0,8%	12,6%	3,4%	-3,6%	4,0%
K1-K4 2020.	-2,7%	3,0%	16,1%	3,9%	2,0%	4,9%
K1 2021.	-5,1%	4,4%	22,5%	7,9%	-0,9%	7,6%
K1-K2 2021.	7,7%	16,5%	21,2%	9,3%	0,9%	11,0%

Izvor: CBBiH

*U ostalim depozitima su depoziti sektora ostalih financijskih institucija, neprofitnih organizacija i ostali depoziti.

Tabela 15: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	POTROŠAČKI KREDITI				STAMBENI KREDITI					OSTALI KREDITI			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	kreditni preko 5 god. IPFKS	preko 10 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijecem preko 1 god.				s originalnim dospijecem preko 1 god.					s originalnim dospijecem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2020.	01.	NA	NA	6,80	NA	3,53	3,53	3,59	3,87	3,78	6,04	6,04	5,46	5,95
2020.	02.	NA	NA	NA	NA	3,57	3,57	3,80	3,90	3,98	6,00	6,00	5,24	5,88
2020.	03.	NA	NA	5,83	NA	3,53	3,53	3,53	3,66	3,75	6,12	6,12	5,25	5,85
2020.	04.	NA	NA	NA	NA	3,72	3,72	NA	4,17	4,27	5,80	5,82	5,53	5,71
2020.	05.	NA	NA	6,54	NA	3,76	3,76	NA	4,22	4,03	5,54	5,61	5,91	6,05
2020.	06.	4,40	NA	6,71	5,20	3,88	3,86	3,69	3,79	4,12	5,27	5,26	5,51	5,82
2020.	07.	NA	NA	5,84	NA	3,86	3,81	4,12	3,83	3,49	5,85	5,83	5,41	6,28
2020.	08.	NA	NA	NA	NA	3,92	3,91	4,52	3,87	3,49	6,27	6,27	5,84	6,45
2020.	09.	NA	NA	NA	NA	3,73	3,72	4,47	3,90	3,52	5,94	5,98	5,74	6,60
2020.	10.	NA	NA	NA	NA	3,59	3,59	3,75	3,89	3,55	6,19	5,84	5,84	6,27
2020.	11.	NA	NA	NA	NA	3,59	3,59	3,69	3,85	3,77	5,82	5,82	5,95	6,23
2020.	12.	NA	NA	NA	NA	3,67	3,67	4,58	3,90	3,84	5,86	5,88	5,68	6,38
2021.	1.	NA	NA	NA	NA	3,605	3,604	NA	3,929	3,644	5,906	5,984	5,926	6,393
2021.	2.	NA	NA	NA	NA	3,625	3,621	NA	3,968	3,636	6,092	6,102	5,753	6,337
2021.	3.	NA	NA	NA	NA	3,541	3,538	4,26	3,986	3,540	6,001	6,010	5,602	5,759
2021.	4.	NA	NA	NA	6,291	3,559	3,554	4,294	3,965	3,770	5,693	5,701	5,397	5,688
2021.	5.	NA	NA	NA	NA	3,641	3,640	NA	4,622	3,735	5,703	5,713	5,470	5,485
2021.	6.	NA	NA	NA	NA	3,618	3,617	NA	4,649	3,644	5,534	5,538	5,480	5,412

Izvor: CBBiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 16: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	do iznosa od 0,25 miliona EUR				preko 0,25 miliona EUR do 1 miliona EUR				Preko iznosa 1 miliona EUR			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2020.	01.	4,05	4,52	3,99	4,71	2,77	3,49	3,65	NA	NA	NA	NA	NA
2020.	02.	3,80	3,93	4,22	4,49	2,61	3,54	2,93	NA	2,22	2,21	NA	2,26
2020.	03.	3,73	3,62	4,21	NA	2,97	3,38	2,44	3,17	2,66	NA	NA	NA
2020.	04.	4,06	4,14	4,24	4,21	4,04	4,22	NA	NA	3,23	NA	NA	NA
2020.	05.	4,00	3,93	4,33	4,30	3,24	3,30	2,61	4,42	2,64	2,60	2,60	3,78
2020.	06.	4,30	4,39	4,49	4,78	3,78	3,89	3,61	3,96	3,17	3,17	2,79	4,09
2020.	07.	4,26	4,21	4,70	4,69	3,53	3,51	2,83	3,91	3,69	3,74	3,47	NA
2020.	08.	4,72	4,77	4,31	5,21	3,56	3,88	NA	3,39	3,55	3,55	NA	NA
2020.	09.	4,29	4,59	4,16	5,10	4,40	4,16	2,85	3,74	3,81	3,81	NA	NA
2020.	10.	4,26	4,23	4,25	4,26	4,37	4,74	2,96	4,89	4,37	4,37	NA	3,89
2020.	11.	4,28	4,3	4,57	4,17	3,68	4,04	2,84	NA	NA	NA	NA	3,47
2020.	12.	4,40	4,36	4,01	3,71	4,09	4,10	3,57	3,70	3,19	3,19	NA	3,92
2021.	1.	4,51	4,53	4,31	3,95	3,95	3,94	3,66	4,22	NA	NA	NA	NA
2021.	2.	4,30	4,61	4,4	3,99	3,58	3,98	NA	3,19	3,36	3,36	NA	NA
2021.	3.	4,56	4,54	4,69	4,15	3,71	4,11	3,82	NA	3,93	3,93	NA	NA
2021.	4.	4,390	4,736	4,031	4,106	4,200	4,510	2,407	4,241	4,333	4,270	NA	NA
2021.	5.	4,360	4,376	4,309	4,034	3,853	4,390	NA	NA	3,955	3,955	NA	NA
2021.	6.	4,472	4,528	4,266	3,759	3,737	3,759	3,472	3,910	3,450	3,450	NA	NA

Izvor: CBBiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 17: Kamatne stope na depozite (u %, na godišnjoj razini)

Depoziti stanovništvu											
Godina	Mjesec	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		s dogovorenim dospijećem			Depoziti po videnju	s dogovorenim dospijećem			Depoziti po videnju	s dogovorenim dospijećem	Depoziti po videnju
		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2020.	01.	0,23	0,88	1,23	0,06	0,36	0,98	1,43	0,05	0,62	0,04
2020.	02.	0,29	0,82	1,38	0,07	0,53	1,20	1,18	0,05	0,53	0,04
2020.	03.	0,38	1,02	1,26	0,07	0,31	0,91	1,30	0,05	0,45	0,04
2020.	04.	0,42	0,98	1,14	0,07	0,42	0,90	1,38	0,05	0,25	0,04
2020.	05.	0,39	0,97	1,18	0,07	0,47	0,89	1,10	0,05	0,80	0,04
2020.	06.	0,49	0,83	1,32	0,08	0,58	1,06	1,18	0,05	0,51	0,04
2020.	07.	0,43	0,67	0,97	0,07	0,38	0,99	1,32	0,05	0,62	0,04
2020.	08.	0,29	0,76	1,06	0,07	0,33	1,04	1,24	0,05	0,48	0,04
2020.	09.	0,31	0,85	1,20	0,07	0,29	1,04	1,26	0,05	0,30	0,04
2020.	10.	0,49	0,8	1,12	0,07	0,3	0,97	1,2	0,05	0,44	0,04
2020.	11.	0,23	0,95	0,97	0,07	0,28	1,13	1,14	0,05	0,86	0,04
2020.	12.	0,18	1,03	1,14	0,07	0,18	1,15	1,27	0,05	0,52	0,04
2021.	1.	0,13	1,04	1,04	0,07	0,15	0,97	1,07	0,05	0,44	0,03
2021.	2.	0,16	0,76	1,19	0,07	0,18	0,97	1,15	0,05	0,63	0,03
2021.	3.	0,26	0,55	1,02	0,07	0,17	1,13	1,32	0,04	0,35	0,03
2021.	4.	0,45	0,6	0,99	0,04	0,46	1,29	1,16	0,04	0,43	0,03
2021.	5.	0,31	0,59	0,85	0,04	0,38	1,05	1,27	0,04	0,62	0,03
2021.	6.	0,25	0,76	0,83	0,04	0,20	0,95	1,11	0,04	0,40	0,03
Depoziti nefinancijskih poduzeća											
2020.	01.	0,43	0,93	1,29	0,03	NA	NA	NA	0,02	NA	0,03
2020.	02.	0,37	0,49	1,60	0,03	NA	0,82	NA	0,02	NA	0,03
2020.	03.	0,69	0,80	NA	0,03	NA	1,24	NA	0,02	NA	0,03
2020.	04.	0,42	1,02	NA	0,03	NA	NA	NA	0,01	NA	0,02
2020.	05.	0,45	1,21	1,53	0,03	NA	1,08	NA	0,02	NA	0,02
2020.	06.	0,41	0,60	1,19	0,03	1,04	0,45	1,75	0,01	0,62	0,02
2020.	07.	0,78	1,01	1,29	0,03	0,73	0,99	1,60	0,01	NA	0,02
2020.	08.	0,96	1,20	NA	0,03	0,35	1,07	1,83	0,02	NA	0,02
2020.	09.	0,59	0,22	1,26	0,03	NA	1,43	1,30	0,02	NA	0,02
2020.	10.	0,28	0,5	1,01	0,03	0,24	0,89	1,9	0,03	NA	0,03
2020.	11.	0,59	0,63	1,09	0,03	0,22	0,98	1,7	0,03	NA	0,03
2020.	12.	0,92	1,36	1,47	0,03	0,37	1,27	1,22	0,01	NA	0,03
2021.	1.	0,36	0,57	1,07	0,02	NA	0,88	1,35	0,01	NA	0,03
2021.	2.	0,42	0,82	0,95	0,02	0,04	1,07	1,26	0,01	NA	0,03
2021.	3.	0,65	0,27	1,10	0,02	NA	1,06	1,23	0,02	NA	0,03
2021.	4.	0,65	0,76	0,98	0,02	0,30	1,08	1,59	0,01	NA	0,05
2021.	5.	0,53	0,86	1,06	0,02	NA	NA	1,15	0,01	NA	0,04
2021.	6.	0,37	1,00	1,60	0,03	0,61	1,19	1,52	0,01	NA	0,05

Izvor: CBBiH

Kamatne stope na depozite po videnju se odnose na postojeće poslove

Kamatne stope na depozite sa dogovorenim dospjećem se odnose na nove poslove

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

Tabela 18: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji za januar-juni 2021. godine

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)	IZVOZ				UVOZ				DEFICIT				
	P1_2020	P1_2021	2021/2020 promjena %		P1_2020	P1_2021	2021/2020 promjena %		P1_2020	P1_2021	2021/2020 promjena %		Pokrivenost uvoza izvozom
	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	
UKUPNO	4949	6489	31,1	31,1	8021	9612	19,8	19,8	-3072	-3123	1,7	1,7	67,5%
1 ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	77	68	-11,2	-0,2	247	274	10,9	0,34	-170	-206	20,9	1,16	25,0%
2 PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	90	83	-7,3	-0,13	413	356	-13,8	-0,71	-323	-273	-15,6	-1,64	23,4%
3 PREHRAMBENE PRERAĐEVINE PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	46	40	-12,2	-0,11	71	85	19,0	0,17	-25	-44	76,4	0,62	47,8%
4 PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	154	178	15,5	0,48	744	812	9,1	0,85	-590	-634	7,5	1,44	21,9%
5 PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	460	607	31,9	2,97	900	1085	20,6	2,31	-440	-478	8,7	1,24	55,9%
6 KOŽA I KRZNO	378	441	16,7	1,28	823	915	11,2	1,15	-445	-474	6,4	0,93	48,2%
7 DRVO I PROIZVODI OD DRVETA CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	244	317	30,0	1,48	570	745	30,7	2,18	-326	-428	31,2	3,31	42,6%
8 TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI OBUČA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	46	59	27,4	0,25	142	152	7,0	0,12	-96	-93	-2,7	-0,08	38,6%
9 PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	325	426	31,0	2,04	129	172	33,3	0,54	196	254	29,5	-1,88	247,6%
10 BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	142	172	21,3	0,61	203	220	8,4	0,21	-61	-48	-21,8	-0,43	78,3%
11 BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	294	323	9,9	0,59	513	618	20,5	1,31	-219	-295	34,7	2,47	52,3%
12 MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	316	355	12,3	0,79	149	156	4,7	0,09	167	199	19,2	-1,04	227,6%
13 TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR SATOVI, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	55	68	23,6	0,26	163	190	16,6	0,34	-108	-122	13,0	0,46	35,8%
14 ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	15	31	106,0	0,32	15	28	86,7	0,16	3	3	-3,3	0,00	110,4%
15 RAZNI PROIZVODI UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	802	1310	63,3	10,26	923	1382	49,7	5,72	-121	-72	-40,5	-1,60	94,8%
16 NERAZVRSTANO	744	1001	34,5	5,19	1111	1364	22,8	3,15	-367	-363	-1,1	-0,13	73,4%
	149	193	29,5	0,89	538	667	24,0	1,61	-389	-474	21,9	2,77	28,9%
	14	25	75,0	0,21	158	142	-10,1	-0,20	-144	-118	-18,4	-0,86	17,3%
	96	112	16,5	0,32	5	6	28,0	0,02	91	105	15,8	-0,47	1746,9%
	491	677	37,9	3,76	196	234	19,4	0,48	295	443	50,1	-4,81	289,2%
	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: BHAS

Tabela 19: Vanjskotrgovinska razmjena u Bosni i Hercegovini po glavnim trgovinskim partnerima za period januar-juni 2021. godine

u 000 KM

Zemlje					Promjena u %					Promjena u %					Promjena u %
	P1_2020		P1_2021			P1_2020		P1_2021			P1_2020		P1_2021		
	KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %	
EU	3.619	73,1%	4.825	74,4%	33,3%	4.855	60,5%	5.815	60,5%	19,8%	-1.236	40,2%	-990	31,7%	-19,9%
CEFTA	775	15,7%	1.016	15,7%	31,1%	999	12,5%	1.215	12,6%	21,6%	-224	7,3%	-199	6,4%	-11,2%
Ostali partneri	555	11,2%	648	10,0%	16,8%	2.167	27,0%	2.583	26,9%	19,2%	-1.612	52,5%	-1.935	61,9%	20,0%
Njemačka	787	15,9%	968	14,9%	23,0%	991	12,4%	1.205	12,5%	21,6%	-204	6,6%	-237	7,6%	16,0%
Hrvatska	682	13,8%	907	14,0%	32,9%	720	9,0%	822	8,6%	14,2%	-38	1,2%	85	-2,7%	-322,4%
Italija	459	9,3%	680	10,5%	48,1%	929	11,6%	1.177	12,2%	26,7%	-470	15,3%	-497	15,9%	5,7%
Srbija	524	10,6%	695	10,7%	32,6%	887	11,1%	1.062	11,0%	19,7%	-363	11,8%	-367	11,7%	1,1%
Slovenija	434	8,8%	587	9,0%	35,3%	391	4,9%	469	4,9%	19,9%	43	-1,4%	118	-3,8%	174,4%
Austrija	488	9,9%	604	9,3%	23,8%	320	4,0%	387	4,0%	20,9%	168	-5,5%	217	-6,9%	29,2%
Turska	135	2,7%	161	2,5%	19,3%	405	5,0%	548	5,7%	35,3%	-270	8,8%	-387	12,4%	43,3%
Rusija	37	0,7%	30	0,5%	-18,4%	188	2,3%	288	3,0%	53,2%	-152	4,9%	-258	8,3%	70,4%
Kina	14	0,3%	16	0,2%	14,2%	631	7,9%	719	7,5%	13,9%	-617	20,1%	-703	22,5%	13,9%
Ostale zemlje	1.389	28,1%	1.841	28,4%	32,5%	2.559	31,9%	2.936	30,5%	14,7%	-1.170	38,1%	-1.095	35,1%	-6,4%
UKUPNO	4.949	100%	6.489	100,0%	31,1%	8.021	100%	9.613	100,0%	19,8%	-3.072	100,0%	-3.124	100,0%	1,7%

Izvor: BHAS

Tabela 20: Platni bilans Bosne i Hercegovine

PLATNI BILANS BOSNE I HERCEGOVINE u milionima KM	P1 2018	P1 2019	P1 2020	P1 2021	Promjena P1 2021 /P1 2020
TEKUĆI RAČUN	-564	-655	-582	-591	1,6%
Roba - saldo	-3.583	-3.954	-3.025	-3.142	3,9%
Izvoz robe, fob	5.062	5.062	4.437	5.736	29,3%
Uvoz robe, fob	8.645	9.016	7.462	8.878	19,0%
Usluge - saldo	1.152	1.341	774	859	11,0%
Potražuje - ukupno	1.670	1.911	1.176	1.291	9,8%
Duguje - ukupno	519	570	402	431	7,4%
Primarni dohodak - saldo	-103	-119	-153	-231	51,6%
Potražuje - ukupno	503	542	413	368	-10,9%
Duguje - ukupno	606	661	566	599	5,9%
Sekundarni dohodak - saldo	1.970	2.077	1.821	1.923	5,6%
Od čega: Personalni transferi - potražuje	1.389	1.470	1.226	1.392	13,5%
KAPITALNI RAČUN	145	193	132	109	-17,6%
FINANSIJSKI RAČUN	-554	-656	-635	-500	-21,3%
Direktne investicije	-501	-676	-447	-734	64,0%
Od čega: Reinvestirane zarade - Pasiva	271	273	343	430	25,2%
Portfolio investicije	4	175	-25	-261	931,8%
Ostale investicije	-595	-422	-534	29	-105,5%
Neto finansijska aktiva	277	-33	83	390	370,4%
Valuta i depoziti	178	-37	54	365	577,1%
Ostalo	-3	2	-35	-14	-59,7%
Neto finansijska pasiva	872	389	617	360	-41,6%
Valuta i depoziti	254	-56	-608	-311	-48,8%
Zajmovi	255	54	939	340	-63,8%
Vladin sektor	137	35	603	71	-88,2%
Ostali sektori	118	19	336	269	-20,0%
Trgovinski krediti i avansi	300	309	275	333	21,1%
Rezervna aktiva	537	267	371	465	25,1%
NETO GREŠKE I PROPUSTI	-134	-193	-186	-18	-90,4%

Izvor: CBBiH